

GEZ
001

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

K R Y S K

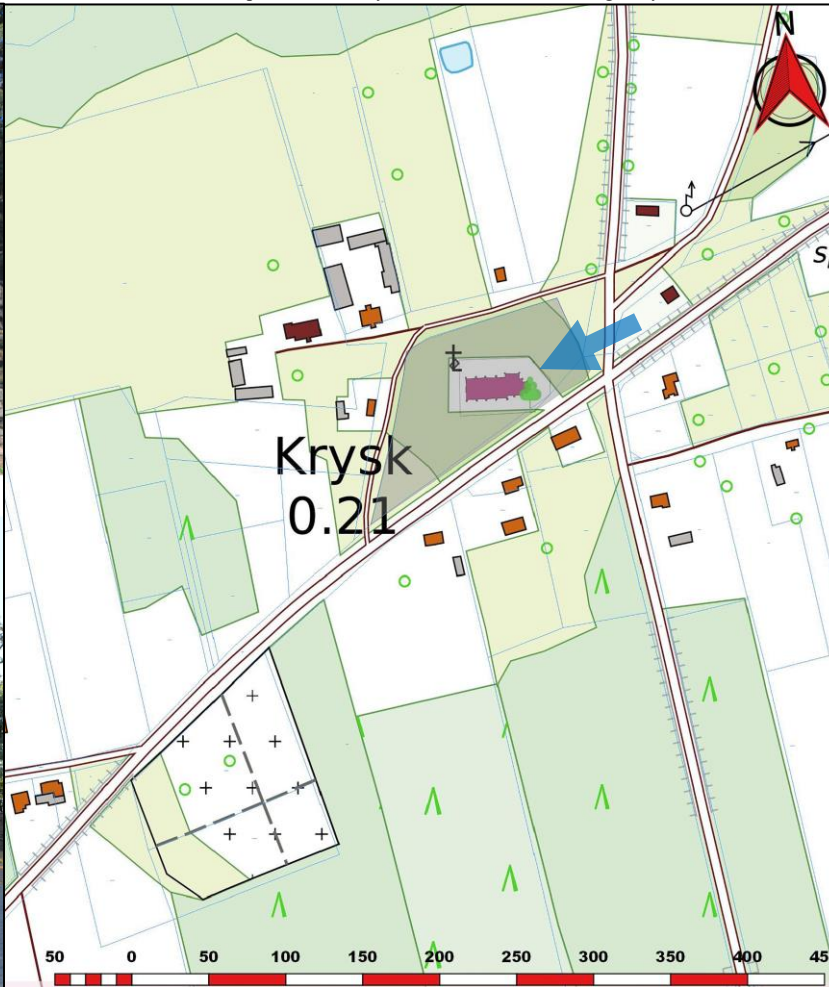
1. Nazwa

**ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO P.W. ŚW.
FLORIANA**

2. Czas powstania

1481, 1907 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Krysk
09-152 Krysk**

**na działce geodez.: 56
obręb: KRYSK
identyfikator: 142007_2.0003.56**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków województwa
mazowieckiego nr. A-150 z 12.04.1962 r.:
„Kościół parafialny p.w. św. Floriana,
dzwonnica, ogrodzenie, cmentarz
przykościelny wraz z jego warstwą
kulturową”;**

Zespół kościoła od wschodu (zdj. górne) oraz zachodu (zdj. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Parafia w Krysku założona zapewne w XIII w., pierwsza wzmianka pochodzi dopiero z 1448 r. Pierwszy kościół w Krysku był drewniany, w 1481 wybudowano murowany, obecny kościół, który został konsekrowany w 1598 r. Zespół kościelny zlokalizowany na wyniesieniu w centrum wsi, po zachodniej stronie lokalnej drogi z Naruszewa do Przyborowic. Centralną część placu kościelnego zajmuje orientowany, gotycki (rozbudowa w stylu neogotyckim) kościół. Wokół kościoła na placu kościelnym cmentarz przykościelny założony w XV w., w północno-zachodnim narożniku ceglana dzwonnica wybudowana przed 1907 r. Cmentarz przykościelny na rzucie wieloboku, od wschodu i zachodu zamknięty trójbocznie. Plac kościelny z cmentarzem przykościelnym ogrodzony kamiennym murem, z kamienną słupową bramą główną od zachodu, od strony wschodnie znajdowała się pierwotna brama główna, obecnie ceglana. Na terenie cmentarza pomnikowe okazy drzew: świerk oraz dąb. Od zachodu, do bramy głównej wiodą szerokie wielostopniowe schody z czterema spocznikami, od wschodu utwardzony dojazd. Wzgórze kościelne u podnóża ogrodzone płotem z przęseł wypełnionych metalową siatką, na betonowej podmurówce.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju parafii w Krysku oraz układu przestrzennego wsi.

Wartości artystyczne: walory architektoniczne budynku kościoła o jednolitej stylistyce zachowany w oryginalnej formie i substancji.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, na obiekcie prowadzone są bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe.

Zalecenia:

Zaleca się prowadzenie bieżących prac pielęgnacyjnych i porządkowych.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwolenia.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej
w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego
konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
002

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

K R Y S K

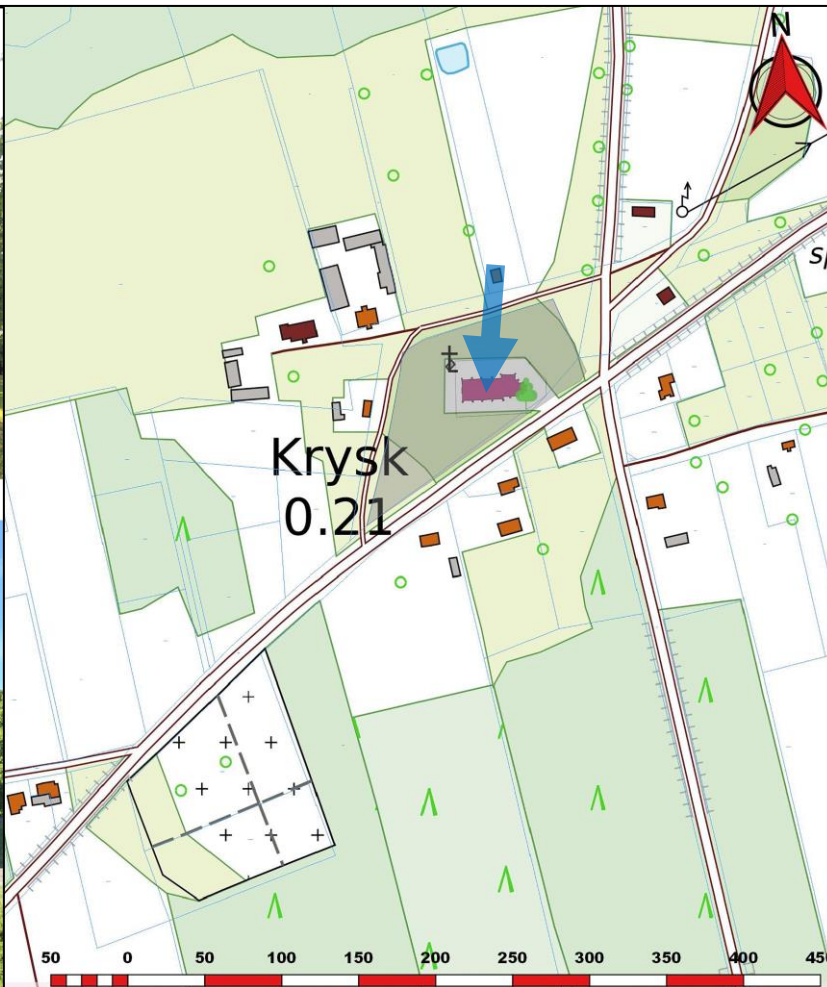
1. Nazwa

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. FLORIANA w zespole

2. Czas powstania

1481, 1907 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Krysk
09-152 Krysk**

**na działce geodez.: 56
obręb: KRYSK
identyfikator: 142007_2.0003.56**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków województwa mazowieckiego nr. A-150 z 12.04.1962 r.:
„Kościół parafialny p.w. św. Floriana,
dzwonnica, ogrodzenie, cmentarz
przykościelny wraz z jego warstwą
kulturową”;**

Kościół od zachodu (zdj. górne) oraz płn-wschodu (zdj. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Parafia w Krysku założona zapewne w XIII w., pierwsza wzmianka pochodzi dopiero z 1448 r. Pierwszy kościół w Krysku był drewniany, w 1481 wybudowano murowany, obecny kościół, który został konsekrowany w 1598 r. Centralną część placu kościelnego zajmuje orientowany, gotycki, rozbudowany w stylu neogotyckim w 1907 r. staraniem proboszcza ks. J. Jarńskiego. Dobudowano wówczas część zachodnią oraz nową wschodnią zakrystię. Kościół remontowany w latach 1925, 1971, 2002.

Kościół murowany z cegły, od wewnątrz otynkowany. Budynek kościoła jednonawowy na rzucie prostokąta, z węższym, zbliżonym do kwadratu prezbiterium, od północy prostokątna zakrystia przylegająca do prezbiterium, oraz dobudowana od wschodu zakrystia zamknięta trójbocznie. Bryła kościoła złożona z przylegających do siebie prostopadłościanów, oszkarpowana trójskokowymi szkarpami z daszkami okapowymi nakrytymi blachą cynkową. Korpus nawy zamknięty dachem dwuspadowym, prezbiterium nieco niższe od nawy zamknięte dachem dwuspadowym, zakrystia od północy zamknięta dachem pulpitowym, zakrystia wschodnia zamknięta dachem pięciopółaciowym. Wszystkie dachy pokryte blachą. Elewacje w wątku cegły czerwonej, artykułowane kamiennym cokołem, z nieznacznymi uskokowymi gzymsami: cokołowym i wieńczącym. Elewacje rozczłonkowane ceglany trójskokowymi szkarpami pomiędzy którymi zamknięte ostrołucznie otwory okienne i drzwiowe. Fasada w przyziemiu jednoosiowa, druga kondygnacja dwuosiowa, zwieńczona trójkątnym szczytem. W osi fasady portal główny ujęty kwadratowymi filarkami z arkadą zwieńczoną pinaklem z kwiatonem, nad portalem kolistą rozetą z uskokowym obramieniem. W osiach bocznych fasady w parterze ostrołuczne otynkowane płyciny, na których w drugiej kondygnacji ostrołuczne otwory okienne w uskokowych płycinach. Szczyt pięciopółowy z pseudobiforyjnymi blendami, z ceglany krzyżem w polu centralnym, okulusami w polach bocznych. Elewacja boczna południowa sześciuosiowa, z rozglifionymi otworami w uskokowych opaskach. Elewacja wschodnia z zakrystią. Odsłonięty szczyt ściany prezbiterium z romboidalnym ornamentem z glazurowane cegły oraz wysuniętymi ponad dach zakrystii płycinami o pełnym łuku, z okulusem na środku szczytu. Elewacja wschodnia zakrystii z oknami w bocznych ścianach i płyciną zamkniętą ostrołukowo w ścianie wschodniej.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju parafii w Krysku oraz układu przestrzennego wsi.

Wartości artystyczne: walory architektoniczne budynku kościoła o jednolitej stylistyce zachowany w oryginalnej formie i substancji.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, na obiekcie prowadzone są bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe.

Zalecenia:

Zaleca się prowadzenie bieżących prac pielęgnacyjnych i porządkowych.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwolenia.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny

22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
003

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

K R Y S K

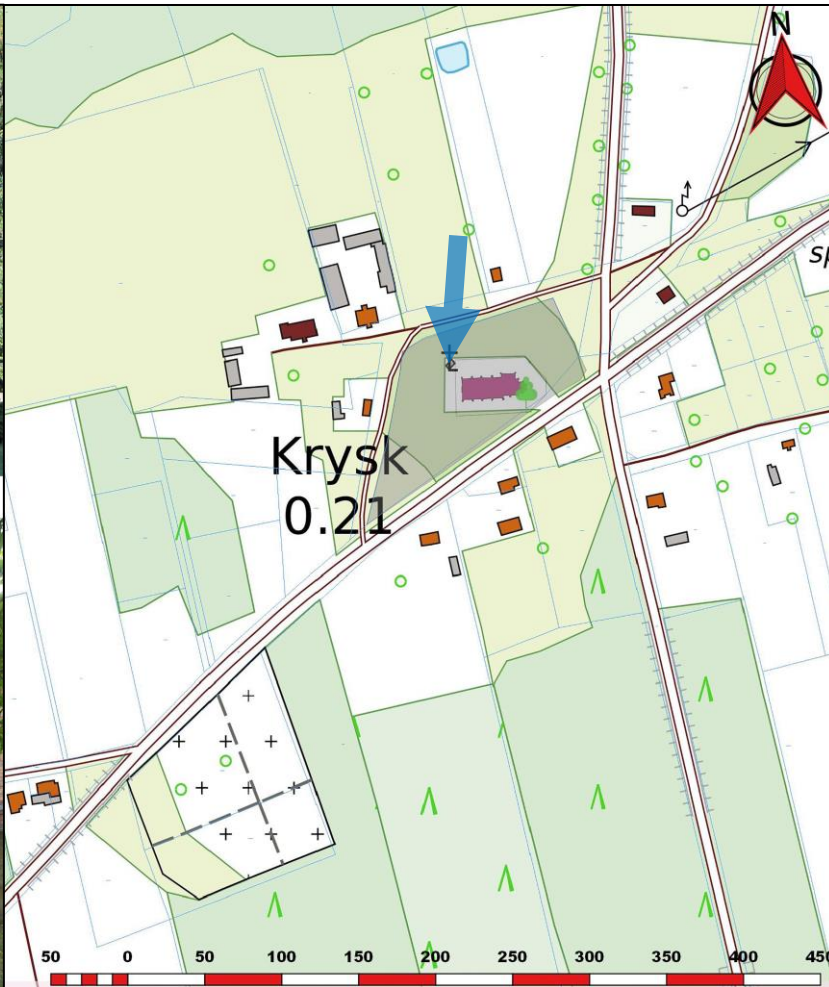
1. Nazwa

**DZWONNICA w zespole kościoła parafialnego
p.w. św. Floriana**

2. Czas powstania

1907 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Krysk
09-152 Krysk**

**na działce geodez.: 56
obręb: KRYSK
identyfikator: 142007_2.0003.56**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków województwa mazowieckiego nr. A-150 z 12.04.1962 r.:
„Kościół parafialny p.w. św. Floriana,
dzwonnica, ogrodzenie, cmentarz
przykościelny wraz z jego warstwą
kulturową”;**

Dzwonnica od wschodu (zdj. górne) oraz płd-zachodu (zdj. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Parafia w Krysku założona zapewne w XIII w., pierwsza wzmianka pochodzi dopiero z 1448 r. Pierwszy kościół w Krysku był drewniany, w 1481 wybudowano murowany, obecny kościół, który został konsekrowany w 1598 r. Zespół kościelny zlokalizowany na wyniesieniu w centrum wsi, po zachodniej stronie lokalnej drogi z Naruszewa do Przyborowic. Wokół kościoła na placu kościelnym cmentarz przykościelny założony w XV w., w północno-zachodnim narożniku ceglana dzwonnica wybudowana przed 1907 r. Dzwonnica murowana z cegły na zaprawie wapiennej, na cokole z łamanych kamieni polnych, z dwoma prześwitami z dwoma dzwonami z zawieszaniami metalowymi. Dzwonnica dwukondygnacyjna w formie ściany przeprutej wysokimi arkadami o łuku pełnym. Kondygnacja dolna zwieńczona uskokowym gzymsem i arkadowym fryzem ujęta po bokach dwuuskokowymi skarpami z daszkami okapowymi obitymi blachą. Górna kondygnacja węższa i niższa, przepruta arkadą, ujęta po bokach jednouskokowymi węższymi szkarpami. Obie kondygnacje zamknięte czterospadowymi daszkami, górna kondygnacja zwieńczona krzyżem.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju parafii w Krysku oraz układu przestrzennego wsi.

Wartości artystyczne: walory architektoniczne dzwonnicy o jednolitej stylistyce zachowanej w oryginalnej formie i substancji.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, dzwonnica zadbane, prowadzone bieżące prace porządkowe i pielęgnacyjne.

Zalecenia:

Zaleca się prowadzenie bieżących prac pielęgnacyjnych i porządkowych.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwolenia.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny

22/09/2023

Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
004

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

K R Y S K

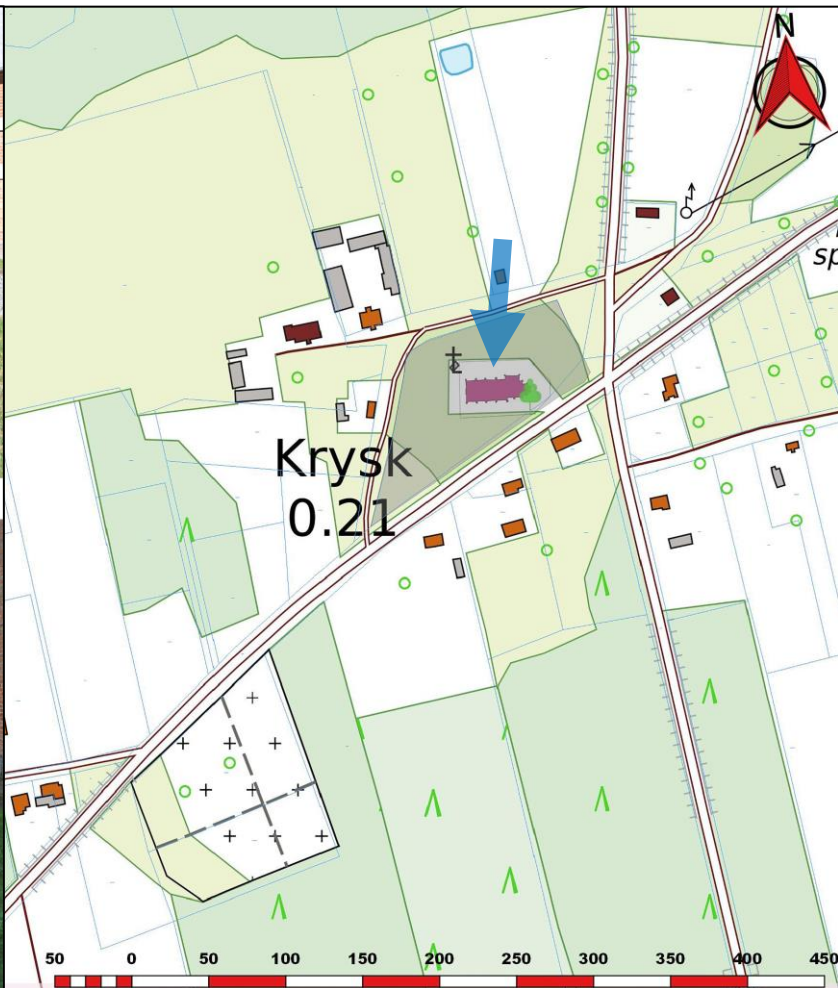
1. Nazwa

**CMENTARZ PRZYKOŚCIELNY w zespole
kościół parafialny p.w. św. Floriana**

2. Czas powstania

XV w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Krysk
09-152 Krysk**

**na działce geodez.: 56
obręb: KRYSK
identyfikator: 142007_2.0003.56**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków województwa
mazowieckiego nr. A-150 z 12.04.1962 r.:
„Kościół parafialny p.w. św. Floriana,
dzwonnica, ogrodzenie, cmentarz
przykościelny wraz z jego warstwą
kulturową”;**

Teren przy kościele od wschodu (zdj. górne) oraz zachodu (zdj. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Parafia w Krysku założona zapewne w XIII w., pierwsza wzmianka pochodzi dopiero z 1448 r. Pierwszy kościół w Krysku był drewniany, w 1481 wybudowano murowany, obecny kościół, który został konsekrowany w 1598 r. Zespół kościelny zlokalizowany na wyniesieniu w centrum wsi, po zachodniej stronie lokalnej drogi z Naruszewa do Przyborowic. Wokół kościoła na placu kościelnym cmentarz przykościelny założony w XV w., w północno-zachodnim narożniku ceglana dzwonnica wybudowana przed 1907 r. Cmentarz przykościelny na rzucie wieloboku, od wschodu i zachodu zamknięty trójbocznie. Plac kościelny z cmentarzem przykościelnym ogrodzony kamiennym murem, z kamienną słupową bramą główną od zachodu, od strony wschodnie znajdowała się pierwotna brama główna, obecnie ceglana. Na terenie cmentarza pomnikowe okazy drzew: świerk oraz dąb. Od zachodu, do bramy głównej wiodą szerokie wielostopniowe schody z czterema spocznikami, od wschodu utwardzony dojazd.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju parafii w Krysku oraz układu przestrzennego wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: brak naziemnych form pochówków, część terenu cmentarza wokół kościoła wybrukowany kostką granitową, teren zadbane i uporządkowany.

Zalecenia:

Zaleca się prowadzenie bieżących prac pielęgnacyjnych i porządkowych.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwolenia.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej
w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego
konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
005

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

K R Y S K

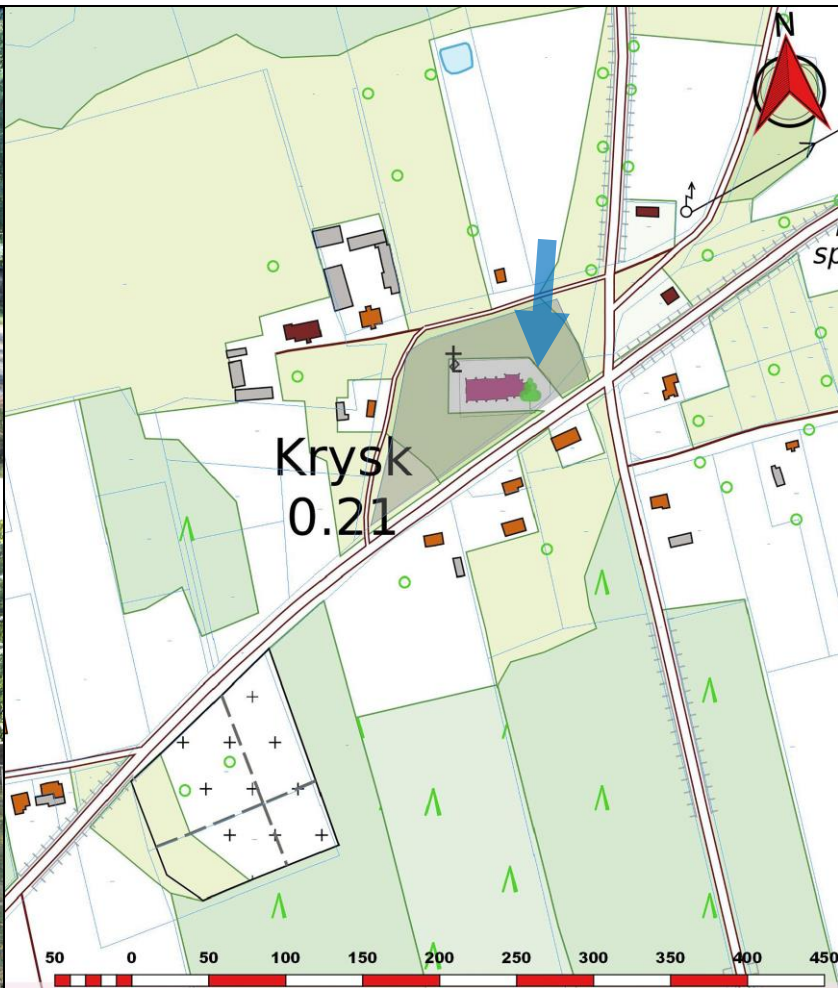
1. Nazwa

**OGRODZENIE zespołu kościoła parafialnego
p.w. św. Floriana**

2. Czas powstania

pocz. XX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Krysk
09-152 Krysk**

**na działce geodez.: 56
obręb: KRYSK
identyfikator: 142007_2.0003.56**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków województwa mazowieckiego nr. A-150 z 12.04.1962 r.:
„Kościół parafialny p.w. św. Floriana,
dzwonnica, ogrodzenie, cmentarz
przykościelny wraz z jego warstwą
kulturową”;**

Brama, ogrodzenie w cz. wsch. (zdj; górne) oraz zachodniej (zdj. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Parafia w Krysku założona zapewne w XIII w., pierwsza wzmianka pochodzi dopiero z 1448 r. Pierwszy kościół w Krysku był drewniany, w 1481 wybudowano murowany, obecny kościół, który został konsekrowany w 1598 r. Zespół kościelny zlokalizowany na wyniesieniu w centrum wsi, po zachodniej stronie lokalnej drogi z Naruszewa do Przyborowic. Wokół kościoła na placu kościelnym cmentarz przykościelny założony w XV w., w północno-zachodnim narożniku ceglana dzwonnica wybudowana przed 1907 r. Cmentarz przykościelny na rzucie wieloboku, od wschodu i zachodu zamknięty trójbocznie. Plac kościelny z cmentarzem przykościelnym ogrodzony kamiennym murem z łamanych kamieni polnych łączonych zaprawą cementową, bez cokoliku, zamkniętych dwuspadową betonową czapą, z kamienną słupową bramą główną od zachodu, od strony wschodnie znajdowała się pierwotna brama główna, obecnie ceglana. Na terenie cmentarza pomnikowe okazy drzew: świerk oraz dąb. Od zachodu, do bramy głównej wiodą szerokie wielostopniowe schody z czterema spocznikami, od wschodu utwardzony dojazd. Wzgórze kościelne u podnóża ogrodzone płotem z przęseł wypełnionych metalową siatką, na betonowej podmurówce. Bram główna od wschodu murowana z cegły na zaprawie wapiennej, z betonowymi daszkami okapowymi, z kutymi z żelaza wierzejami bramnymi. Brama trójarkadowa z filarówymi, ostrołucznymi arkadami. Arkadowa środkowa szersza oraz wyższa od bocznych. Nad arkadami trójkątne szczyty. Archiwolty łuków arkad oprofilowane. Filary na cokolikach, ujęte lizenami, zakończone prostymi szczytami. Filary zwieńczone dwuspadowymi daszkami na których masywne ostrosłupy zwieńczone szyszkami, elementy wieńczące otynkowane.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju parafii w Krysku oraz układu przestrzennego wsi.

Wartości artystyczne: walory architektoniczne bramy o jednolitej stylistyce zachowanej w oryginalnej formie i substancji.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, filary nieznacznie zawilgocone, stan zachowania metalowych bram: dostateczny.

Zalecenia:

Zaleca się prowadzenie bieżących prac pielęgnacyjnych: zabezpieczenie antykorozyjne elementów metalowych ogrodzenia.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwoleń.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ 006	KARTA ADRESOWA ZABYTKU		3. Miejscowość K R Y S K
1. Nazwa CMENTARZ PARAFIALNY		2. Czas powstania 1 poł. XIX w.	
			4. Adres Krysk 09-152 Krysk na działkach geodez.: 188/1, 188/2 obręb: KRYSK identyfikator: 142007_2.0003.188/1, 188/2 5. Przynależność administracyjna Województwo mazowieckie Powiat płoński Gmina Naruszewo 6. Formy ochrony

cmentarz od pld-zachodu (zdzj; górne) oraz wnętrze cmentarza (zdzj. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Parafia w Krysku została założona zapewne w XIII w., pierwsza wzmianka pochodzi dopiero z 1448 r. Pierwszy kościół w Krysku był drewniany, w 1481 wybudowano murowany, obecny kościół, który został konsekrowany w 1598 r. Zespół kościelny zlokalizowany na wyniesieniu w centrum wsi, po zachodniej stronie lokalnej drogi z Naruszewa do Przyborowic. Wokół kościoła na placu kościelnym funkcjonował cmentarz przykościelny założony w XV w.

Obecny cmentarz parafialny został założony w I połowie XIX w. – najstarszy nagrobek pochodzi z 1842 r. (żeliwny nagrobek Ferdynanda Zielińskiego). Cmentarz położony wśród pól w południowej części wsi, po południowej stronie drogi biegnącej do Naruszewa. Cmentarz ogrodzony współczesnym ogrodzeniem z bramą z 1966 r. Cmentarz założony na rzucie wieloboku, alejami o przebiegu z grubsza północ-południe i wschód-zachód krzyżującymi się pod kątem prostym. Układ cmentarza czytelny, nie zachowany dawny układ zadrzewienia, obecnie nowe nasadzenia bądź samosiewy.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju parafii w Krysku oraz układu przestrzennego wsi, miejsce pochówków mieszkańców parafii

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, na obiekcie prowadzone są bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe.

Zalecenia:

Zaleca się bieżące prace pielęgnacyjne zieleni cmentarnej i porządkowe terenu cmentarza.

Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej
w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego
konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
007

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

K R Y S K

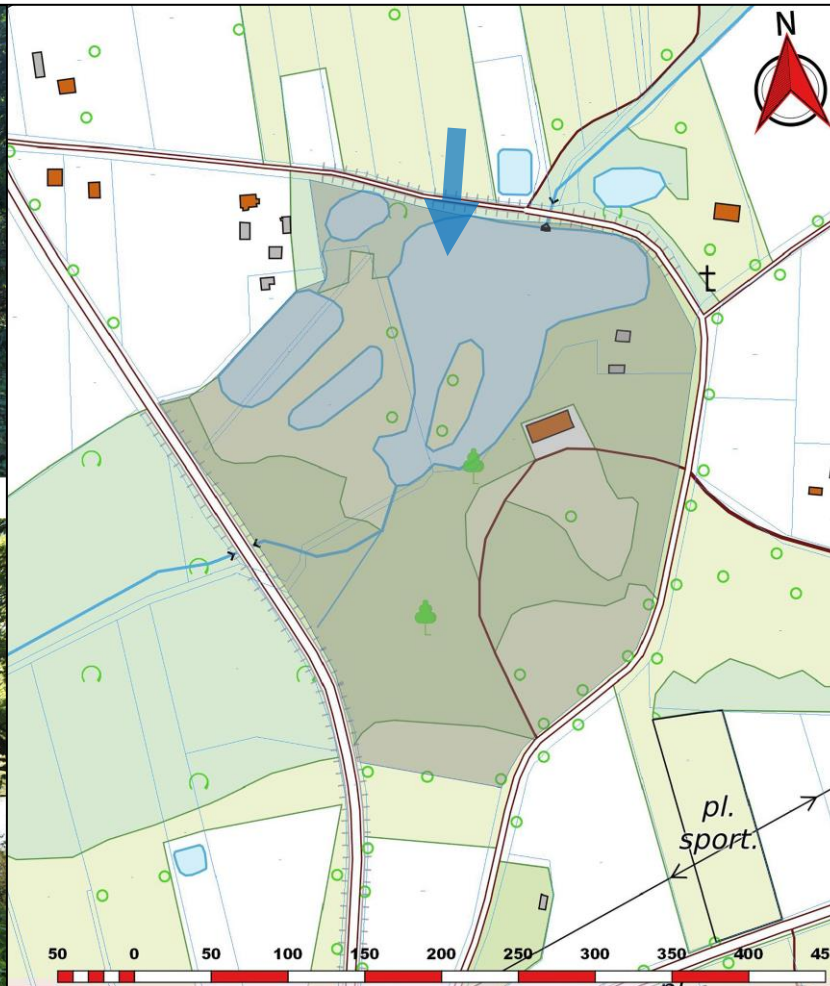
1. Nazwa

PARK PODWORSKI krajobrazowy

2. Czas powstania

XVIII/XIX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Krysk
09-152 Krysk**

**na działkach geodez.: 102, 103, 104, 106
obręb: KRYSK
identyfikator: 142007_2.0003.102, , ..103, ..104,
..106**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków województwa
mazowieckiego nr. A-180 z 01.03.1976 r.:
„park podworski”;**

Park od połunia (zdj; górne) oraz północy od drogi (zdj. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Krysk w XVI w. należał do rodziny Kryskich. W XVIII w. należał do Sołtyka, kasztelana krakowskiego. W 1863 r. Krysk należał do Kazimierza Karczewskiego. W 1827 we wsi było 18 domów i wieś liczyła 287 mieszkańców.

Park krajobrazowy powstał na przełomie XVIII i XIX w. Z dostępnego, wykonanego w 1985 r. opracowania ewidencyjnego parku wynika, że zachowane w 1985 r. nieliczne elementy kompozycji parkowej powstały w I połowie XIX w. a w zachowanym wówczas układzie przestrzennym parku dominowały elementy kompozycyjne z początku XX w. W 1985 r. park był zdewastowany, podlegający niekontrolowanym zmianom.

Park na rzucie nieregularnego wieloboku rozciąga się na terenie płaskim i równym, z przepływającą przez jego teren z zachodu w kierunku północno-zachodnim rzeką Naruszewką, która tworzy w parku rozległy duży staw, łączący się z mniejszymi stawami. Park otoczony jest użytkami rolnymi, od strony zachodniej przylega do lasu.

Park w krysku w stylu krajobrazowym, w układzie przestrzennym wyróżnia się część północna o charakterze zieleni naturalnej, z dominującym dużym stawem połączonym z mniejszymi stawami, oraz swobodnie rozciągające się wśród stawów polany i skupiny drzew i krzewów ze śladami jednej drogi. Część pozostała parku, w otoczeniu dawnego dworu oraz w części południowej charakteryzuje się zielenią komponowaną: jako aleje, rzędowe posadzenia dróg, granic, rowu, rzeki Naruszewki oraz stawu, a także luźno rozmieszczone pojedyncze drzewa oraz ich grupy o różnej wielkości. Dawny dwór znajduje się w pobliżu wschodniego brzegu dużego stawu

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zabudowy przestrzennej wsi.

Park stanowi wyróżniający akcent krajobrazowy, w połączeniu z wartościami przyrodniczymi starodrzewu stanowi istotny element dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: zły, układ przestrzenny parku słabo czytelny,

Zalecenia:

Zalecane regularne prace konserwatorskie związane z pielęgnacją roślinności, usuwaniem dzikich podrostów.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwoleń.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny

22/09/2023

Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
008

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

K R Y S K

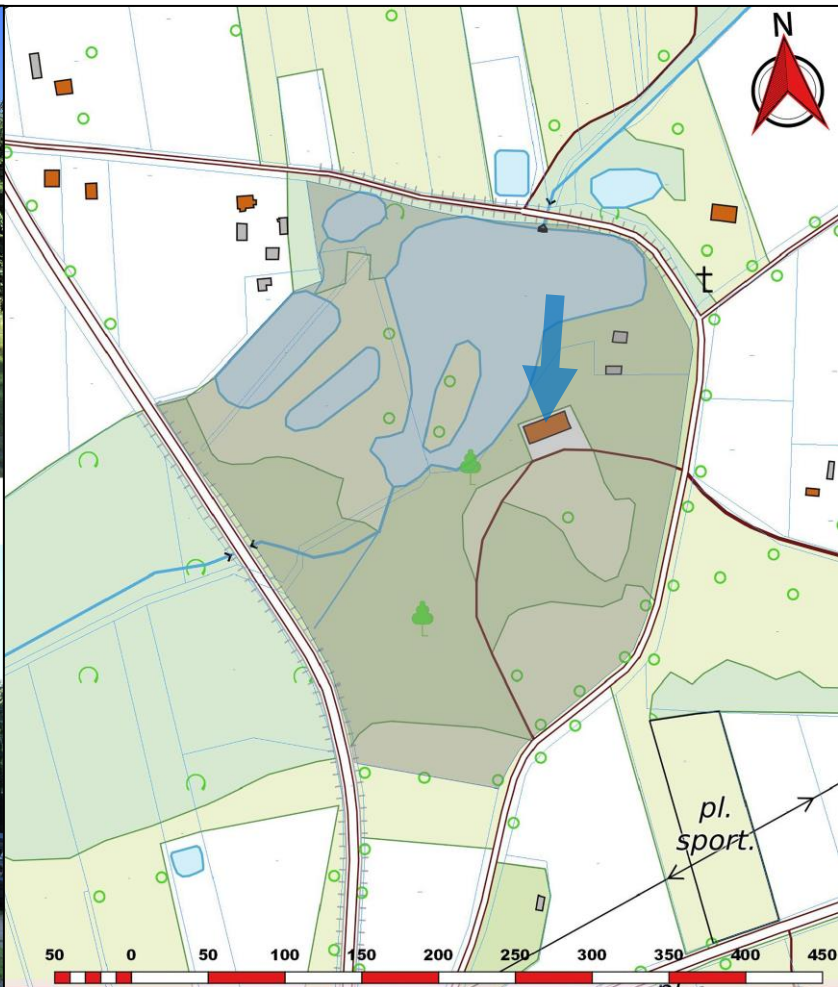
1. Nazwa

DWÓR

2. Czas powstania

poł. XIX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Krysk nr 28
09-152 Krysk**

**na działce.: 106
obręb: KRYSK
identyfikator: 142007_2.0003.106**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Dwór zlokalizowany na terenie parku
wpisanego do rejestru zabytków
województwa mazowieckiego nr. A-180 z
01.03.1976 r.**

Dwór pld-wschodu (zdz. górne) oraz pld-zachodu (zdz. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Krysk w XVI w. należał do rodziny Kryskich. W XVIII w. należał do Sołtyka, kasztelana krakowskiego. W 1863 r. Krysk należał do Kazimierza Karczewskiego. W 1827 we wsi było 18 domów i wieś liczyła 287 mieszkańców.

Dawny dwór zlokalizowany w parku, w pobliżu wschodniego brzegu dużego stawu.

Dwór posadowiony na podmurówce z kamienia polnego, drewniany ze ścianami konstrukcji wieńcowej, otynkowany z zewnątrz, od frontu pozostałości drewnianego ganka, oszalowanego deskami. Dwór wybudowany na planie wydłużonego prostokąta (obecnie zachowana jedynie część wschodnia, część zachodnia zawalona) z asymetrycznie umieszczonym gankiem od frontu, oraz murowana dobudówka od wschodu. Bryła zwarta, jednokondygnacyjna zamknięta pierwotnie dachem czterosпадkowym, obecnie pokrytym papą. Elewacja frontowa ujęta w narożu wschodnim płytką lizeną, artykułowana gzymsem cokołowym, odcinkami gzymsu podparapetowego, oraz tynkowymi, profilowanymi opaskami okien. Otwory nieprzekształcone, stolarka nie zachowana.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: zły, zachowana jedynie część wschodnia dawnego dworu, postępujące niszczenie obiektu

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejącej bryły budynku; prowadzenie bieżących przeglądów i prac naprawczych, przy pracach remontowych stosować tradycyjne materiały. Wszelkie prace budowlane wymagają zezwolenia właściwych służb ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny

22/09/2023

Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
009

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

1. Nazwa

ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWY

2. Czas powstania

XIX w.

3. Miejscowość

NACPOLSK

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

4. Adres

Nacpolsk
ul. Szkolna
09-162 Nacpolsk

m. innymi na działkach geodez.: 23/14,
cz. dz. 30/2, cz. dz. 31/2
obręb: PGR NACPOLSK
identyfikator: 142007 2.0013.23/14, 30/2, 31/2

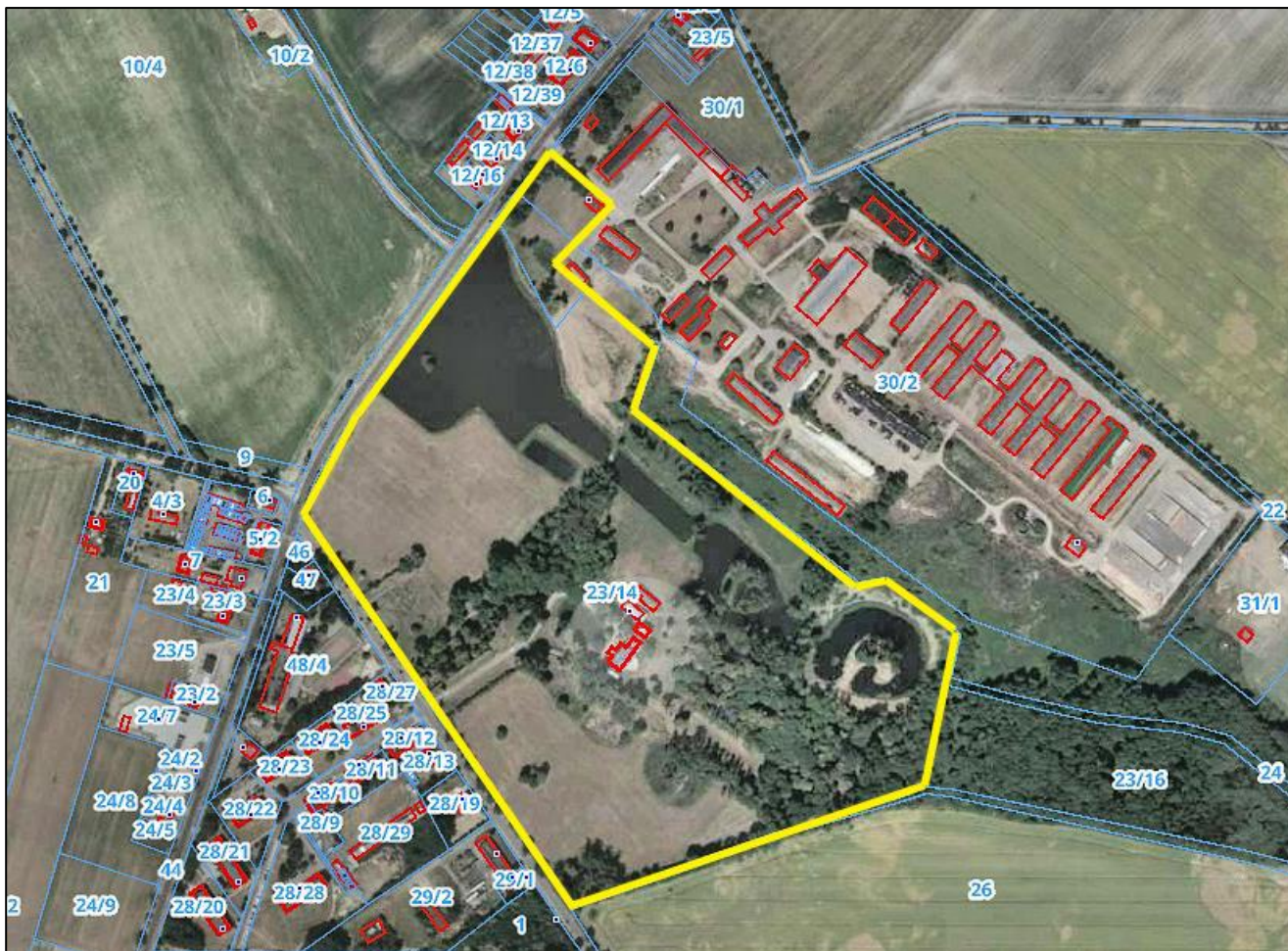
5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**Powiat **płoński**Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków województwa
mazowieckiego nr. A-182 z 1.03.1976 i
11.03.1998 r.:**

„Park podworski” (wpis z dn. 1.03.1976 r.); „Zespół obiektów na terenie parku: budynek pałacu, oficyna, most na drodze do zabudowań folwarcznych, brama główna do parku” (wpis z dn. 11.03.1998 r.)



Nacpolsk – zespół dworski. Żółtą linią zaznaczono granice obszaru wpisanego do rejestru zabytków (według granic zaznaczonych na mapie Narodowego Instytutu Dziedzictwa <https://mapy.zabytki.gov.pl/nid/>)

Wycinek ortofotomapy oraz mapy ewidencyjnej za: <http://naruszewo.e-mapa.net>

Nacpolsk wymieniony został w bulli Innocentego IV z 1254 r. jako wieś płacącą dziesięciny klasztorowi w Czerwińsku. W 1567 r. właścicielami majątku Nacpolsk byli: Mikołaj Zaborowski i Marcin oraz Krzysztof Targońscy.

Nacpolsk w 3 ćwierćwieczu XIX w. należał do Tytusa i Adeli z Lanckorońskich Dembowskich, następnie do Szczepana i Jadwigi Tarnowskich i od 1908 r. do Charzyńskich. W 1827 r. w Nacpolsku były 33 domy i 442 mieszkańców, w 1885 r. w Nacpolsku była szkoła podstawowa, cegielnia, gorzelnia, wiatrak, karczma. Ostatnim właścicielem przed II wojną światową był Aleksander Charzyński a w majątku gospodarował jego syn, Zbigniew Charzyński. W skład dóbr nacpolskich wchodziło 11 folwarków: Nacpolsk, Sosenkowo, Żukówek, Słomin, Okarszyn, Srebrna, Strzembowo, Januszewo, Noskowo, Wielkowuje i Tustan. Po II wojnie z 3 folwarków: Nacpolsku, Sosenkowie i Żukówka utworzono PGR z siedzibą w Nacpolsku.

Założenie folwarczne w Nacpolsku składa się z trzech oddzielnych części: zespołu dworu, parku i stawów; zespołu obiektów gospodarczych; kolonii mieszkalnej.

Park został założony na terenie płaskim i równym, na rzucie zbliżonym do trapezu równoramiennej ograniczonej drogami, a od strony północno-wschodniej podwórze gospodarcze dawnego folwarku, na terenie parku znajdują się połączone ze sobą rozległe stawy. W centrum parku znajduje się pałac z oficyną, do którego prowadzi aleja dojazdowa obsadzona dwoma rzędami drzew. Drzewostan bogaty liczebnie i asortymentowo, posiada dużą wartość przyrodniczą i dekoracyjną. Drzewa występują w rzędach towarzyszących drogom parkowym oraz rosną w różnej wielkości grupach i pojedynczo, luźno rozmieszczone. Przy drogach głównie aleje kasztanowe, grupy świerków. Po stronie pd-wsch. dworu rozciąga się polana, dalej skupiska drzew, m.in. kasztanowce, świerki, sosny, modrzewie, lipy, klony, dęby, buki i inne.

Zespół obiektów gospodarczych - położony w części północnej założenia na rzucie nieregularnym, zbliżonym do kwadratu, Podwórze folwarczne o kształcie kwadratu z wyraźnie zaznaczonym kształtem w części pn-zach. i pd-wsch. Tu obiekty przylegają do siebie tworząc zwartą, liniową zabudowę. Wyróżnia się duża jednolita bryła stodoły, obiekty po stronie pn-wsch. o zróżnicowanych bryłach, poza nimi na drugim planie korony drzew.

Zespół domów mieszkalnych - położony w części pn-zach. założenia przy drodze Płońsk - Wyszogród, po stronie pn-zach. Zespół położony jest w bezpośrednim sąsiedztwie wjazdu na teren obiektów gospodarczych.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu pałacowo-parkowego oraz zabudowy przestrzennej wsi. Park stanowi wyróżniający akcent krajobrazowy, w połączeniu z wartościami przyrodniczymi starodrzewu stanowi istotny element dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego

Wartości artystyczne: walory architektoniczne poszczególnych elementów zespołu, zachowane w oryginalnej formie i substancji.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

Stan zachowania: Zachowany został dawny charakter kompozycji założenia. Częściowo zmieniono układ obiektów w pd-zach., części zespołu obiektów gospodarczych. Po stronie pd-wsch. zbudowano nowy zespół obiektów gospodarczych, który oddzielony jest kompozycyjnie od współczesnej zabudowy.

Zalecenia:

Zalecane regularne prace porządkowe i konserwatorskie związane z pielęgnacją roślinności, usuwaniem dzikich podrośnięć.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwolenia.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

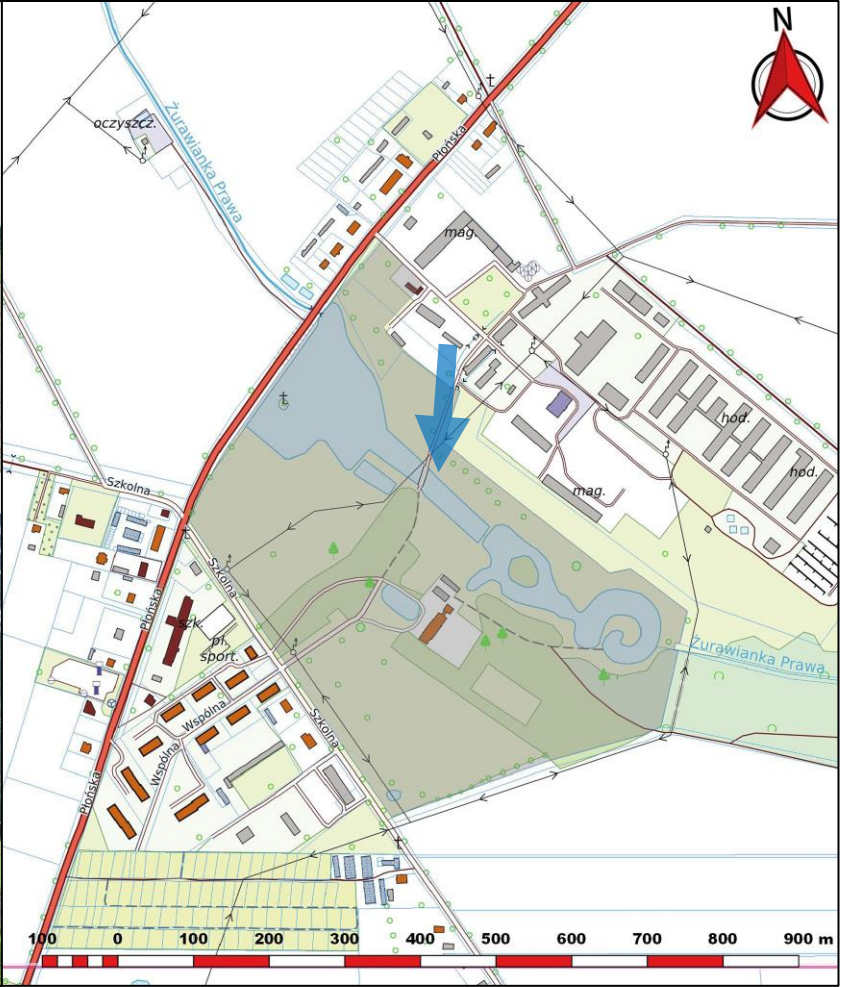
10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ 010	KARTA ADRESOWA ZABYTKU		3. Miejscowość N A C P O L S K
1. Nazwa PARK krajobrazowy w zespole		2. Czas powstania 1 poł. XIX w.	
7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym 		4. Adres Nacpolsk ul. Szkolna 09-162 Nacpolsk m. innymi na działkach geodez.: 23/14, cz. dz. 30/2, cz. dz. 31/2 obręb: PGR NACPOLSK identyfikator: 142007_2.0013.23/14, 30/2, 31/2 5. Przynależność administracyjna Województwo mazowieckie Powiat płoński Gmina Naruszewo 6. Formy ochrony Wpis do rejestru zabytków województwa mazowieckiego nr. A-182 z 1.03.1976 i 11.03.1998 r.: „Park podworski” (wpis z dn. 1.03.1976 r.); 	

Park od wschodu (zdj. górne) oraz wewnątrz w kierunku pałacu (dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:10 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Nacpolsk wymieniony został w bulli Innocentego IV z 1254 r. jako wieś płacącą dziesięciny klasztorowi w Czerwińsku. W 1567 r. właścicielami majątku Nacpolsk byli: Mikołaj Zaborowski i Marcin oraz Krzysztof Targońscy.

Nacpolsk w 3 ćwierćwieczu XIX w. należał do Tytusa i Adeli z Lanckorońskich Dembowskich, następnie do Szczepana i Jadwigi Tarnowskich i od 1908 r. do Charzyńskich. Ostatnim właścicielem przed II wojną światową był Aleksander Charzyński a w majątku gospodarował jego syn, Zbigniew Charzyński. W skład dóbr nacpolskich wchodziło 11 folwarków: Nacpolsk, Sosenkowo, Żukówek, Słomin, Okarszyn, Srebrna, Strzembowo, Januszewo, Noskowo, Wielkowuje i Tustan. Po II wojnie z 3 folwarków: Nacpolsku, Sosenkowie i Żakówka utworzono PGR z siedzibą w Nacpolsku. Założenie folwarczne w Nacpolsku składa się z trzech oddzielnych części: zespołu dworu, parku i stawów; zespołu obiektów gospodarczych; kolonii mieszkalnej. Brak jest bezpośrednich źródeł dotyczących powstania założenia parkowego. Według powstałego w 1986 r. opracowania ewidencyjnego parku założenie parkowe o charakterze krajobrazowym powstało w 1 połowie XIX w. we wschodniej części wsi, na terenie już zadrzewionym. Park został założony na terenie płaskim i równym, na rzucie zbliżonym do trapezu równoramiennego ograniczonego drogami, a od strony północno-wschodniej podwórze gospodarcze dawnego folwarku, na terenie parku znajdują się połączone ze sobą rozległe stawy. W centrum parku znajduje się pałac z oficyną, do którego prowadzi aleja dojazdowa obsadzona dwoma rzędami drzew. Na bardzo bogaty drzewostan parku składają się: buk pospolity, brzoza brodawkowata, dąb korkowy i szypułkowy, grab pospolity, jedlica Douglasa, jesion wyniosły, klon jawor, kasztanowiec biały, lipa drobnolistna, modrzew europejski, olsza czarna, robinia akacjowa, sosna pospolita i wejmutka, świerk kłujący i pospolity, topola biała, osika, tulipanowiec amerykański, wiąz górski i polny, wierzba biała i jej odmiany. Drzewostan bogaty liczebnie i asortymentowo, posiada dużą wartość przyrodniczą i dekoracyjną. Drzewa występują w rzędach towarzyszących drogom parkowym oraz rosną w różnej wielkości grupach i pojedynczo, luźno rozmieszczone. Przy drogach głównie aleje kasztanowe, grupy świerków. Po stronie pd-wsch. dworu rozciąga się polana, dalej skupiska drzew, m.in. kasztanowce, świerki, sosny, modrzewie, lipy, klony, dęby, buki i inne.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju założenia pałacowo-parkowego oraz zabudowy przestrzennej wsi. Park stanowi wyróżniający akcent krajobrazowy, w połączeniu z wartościami przyrodniczymi starodrzewu stanowi istotny element dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dostateczny, dawny układ przestrzenny czytelny,

Zalecenia:

Zalecane regularne prace konserwatorskie związane z pielęgnacją roślinności, usuwaniem dzikich podrostów.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwoleń.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
011

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

NACPOLSK

1. Nazwa

PAŁAC w zespole

2. Czas powstania

XIX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

Nacpolsk
ul. Szkolna nr 7
09-162 Nacpolsk

na działce geodez.: 23/14,

obręb: PGR NACPOLSK
identyfikator: 142007_2.0013.23/14

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

Wpis do rejestru zabytków województwa mazowieckiego nr. A-182 z 1.03.1976 i 11.03.1998 r.:

„Zespół obiektów na terenie parku: budynek pałacu, oficyna, most na drodze do zabudowań folwarcznych, brama główna do parku” (wpis z dn. 11.03.1998 r.)

Pałac od zachodu (zdj. górne) oraz od południa (zdj. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:10 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Nacpolsk wymieniony został w bulli Innocentego IV z 1254 r. jako wieś płacącą dziesięciny klasztorowi w Czerwińsku. W 1567 r. właścicielami majątku Nacpolsk byli: Mikołaj Zaborowski i Marcin oraz Krzysztof Targońscy.

Nacpolsk w 3 ćwierćwieczu XIX w. należał do Tytusa i Adeli z Lanckorońskich Dembowskich, następnie do Szczepana i Jadwigi Tarnowskich i od 1908 r. do Charzyńskich. Ostatnim właścicielem przed II wojną światową był Aleksander Charzyński a w majątku gospodarował jego syn, Zbigniew Charzyński. Podczas okupacji Niemcy usunęli właścicieli i sami gospodarowali dobrami. Po wojnie z 3 folwarków Nacpolska utworzono PGR z siedzibą w pałacu, później w drodze kolejnych zmian organizacyjnych od 1981 r. w pałacu mieściła się dyrekcja Kombinatu PGR. Do 1969 mieściła się tu też szkoła podstawowa. Od 1969 część pałacu przeznaczono na Ośrodek Zdrowia. Na północ od pałacu znajduje się oficyna, od południowej strony pałacu usytuowana jest oranżeria.

Z uwagi na znaczne zdewastowanie substancji zabytkowej pałacu poniższy opis pochodzi z karty ewidencyjnej (karty białej) wykonanej przez mgr Halinę Lisińską w październiku 1995 r., w tym czasie pałac był w użytkowaniu

Pałac posadowiony na podmurówce, ściany murowane z cegły obustronnie tynkowane tynkami wapienno-cementowymi. Pałac na rzucie wydłużonego prostokąta z gankiem od północy i tarasem od południa; od wschodu i zachodu prostokątne, wyższe od korpusu aneksy. Za wschodnim aneksem prostokątny łącznik do którego przylega kwadratowe skrzydło pałacu, w którym klatka schodowa. Bryła całości budowli rozczłonkowana składa się z budynku głównego, dostawionych aneksów, łącznika i skrzydła. Korpus główny: dwukondygnacyjny, podpiwniczony z użytkowym poddaszem kryty dachem dwuspadowym. Pseudoryzalit w elewacjach północnej i południowej kryte osobnymi dwuspadowymi daszkami. W elewacji północnej prostokątny ganek nakryty daszkiem dwuspadowym; w elewacji południowej taras poprzedzony schodami. Aneksy jednokondygnacyjne kryte dachami dwuspadowymi przechodzącymi na złączeniu z korpusem głównym w płaskie. Elewacja frontowa (północna) siedmioosiowa, symetryczna. Na osi środkowej pseudoryzalit zwieńczony trójkątnym szczytem pierwotnie poprzedzony prostokątnym gankiem ujętym pełną murowaną balustradą. Ryzalit w drugiej kondygnacji akcentowany dwoma gładkimi pilastrami.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu pałacowo-parkowego oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości artystyczne: walory architektoniczne pałacu zachowane w oryginalnej formie i substancji.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: – pałac nieużytkowany, ulega postępującemu niszczeniu.

Zalecenia:

Prace zabezpieczające: zamknięcie otworów, niedopuszczenie do dalszej dewastacji obiektu.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwoleń.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny

22/09/2023



Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
012

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

NACPOLSK

1. Nazwa

OFICYNA w zespole dworskim

2. Czas powstania

1884 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



Oficina w zespole pałacowo-parkowym od wschodu

4. Adres

Nacpolsk
ul. Szkolna nr 7
09-162 Nacpolsk

na działce geodez.: 23/14,

obręb: PGR NACPOLSK
identyfikator: 142007_2.0013.23/14

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

Wpis do rejestru zabytków województwa mazowieckiego nr. A-182 z 1.03.1976 i 11.03.1998 r.:

„Park podworski” (wpis z dn. 1.03.1976 r.);
„Zespół obiektów na terenie parku: budynek pałacu, oficyna, most na drodze do zabudowań folwarcznych, brama główna do parku” (wpis z dn. 11.03.1998 r.)

8. Historia, opis i wartości

Nacpolsk wymieniony został w bulli Innocentego IV z 1254 r. jako wieś płacącą dziesięciny klasztorowi w Czerwińsku. W 1567 r. właścicielami majątku Nacpolsk byli: Mikołaj Zaborowski i Marcin oraz Krzysztof Targońscy.

Nacpolsk w 3 ćwierćwieczu XIX w. należał do Tytusa i Adeli z Lanckorońskich Dembowskich, następnie do Szczepana i Jadwigi Tarnowskich i od 1908 r. do Charzyńskich. Ostatnim właścicielem przed II wojną światową był Aleksander Charzyński a w majątku gospodarował jego syn, Zbigniew Charzyński. Podczas okupacji Niemcy usunęli właścicieli i sami gospodarowali dobrami.

Oficyna wybudowana ok. 1884 r. z północnej strony skrzydła pałacowego, usytuowana pod kątem prostym do pałacu. Budynek murowany, otynkowany, pozbawiony wystroju architektonicznego. Oficyna na rzucie wydłużonego prostokąta, bryła zwarta, prostopadłościenna, jednokondygnacyjna ze ścianą kolankową, zamknięta dachem dwuspadowym pokrytym blachą. Fasada siedmioosiowa, symetryczna, wejście w osi budynku poprzedzone schodkami. Elewacje artykułowane prostymi gzymsami cokołowym oraz gzymsem kordonowym oddzielającym ścianę kolankową od przyziemia. Otwory zamknięte odcinkami łuku, stolarka nie zachowana.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu pałacowo-parkowego oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości artystyczne: walory architektoniczne oficyny, zachowane w oryginalnej formie i substancji.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dostateczny, obiekt po przeprowadzonych pracach remontowych, bieżące remonty i prace porządkowe

Zalecenia:

Zalecane regularne prace konserwatorskie i porządkowe przy obiekcie

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwolenia.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
013

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

NACPOLSK

1. Nazwa

MOST na drodze do zabudowań folwarcznych

2. Czas powstania

XIX/XX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Nacpolsk
ul. Szkolna
09-162 Nacpolsk**

na działce geodez.: 23/14,

**obręb: PGR NACPOLSK
identyfikator: 142007_2.0013.23/14**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

Wpis do rejestru zabytków województwa mazowieckiego nr. A-182 z 1.03.1976 i 11.03.1998 r.:

**„Park podworski” (wpis z dn. 1.03.1976 r.);
„Zespół obiektów na terenie parku: budynek pałacu, oficyna, most na drodze do zabudowań folwarcznych, brama główna do parku” (wpis z dn. 11.03.1998 r.)**

Most od płd-wschodu (zdj. górne) oraz od północy (zdj. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:10 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Nacpolsk wymieniony został w bulli Innocentego IV z 1254 r. jako wieś płacącą dziesięciny klasztorowi w Czerwińsku. W 1567 r. właścicielami majątku Nacpolsk byli: Mikołaj Zaborowski i Marcin oraz Krzysztof Targońscy.

Nacpolsk w 3 ćwierćwieczu XIX w. należał do Tytusa i Adeli z Lancokońskich Dembowskich, następnie do Szczepana i Jadwigi Tarnowskich i od 1908 r. do Charzyńskich. Ostatnim właścicielem przed II wojną światową był Aleksander Charzyński a w majątku gospodarował jego syn, Zbigniew Charzyński. Podczas okupacji Niemcy usunęli właścicieli i sami gospodarowali dobrami.

Most na grobli pomiędzy stawami wzniesiony został na przełomie XIX i XX w., remontowany około 1965, bez cech stylowych.

Most konstrukcji kamienno-ceglanej, jednoprzęsłowy, przęsło arkadowe z kamiennymi filarami i ceglanym sklepieniem. Zasyпка gruntowa. Balustrady z kamienia polnego łamanego na zaprawie cementowo-wapiennej, związane z nimi boczne cokoliki oraz środkowe nastawki ceglane i otynkowane. Boki grobli usztywnione kamiennymi murami oporowymi, przepust boczny – jaz betonowy z drewnianą deskową przegrodą. Most na rzucie wydłużonego prostokąta, z jednoprzestrzenny przęsłem-przepustem. Bryła wpasowana w groblę międzystawową, z wystającymi ponad nią kamiennymi balustradami. Balustrady zakończone trójkątnie, o łuku mocno spłaszczonym, pełne z betonowymi dwuspadowymi czapami, ujęte po bokach cokolikami z nadstawką w środku. Cokoliki otynkowane, nakryte spłaszczonymi namiotowymi czapami na zdwojonej płycie.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu pałacowo-parkowego oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, obiekt na bieżąco pielęgnowany.

Zalecenia:

Zalecane regularne prace konserwatorskie i porządkowe przy obiekcie

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwolenia.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny

22/09/2023

Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
014

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

NACPOLSK

1. Nazwa

BRAMA GŁÓWNA do parku

2. Czas powstania

4 ćw. XIX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres	
----------	--

Nacpolsk
ul. Szkolna
09-162 Nacpolsk

na działce geodez.: 23/14,

obręb: PGR NACPOLSK
identyfikator: 142007 2.0013.23/14

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

Wpis do rejestru zabytków województwa mazowieckiego nr. A-182 z 1.03.1976 i 11.03.1998 r.:
„Park podworski” (wpis z dn. 1.03.1976 r.);
„Zespół obiektów na terenie parku: budynek pałacu, oficyna, most na drodze do zabudowań folwarcznych, brama główna do parku” (wpis z dn. 11.03.1998 r.)

Brama od płd-zachodu (zdz. górne) oraz od wschodu (zdz. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:10 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Nacpolsk wymieniony został w bulli Innocentego IV z 1254 r. jako wieś płacącą dziesięcinę klasztorowi w Czerwińsku. W 1567 r. właścicielami majątku Nacpolsk byli: Mikołaj Zaborowski i Marcin oraz Krzysztof Targońscy.

Nacpolsk w 3 ćwierćwieczu XIX w. należał do Tytusa i Adeli z Lanckorońskich Dembowskich, następnie do Szczepana i Jadwigi Tarnowskich i od 1908 r. do Charzyńskich. Ostatnim właścicielem przed II wojną światową był Aleksander Charzyński a w majątku gospodarował jego syn, Zbigniew Charzyński. Podczas okupacji Niemcy usunęli właścicieli i sami gospodarowali dobrami.

Bram wjazdowa przez którą oryginalnie prowadził wjazd do pałacu usytuowana w zachodniej części zespołu pałacowo-parkowego, oddalona na płn-wschód od wjazdu zrealizowanego w czasie, kiedy terenem zawiadywał PGR. Obecnie zachowane jedynie jako dwa kamienne słupki bramne, dalej w kierunku pałacu prowadziła aleja obsadzona dwoma rzędami drzew, na zewnątrz iglaste, wewnątrz liściaste.

Filary bramne wykonane z kamienia łamanego, z cementową fugą, na rzucie zbliżonym do kwadratu, z górnej partii z otwartymi z czterech stron prześwitami arkadowymi o pełnych łukach, zwieńczone betonowym krenelażem.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu pałacowo-parkowego oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości artystyczne: walory architektoniczne bramy, zachowane w oryginalnej formie i substancji.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dostateczny, zachowane słupki bramne, brak pozostałych elementów.

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejących elementów bramy, przy pracach remontowych stosować tradycyjne materiały.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwoleń.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
015

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

NACPOLSK

8. Nazwa

KAPLICZKA ŚW. JANA

2. Czas powstania

pocz. XX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Nacpolsk
ul. Szkolna
09-162 Nacpolsk**

na działce geodez.: 23/14,

**obręb: PGR NACPOLSK
identyfikator: 142007_2.0013.23/14**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Kapliczka na terenie wpisanym do
rejestrów zabytków województwa
mazowieckiego nr. A-182 z 1.03.1976 i
11.03.1998 r.**

Wyspa na stawie z kapliczką (zdz. górne) figurka św. Jana (zdz. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:10 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Nacpolsk wymieniony został w bulli Innocentego IV z 1254 r. jako wieś płacącą dziesięciny klasztorowi w Czerwińsku. W 1567 r. właścicielami majątku Nacpolsk byli: Mikołaj Zaborowski i Marcin oraz Krzysztof Targońscy.

Nacpolsk w 3 ćwierćwieczu XIX w. należał do Tytusa i Adeli z Lanckorońskich Dembowskich, następnie do Szczepana i Jadwigi Tarnowskich i od 1908 r. do Charzyńskich. Ostatnim właścicielem przed II wojną światową był Aleksander Charzyński a w majątku gospodarował jego syn, Zbigniew Charzyński. Podczas okupacji Niemcy usunęli właścicieli i sami gospodarowali dobrami.

Kapliczka na terenie parku krajobrazowego, zlokalizowana na wysepce na największym ze stawów, tworzących ciąg wodny o przebiegu pd-wschód – północny zachód.

Figurka św. Jana stojąca na wykonanym z kamienia naturalnego i łamanego łączonego zaprawą cementową i z cementową fugą, okrągłym w rzucie postumencie. Figurka wykonana z drewna pomalowana na żywe kolory.

Wartości historyczne: dokument materialny dziedzictwa duchowego mieszkańców wsi

Wartości artystyczne: walory artystyczne figurki o jednolitej stylistyce zachowanej w oryginalnej formie i substancji.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, kapliczka niedostępna – na wysepce na stawie parkowym.

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejącej bryły i formy kapliczki; zalecane prace pielęgnacyjne, przy pracach konserwatorskich i remontowych stosować tradycyjne materiały.

Wszelkie prace budowlane wymagają zezwolenia właściwych służb ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Bogusław Okupny

22/09/2023

Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

**GEZ
016**

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

N A C P O L S K

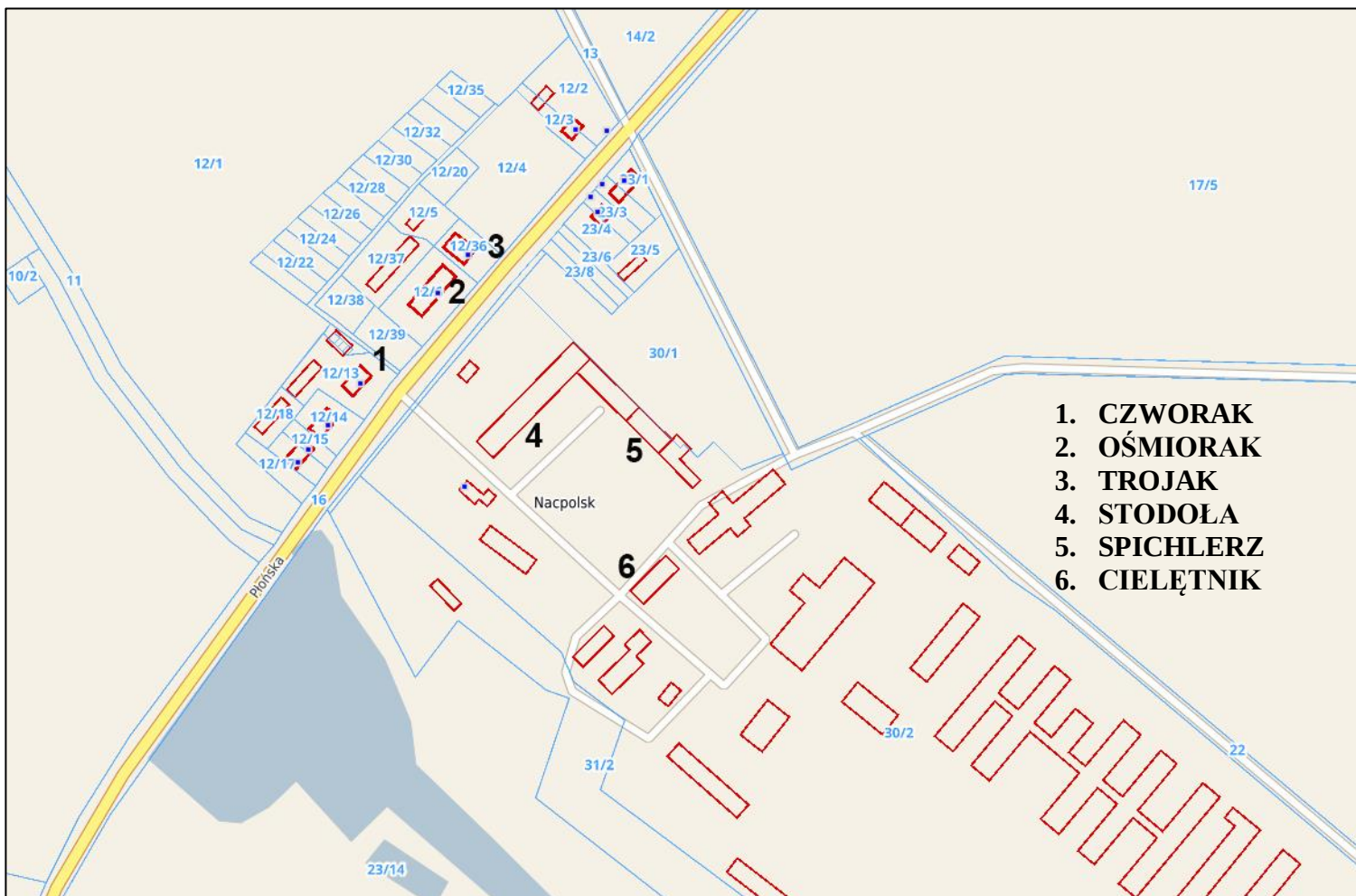
1. Nazwa

ZESPÓŁ FOLWARCZNY

2. Czas powstania

3 ćw. XIX w.

8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Nacpolsk
ul. Płońska
09-162 Nacpolsk**

**na działce geodez.: 12/13, 12/6, 12/36,
30/2,
obręb: PGR NACPOLSK
identyfikator: 142007_2.0013. 12/13, 12/6,
12/36, 30/2,**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

8. Historia, opis i wartości

Nacpolsk w 3 ćwierćwieczu XIX w. należał do Tytusa i Adeli z Lanckorońskich Dembowskich, następnie do Szczepana i Jadwigi Tarnowskich i od 1908 r. do Charzyńskich. Ostatnim właścicielem przed II wojną światową był Aleksander Charzyński a w majątku gospodarował jego syn, Zbigniew Charzyński. W skład dóbr nacpolskich wchodziło 11 folwarków: Nacpolsk, Sosenkowo, Żukówek, Słomin, Okarszyn, Srebrna, Strzembowo, Januszewo, Noskowo, Wielkowuje i Tustan. Po II wojnie z 3 folwarków: Nacpolsku, Sosenkowie i Żakówka utworzono PGR z siedzibą w Nacpolsku. Założenie folwarczne w Nacpolsku składa się z trzech oddzielnych części: zespołu dworu, parku i stawów; zespołu obiektów gospodarczych; kolonii mieszkalnej. Zespół budynków gospodarczych dawnego folwarku usytuowany w północnej części założenia folwarcznego, w terenie płaskim, w sąsiedztwie drogi Płońsk-Wyszogród, po jej stronie wschodniej. Zespół budynków na placu zbliżonym do kwadratu, pierwotnie złożony z dawnych budynków, które istniały w 1994 r.: magazyn pasz i magazyn techniczny, garaże, mleczarnia, stajnia, kuźnia i stelmacharnia, cielętnik, chlewnia, spichlerz, stodoła, rządówka, oraz budynków, które już nie istniały w 1994 r. stajnia, obora, chlewnia, magazyn techniczny. Podwórze folwarczne pierwotnie o kształcie kwadratu, z wyraźnie zaznaczonym kształtem w części pół-zachodniej i pół-wschodniej, gdzie obiekty przylegały do siebie tworząc zwartą, liniową zabudowę. Wyróżnia się duża jednolita była stodoły. Po stronie pd-zachodniej i pd-wschodniej zabudowa liniowa z przewagą domknień nad otwarciami. Dawne podwórze folwarczne zajmowała w 1994 r. rozległy trawnik, otoczony drogą gospodarczą. Brak wyraźnej osi kompozycyjnej i osi symetrii zespołu. Główna oś komunikacyjna przebiega od głównej bramy. wjazdowej w części pół-zachodniej wzdłuż pół-zachodniej, pierzei zabudowań gospodarczych, dalej w kierunku współczesnych obiektów gospodarczych, usytuowanych po stronie pół-wschodniej, Oś komunikacyjna zaakcentowana jest z dwóch stron wysokimi koronami drzew rosnących po obu stronach drogi. Drzewostan bogaty liczebnie i asortymentowo, posiada dużą wartość przyrodniczą i dekoracyjną. Drzewa występują w rzędach towarzyszących drogom parkowym oraz rosną w różnej wielkości grupach i pojedynczo, luźno rozmieszczone, Przy drogach głównie aleje kasztanowe, grupy świerków. Po stronie pd-wsch. dworu rozciąga się polana, dalej skupiska drzew, m.in. kasztanowce, świerki, sosny, modrzewie, lipy, klony, dęby, buki i inne, ;

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu folwarcznego w Nacpolsku oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: w stosunku do wykonanego w 1994 r. przez mgr Andrzeja Pryszechewskiego opracowania ewidencyjnego „Zespół folwarczny” poszczególne elementy zabytkowego układu są rozbierane, grożąc całkowitą likwidacją zabytkowych elementów wchodzących w skład zespołu folwarcznego

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie układu przestrzennego zespołu oraz jego poszczególnych elementów, prowadzenie bieżących prac pielęgnacyjnych, przy pracach remontowych stosować tradycyjne materiały.

Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
017

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

NACPOLSK

1. Nazwa

CZWORAK w zespole folwarcznym

2. Czas powstania

1883 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Nacpolsk
ul. Płońska nr 14
09-162 Nacpolsk**

na działce geodez.: 12/13,

**obręb: PGR NACPOLSK
identyfikator: 142007_2.0013.12/13**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

Czworak w kolonii mieszkalnej dawnego zespołu folwarcznego – widok od wschodu

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Nacpolsk w 3 ćwierćwieczu XIX w. należał do Tytusa i Adeli z Lanckorońskich Dembowskich, następnie do Szczepana i Jadwigi Tarnowskich i od 1908 r. do Charzyńskich. Ostatnim właścicielem przed II wojną światową był Aleksander Charzyński a w majątku gospodarował jego syn, Zbigniew Charzyński. Założenie folwarczne w Nacpolsku składa się z trzech oddzielnych części: zespołu dworu, parku i stawów; zespołu obiektów gospodarczych; kolonii mieszkalnej.

Budynki kolonii mieszkalnej dawnego folwarku usytuowany w zachodniej części założenia folwarcznego, w terenie płaskim, w sąsiedztwie drogi Płońsk-Wyszogród, po jej stronie zachodniej. Zespół budynków położony jest w bezpośrednim sąsiedztwie wjazdu na teren obiektów gospodarczych, zespół tworzą: ośmiorak, czworak i trojak o zabudowie liniowej, otoczone ogrodami przydomowymi.

Budynek mieszkalny – czworak wybudowany w 1883., usytuowany kalenicowo do drogi, murowany z cegły ceramicznej, na podmurówce kamiennej, otynkowany. Budynek na rzucie prostokąta, układ mieszkań dwutraktowy, amfiladowy. Bryła prostopadłościenna, jednokondygnacyjna, niepodpiwniczona, zamknięta dachem dwuspadowym pokrytym blachodachówką. Elewacje otynkowane, od dołu cokół, Elewacja pn - zach. i pd — wsch, czteroosiową, z jednym otworem drzwiowym. Na poziomie stropu poziomy pas tynku, powyżej, na elewacji pn — zach, kwadratowe, niewielkie otwory doświetlające, ułożone ukośnie, Elewacja pn - wsch. z otworem okiennym na parterze i otworem szczelinowym nakrytym półkoliście, umieszczonym na szczycie, z dwóch stron blendy o podobnym kształcie. Na elewacji pd - zach. na poddaszu analogiczny otwór i dwie blendy.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu folwarcznego w Nacpolsku oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, na obiekcie prowadzone są bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe.

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejącej bryły budynku; prowadzenie bieżących przeglądów i prac naprawczych, przy pracach remontowych stosować tradycyjne materiały. Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny

22/09/2023

Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

**GEZ
018**

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

NACPOLSK

1. Nazwa

OŚMIORAK w zespole folwarcznym

2. Czas powstania

1889 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Nacpolsk
ul. Płońska nr 10
09-162 Nacpolsk**

na działce geodez.: 12/6,

**obręb: PGR NACPOLSK
identyfikator: 142007_2.0013.12/6**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

Ośmiorak w kolonii mieszkalnej dawnego zespołu folwarcznego – widok od południowego-wschodu

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Nacpolsk w 3 ćwierćwieczu XIX w. należał do Tytusa i Adeli z Lanckorońskich Dembowskich, następnie do Szczepana i Jadwigi Tarnowskich i od 1908 r. do Charzyńskich. Ostatnim właścicielem przed II wojną światową był Aleksander Charzyński a w majątku gospodarował jego syn, Zbigniew Charzyński. Założenie folwarczne w Nacpolsku składa się z trzech oddzielnych części: zespołu dworu, parku i stawów; zespołu obiektów gospodarczych; kolonii mieszkalnej.

Budynki kolonii mieszkalnej dawnego folwarku usytuowany w zachodniej części założenia folwarcznego, w terenie płaskim, w sąsiedztwie drogi Płońsk-Wyszogród, po jej stronie zachodniej. Zespół budynków położony jest w bezpośrednim sąsiedztwie wjazdu na teren obiektów gospodarczych, zespół tworzą: ośmiorak, czworak i trojak o zabudowie liniowej, otoczone ogrodami przydomowymi.

Budynek mieszkalny – ośmiorak wybudowany w 1889 r., usytuowany kalenicowo do drogi, murowany z cegły ceramicznej, na podmurówce kamiennej, obecnie otynkowany. Budynek na rzucie wydłużonego prostokąta, podzielony ścianą nośną na osi długiej, na osiem mieszkań dwuizbowych w układzie amfiladowym. Bryła prostopadłościenna, jednokondygnacyjna, niepodpiwniczona, zamknięta dachem dwuspadowym pokrytym eternitem falistym. Elewacje otynkowane, z wysuniętym cokołem. Elewacja pół-zachodnia dziewięcioosiowa z dwoma otworami drzwiowymi, elewacja pół-wschodnia z dziewięcioma osiami otworów okiennych. Elewacje szczytowe dwuosiowe, w szczycie niewielki otwór okienny, zamknięty łukiem pełnym, z blendami o kształcie analogicznym. Otwory okienne i drzwiowe prostokątne.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu folwarcznego w Nacpolsku oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, na obiekcie prowadzone są bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe.

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejącej bryły budynku; prowadzenie bieżących przeglądów i prac naprawczych, przy pracach remontowych stosować tradycyjne materiały.

Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ 019		KARTA ADRESOWA ZABYTKU		3. Miejscowość N A C P O L S K	
1. Nazwa TROJAK w zespole folwarcznym		2. Czas powstania 1889 r.			
7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym					
					
Trojak w kolonii mieszkalnej dawnego zespołu folwarcznego – widok od południowego-wschodu					
				4. Adres Nacpolsk ul. Płońska nr 8 09-162 Nacpolsk na działce geodez.: 12/36, obręb: PGR NACPOLSK identyfikator: 142007_2.0013.12/36	
				5. Przynależność administracyjna Województwo mazowieckie Powiat płoński Gmina Naruszewo	
				6. Formy ochrony	
				Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją	

8. Historia, opis i wartości

Nacpolsk w 3 ćwierćwieczu XIX w. należał do Tytusa i Adeli z Lanckorońskich Dembowskich, następnie do Szczepana i Jadwigi Tarnowskich i od 1908 r. do Charzyńskich. Ostatnim właścicielem przed II wojną światową był Aleksander Charzyński a w majątku gospodarował jego syn, Zbigniew Charzyński. Założenie folwarczne w Nacpolsku składa się z trzech oddzielnych części: zespołu dworu, parku i stawów; zespołu obiektów gospodarczych; kolonii mieszkalnej.

Budynki kolonii mieszkalnej dawnego folwarku usytuowany w zachodniej części założenia folwarcznego, w terenie płaskim, w sąsiedztwie drogi Płońsk-Wyszogród, po jej stronie zachodniej. Zespół budynków położony jest w bezpośrednim sąsiedztwie wjazdu na teren obiektów gospodarczych, zespół tworzą: ośmiorak, czworak i trojak o zabudowie liniowej, otoczone ogrodami przydomowymi.

Budynek mieszkalny – czworak wybudowany w 1889., usytuowany szczytowo do drogi, murowany z cegły ceramicznej, otynkowany, remontowany – zlikwidowane facjaty dachowe w połaci południowej. Budynek na rzucie prostokąta, układ mieszkań dwutraktowy. Bryła prostopadłościenna, jednokondygnacyjna, niepodpiwniczona, zamknięta dachem czterospadowym pokrytym blachodachówką. Elewacje otynkowane bez elementów dekoracyjnych, urozmaicheniem są szerokie parapety pod otworami okiennymi. Elewacja pd - zach. i pn — wsch. czteroosiowe, natomiast pd-wsch. dwuosiowa. Elewacja pn z aneksem przybudówką z otworem drzwiowym i dwoma okiennymi. Osobne drzwi po stronie pn - wsch, i pd-zach.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu folwarcznego w Nacpolsku oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, na obiekcie prowadzone są bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe.

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejącej bryły budynku; prowadzenie bieżących przeglądów i prac naprawczych, przy pracach remontowych stosować tradycyjne materiały.

Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny

22/09/2023

Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
020

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

NACPOLSK

1. Nazwa

STODOŁA w zespole folwarcznym

2. Czas powstania

1896 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Nacpolsk
ul. Płońska
09-162 Nacpolsk**

na działce geodez.: 30/2,

**obręb: PGR NACPOLSK
identyfikator: 142007_2.0013.30/2**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

Stodoła w zespole budynków gospodarczych dawnego zespołu folwarcznego – widok od południa

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Nacpolsk w 3 ćwierćwieczu XIX w. należał do Tytusa i Adeli z Lanckorońskich Dembowskich, następnie do Szczepana i Jadwigi Tarnowskich i od 1908 r. do Charzyńskich. Ostatnim właścicielem przed II wojną światową był Aleksander Charzyński a w majątku gospodarował jego syn, Zbigniew Charzyński. Założenie folwarczne w Nacpolsku składa się z trzech oddzielnych części: zespołu dworu, parku i stawów; zespołu obiektów gospodarczych; kolonii mieszkalnej.

Zespół budynków gospodarczych dawnego folwarku usytuowany w północnej części założenia folwarcznego, w terenie płaskim, w sąsiedztwie drogi Płońsk-Wyszogród, po jej stronie wschodniej. Zespół budynków na placu zbliżonym do kwadratu, pierwotnie złożony z dawnych budynków, które istniały w 1994 r.: magazyn pasz i magazyn techniczny, garaże, mleczarnia, stajnia, kuźnia i stelmacharnia, cielętnik, chlewnia, spichlerz, stodoła, rządówka, oraz budynków, które już nie istniały w 1994 r. stajnia, obora, chlewnia, magazyn techniczny.

ściany murowane z cegły ceramicznej układanej w wątku krzyżowym, obecnie otynkowane. Stodoła na rzucie wydłużonego prostokąta z otworami bramnymi w ścianach wzdłużnych. Bryła zwarta, podpiwniczona, prostopadłościenna, jednokondygnacyjna, zamknięta dachem dwuspadowym o niewielkim spadku połaci dachowych. Elewacje ujęte w narożach ceglanymi pilastrami, otynkowane z ceglanymi „pilastrami”. Otwory bramne i drzwiowe zamknięte łukami odcinkowymi. Stolarka współczesna.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu folwarcznego w Nacpolsku oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, dobry, na obiekcie prowadzone są bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe.

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejącej bryły budynku; prowadzenie bieżących przeglądów i prac naprawczych, przy pracach remontowych stosować tradycyjne materiały.

Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej
w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego
konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
021

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

NACPOLSK

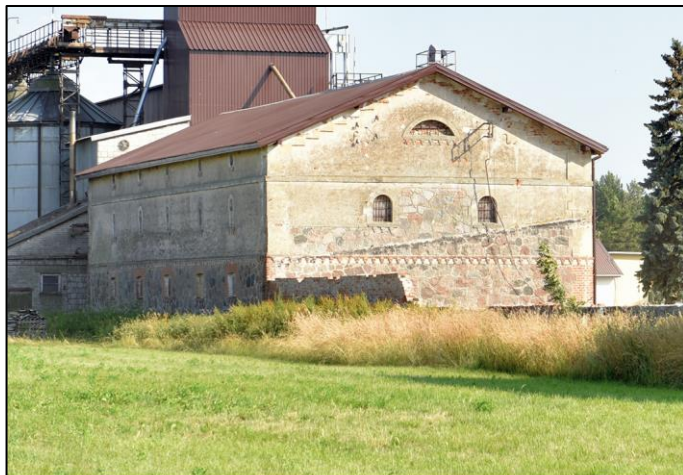
1. Nazwa

SPICHLERZ w zespole folwarcznym

2. Czas powstania

1909 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Nacpolsk
ul. Płońska
09-162 Nacpolsk**

na działce geodez.: 30/2,

**obręb: PGR NACPOLSK
identyfikator: 142007_2.0013.30/2**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

Spichlerz od północy (zdjęcie górne) oraz od płd-zachodu (zdj. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Nacpolsk w 3 ćwierćwieczu XIX w. należał do Tytusa i Adeli z Lanckorońskich Dembowskich, następnie do Szczepana i Jadwigi Tarnowskich i od 1908 r. do Charzyńskich. Ostatnim właścicielem przed II wojną światową był Aleksander Charzyński a w majątku gospodarował jego syn, Zbigniew Charzyński. Założenie folwarczne w Nacpolsku składa się z trzech oddzielnych części: zespołu dworu, parku i stawów; zespołu obiektów gospodarczych; kolonii mieszkalnej.

Zespół budynków gospodarczych dawnego folwarku usytuowany w północnej części założenia folwarcznego, w terenie płaskim, w sąsiedztwie drogi Płońsk-Wyszogród, po jej stronie wschodniej. Zespół budynków na placu zbliżonym do kwadratu, pierwotnie złożony z dawnych budynków, które istniały w 1994 r.: magazyn pasz i magazyn techniczny, garaże, mleczarnia, stajnia, kuźnia i stelmacharnia, cielętnik, chlewnia, spichlerz, stodoła, rządówka, oraz budynków, które już nie istniały w 1994 r. stajnia, obora, chlewnia, magazyn techniczny.

ściany z ciosanych kamieni granitowych, układanych w wątku cyklopowym, naroża, obramienia otworów i gzymsy ceglane. Spichlerz na prostokąta wydłużony w kierunku północny zachód - południowy wschód. Po stronie południowo - zachodniej wejście do budynku. Bryła zwarta, prostopadłościenna dwukondygnacyjna, z wysokim poddaszem, zamknięta dachem dwuspadowym, pierwotnie do budynku w ścianach szczytowych przylegały sąsiadujące obiekty. Elewacje na wysokości parteru kamienne, powyżej otynkowane. Elewacja frontowa (południowo – zachodnia) pięcioosiowa, symetryczna, w środku prostokątny otwór drzwiowy nakryty łukiem odcinkowym, ujęty z dwóch stron ceglanymi lizenami narożnymi. W części górnej, na wysokości I piętra, przechodzą one w ozdobne trzyczęściowe elementy dekoracyjne. Przypominają one formą sterczyn, wtopionych w mur. przykrytych daszkami dwuspadowymi. Część środkowa wyższa. W trzech osiach wgłębienia płycinowe, zamknięte półkoliście. Z dwóch stron elewacji po dwie osie otworów okiennych, otwory na parterze z ceglanymi obramieniami, naroża budynku ceglane. Otwory okienne na parterze prostokątne zamknięte łukami odcinkowymi, na pierwszym piętrze w kształcie „dziurki od klucza”, na poddaszu okrągłe okienka – okulusy.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu folwarcznego w Nacpolsku oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, dobry, na obiekcie prowadzone są bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe.

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejącej bryły budynku; prowadzenie bieżących przeglądów i prac naprawczych, przy pracach remontowych stosować tradycyjne materiały.

Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny

22/09/2023

Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ 022		KARTA ADRESOWA ZABYTKU		3. Miejscowość N A C P O L S K	
1. Nazwa CIELEŃNIK w zespole folwarcznym		2. Czas powstania 1884 r.		4. Adres Nacpolsk ul. Płońska 09-162 Nacpolsk na działce geodez.: 30/2, obręb: PGR NACPOLSK identyfikator: 142007_2.0013.30/2 5. Przynależność administracyjna Województwo mazowieckie Powiat płoński Gmina Naruszewo 6. Formy ochrony	
7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym					
					
Cieleńnik w zespole budynków gospodarczych zespołu folwarcznego – widok od południa (zdj. 2918 r.)					
Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją					

Ciełętnik w zespole budynków gospodarczych zespołu folwarcznego – widok od południa (zdj. 2918 r.)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Nacpolsk w 3 ćwierćwieczu XIX w. należał do Tytusa i Adeli z Lanckorońskich Dembowskich, następnie do Szczepana i Jadwigi Tarnowskich i od 1908 r. do Charzyńskich. Ostatnim właścicielem przed II wojną światową był Aleksander Charzyński a w majątku gospodarował jego syn, Zbigniew Charzyński. Założenie folwarczne w Nacpolsku składa się z trzech oddzielnych części: zespołu dworu, parku i stawów; zespołu obiektów gospodarczych; kolonii mieszkalnej.

Zespół budynków gospodarczych dawnego folwarku usytuowany w północnej części założenia folwarcznego, w terenie płaskim, w sąsiedztwie drogi Płońsk-Wyszogród, po jej stronie wschodniej. Zespół budynków na placu zbliżonym do kwadratu, pierwotnie złożony z dawnych budynków, które istniały w 1994 r.: magazyn pasz i magazyn techniczny, garaże, mleczarnia, stajnia, kuźnia i stelmacharnia, cielętnik, chlewnia, spichlerz, stodoła, rządówka, oraz budynków, które już nie istniały w 1994 r. stajnia, obora, chlewnia, magazyn techniczny.

Budynek murowany z cegły ceramicznej, na kamiennej podmurówce. Rzut na planie wydłużonego prostokąta, z dwoma rzędami stanowisk i gankiem komunikacyjnym w osi. Bryła prostopadłościenna, jednokondygnacyjna z użytkowym poddaszem zamkniętą dachem dwuspadowym. Elewacje: pn-zach. i pd-wsch. siedmioosiowe z pasem tynku powyżej otworów okiennych. Na elewacji pn-wsch. opaski przy otworach okiennych. Elewacje szczytowe z osiowym otworem bramnym, zamkniętym odcinkowo. Na elewacji pd-zach. pod kalenicą żdwojone otwory doświetające, zamknięte łukami pełnymi, poniżej poziomy pas, Na elewacji on-wsch. pod-kalenicą otwór do transportu pionowego, poniżej poziomy pas tynku. Otwory okienne od strony płd. wschodniej i bramne z łukami odcinkowymi.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu folwarcznego w Nacpolsku oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry/dostateczny, dobry, na obiekcie prowadzone są bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe,

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejącej bryły budynku; prowadzenie bieżących przeglądów i prac naprawczych, przy pracach remontowych stosować tradycyjne materiały.

Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
023

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

NARUSZEWO

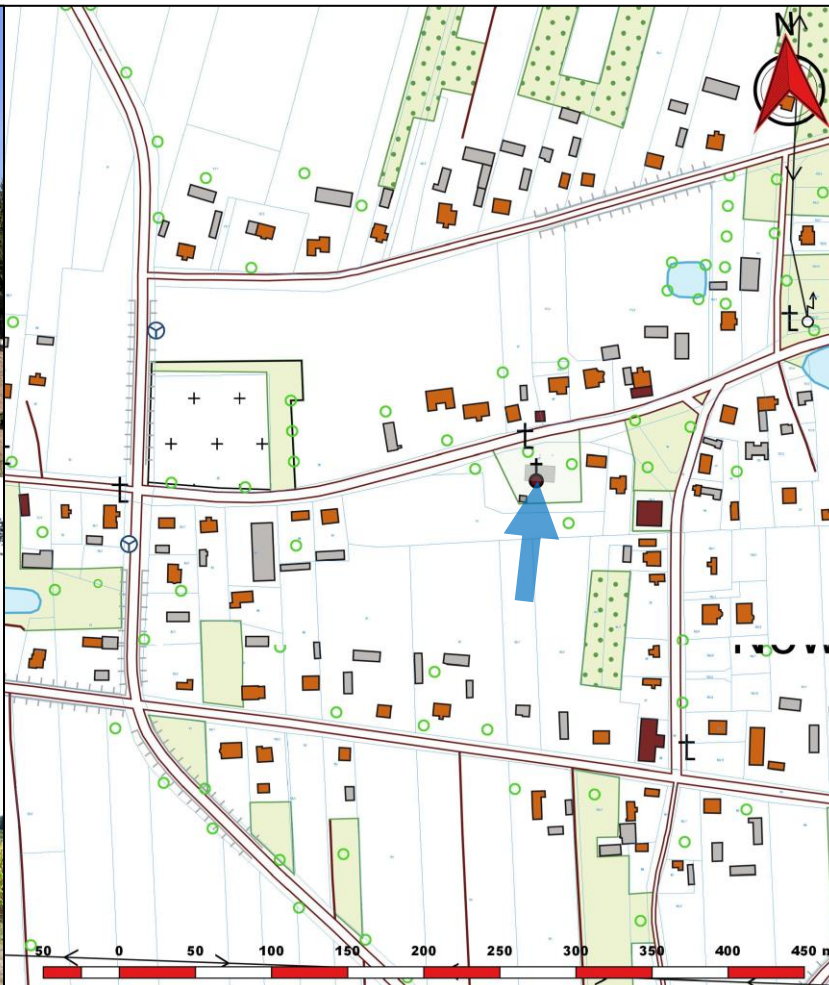
1. Nazwa

ZESPÓŁ SAKRALNY

2. Czas powstania

XV w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Naruszewo
09-152 Naruszewo**

na działce geodez.: 112

**obręb: NARUSZEWO
identyfikator: 142007_2.0014.112**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków województwa mazowieckiego nr. A-252 z 24.10.1991 r.:
„Zespół sakralny: kościół parafialny p.w.
Przenajświętszej Trójcy, dzwonnica i
cmentarz przykościelny”;**

Zespół kościoła od pld (zdj. górne) oraz od zachodu (zdj. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Parafia w Naruszewie erygowana prawdopodobnie w XIII w., w 1414 r. wzmianka o kościele parafialnym p.w. św. Tomasza. Kolejny kościół wzniesiony z fundacji biskupa Wojciecha Tolibowskiego, sufragana płockiego w 1629 r. - na cmentarzu przykościelnym kamień z tą datą. Konsekrowany w 1645 r. przez fundatora, wezwanie kościoła św. Trójcy, kościół istniał jeszcze w 1755 o czym świadczy wizytacja z tego roku. Obecny kościół wzniesiony w 1786 r. staraniem prałata Konstantego Wolickiego, proboszcza norbertanek płockich. Do nowego kościoła przeniesiono wyposażenie z poprzedniego, XVII wiecznego. Kościół restaurowany w 1904 r., odnowiony w 1928 r. Kościół zlokalizowany na wzniesieniu, w centrum wsi, przy lokalnej drodze, otoczony z trzech stron polami uprawnymi, od wiejskiej zabudowy oddzielony drogą. Plac kościelny w rzucie nieregularnym. W obrębie cmentarza kościelnego, na południe od kościoła drewniana dzwonnica pochodząca z XIX w., plac kościelny ogrodzony współczesnym metalowym ogrodzeniem z bramami od wschodu i zachodu, bramy poprzedzone schodami.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju parafii w Naruszewie oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości artystyczne: walory architektoniczne budynku kościoła o jednolitej stylistyce z użyciem form budownictwa drewnianego zachowany w oryginalnej formie i substancji.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, na terenie zespołu prowadzone są bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe.

Zalecenia:

Zalecane kontynuowanie regularnych prace konserwatorskich związane z pielęgnacją roślinności oraz otoczenia kościoła i dzwonnicy.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwolenia.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
024

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

NARUSZEWO

1. Nazwa

**KOŚCIÓŁ P.W. ŚW. TRÓJCY w zespole
sakralnym**

2. Czas powstania

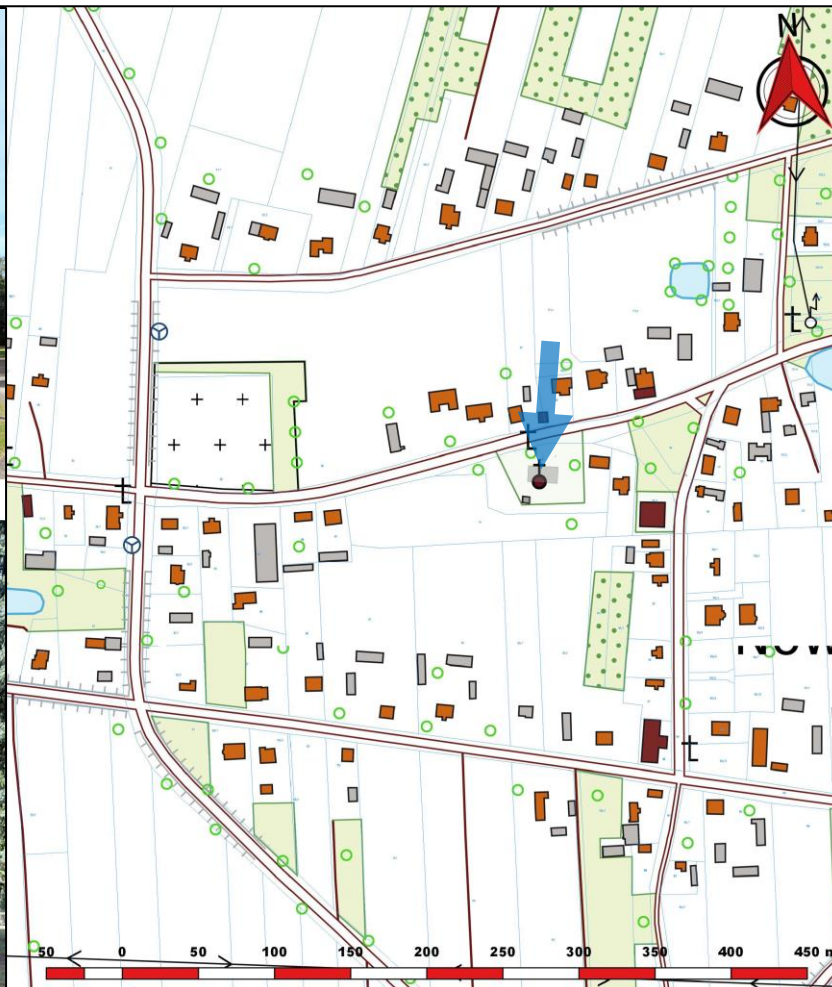
1786 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



Kościół od płn-zach. (zdj. górne) oraz od płd-wsch. (zdj. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją



4. Adres

**Naruszewo
09-152 Naruszewo**

na działce geodez.: 112

**obręb: NARUSZEWO
identyfikator: 142007_2.0014.112**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków województwa
mazowieckiego nr. A-252 z 24.10.1991 r.:
„Zespół sakralny: kościół parafialny p.w.
Przenajświętszej Trójcy, dzwonnica i
cmentarz przykościelny”;**

8. Historia, opis i wartości

Parafia w Naruszewie erygowana prawdopodobnie w XIII w., w 1414 r. wzmianka o kościele parafialnym p.w. św. Tomasza. Kolejny kościół wzniesiony z fundacji biskupa Wojciecha Tolibowskiego, sufragana plockiego w 1629 r. - na cmentarzu przykościelnym kamień z tą datą. Konsekwrowany w 1645 r. przez fundatora, wezwanie kościoła św. Trójcy, kościół istniał jeszcze w 1755 o czym świadczy wizytacja z tego roku. Obecny kościół wzniesiony w 1786 r. staraniem prałata Konstantego Wolickiego, proboszcza norbertanek plockich. Do nowego kościoła przeniesiono wyposażenie z poprzedniego, XVII wiecznego. Kościół restaurowany w 1904 r., odnowiony w 1928 r.

Kościół zlokalizowany na wzniesieniu, w centrum wsi, przy lokalnej drodze. W obrębie cmentarza kościelnego drewniana dzwonnica pochodząca z XIX w., plac kościelny ogrodzony współczesnym metalowym ogrodzeniem.

Kościół orientowany. Posadowiony na podmurówce kamiennej, ściany z bali sosnowych konstrukcji zrębowej, obustronnie oszalowane sosnowymi deskami. Kościół na rzucie prostokąta z wydzieloną od zachodu kruchtą, prezbiterium oddzielone od nawy głównej ścianą tęczową. Bryła kościoła złożona z dwóch prostopadłościanów korpusu i kruchty, zamkniętych dachami dwuspadowymi z dachem półszczytowym nad korpusem nawy, na kalenicy nawy drewniana sygnaturka. Elewacje oszalowane pionowo deskami z oliستwowaniem połączeń pomiędzy deskami, akcentowane niewielkim gzymsem cokołowym oraz wydatnym profilowanym gzymsem koronującym. Elewacja frontowa symetryczna, trójosiowa z wejściem głównym w osi środkowej, po obu stronach wejścia okienka kruchty. Elewacja wschodnia dwuosiowa, z centralnie umieszczonym okienkiem w drugiej kondygnacji – należąca do pomieszczenia nad zakrystią; elewacja południowa czteroosiowa, niesymetryczna, północna pięcioosiowa z wejściami do zakrystii i bocznym wejściem do kruchty w skrajnych osiach. Otwory prostokątne, z prostymi deskowymi opaskami.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju parafii w Naruszewie oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości artystyczne: walory architektoniczne budynku kościoła o jednolitej stylistyce z użyciem form budownictwa drewnianego zachowany w oryginalnej formie i substancji.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, na terenie kościoła prowadzone są bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe.

Zalecenia:

Zalecane kontynuowanie regularnych prace porządkowych i konserwatorskich kościoła.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwolenia.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
025

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

NARUSZEWO

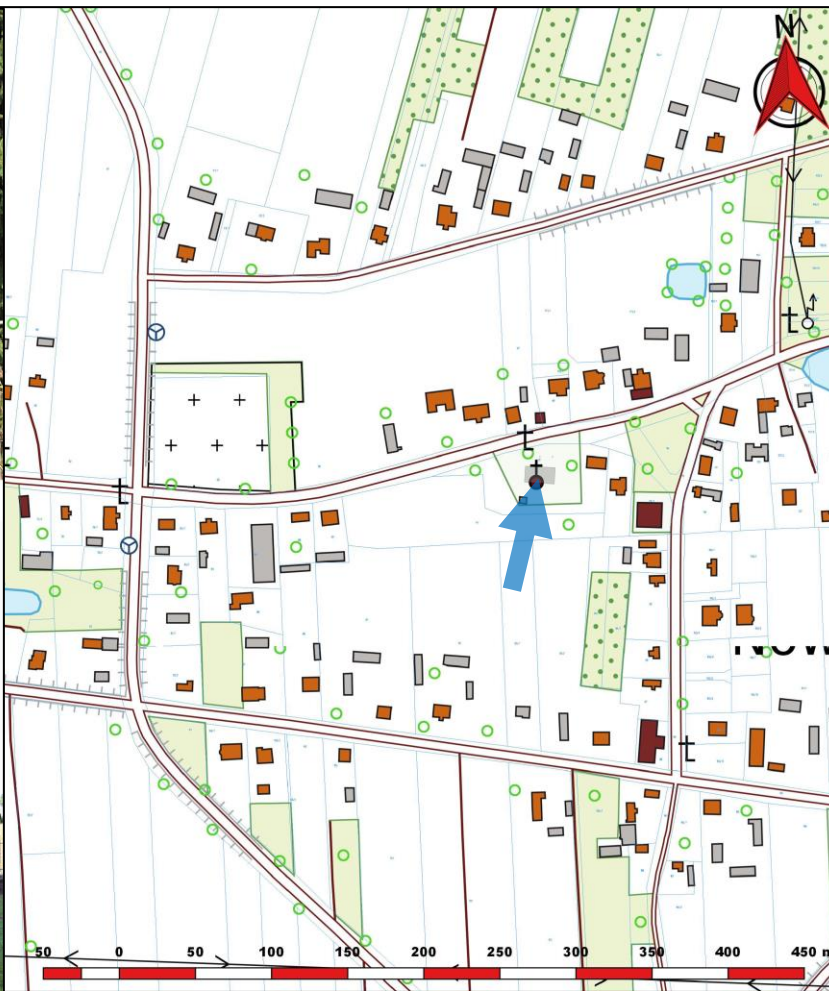
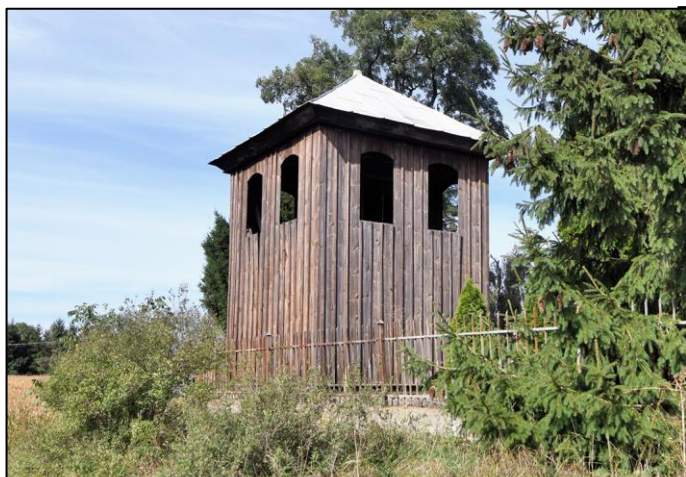
1. Nazwa

DZWONNICA w zespole sakralnym

2. Czas powstania

4 ćw. XIX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Naruszewo
09-152 Naruszewo**

na działce geodez.: 112

obręb: NARUSZEWO
identyfikator: 142007_2.0014.112

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

Wpis do rejestru zabytków województwa mazowieckiego nr. A-252 z 24.10.1991 r.: „Zespół sakralny: kościół parafialny p.w. Przenajświętszej Trójcy, dzwonnica i cmentarz przykościelny”;

Dzwonnica od płd-wsch (zdj. górne) oraz od płn-zach. (zdj. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Parafia w Naruszewie erygowana prawdopodobnie w XIII w., w 1414 r. wzmianka o kościele parafialnym p.w. św. Tomasza. Kolejny kościół wzniesiony z fundacji biskupa Wojciecha Tolibowskiego, sufragana płockiego w 1629 r. - na cmentarzu przykościelnym kamień z tą datą. Konsekwrowany w 1645 r. przez fundatora, wezwanie kościoła św. Trójcy, kościół istniał jeszcze w 1755 o czym świadczy wizytacja z tego roku. Obecny kościół wzniesiony w 1786 r. staraniem prałata Konstantego Wolickiego, proboszcza norbertanek płockich. W obrębie cmentarza kościelnego drewniana dzwonnica wzniesiona w 4 ćwierćwieczu XIX w., remontowana ok. 1905 r., oraz w latach 1961-1962. Dzwonnica posadowiona na kamiennej, fugowanej podmurówce, drewniana konstrukcji słupowo-ramowej, z drewnianymi zastrzałami wzmacniającymi konstrukcję, z centralnym słupem pionowym z zastrzałami u dołu, połączonych z belkami tropowymi pełniący funkcję mnicha, z zewnątrz ściany oszalowane pionowo deskami z olistwowaniem połączeń desek szalunku. Dzwonnica na rzucie kwadratu, jednoprzestrzenna. Bryła zwarta, dwukondygnacyjowa, zamknięta dachem namiotowym pokrytym blachą ocynkowaną. Elewacje akcentowane deskami kapnikowymi nad podwaliną, elewacje oszalowane deskami, dwuosiove z dwoma prześwitami dzwonnymi na osiach, zamkniętymi odcinkami łuku, w elewacji frontowej drzwi przy narożniku zachodnim.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju parafii w Naruszewie oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości artystyczne: walory architektoniczne dzwonnicy o jednolitej stylistyce z użyciem form budownictwa drewnianego zachowany w oryginalnej formie i substancji.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, na obiekcie prowadzone są bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe.

Zalecenia:

Zalecane kontynuowanie regularnych prace porządkowych i konserwatorskich dzwonnicy.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwoleń.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
026

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

NARUSZEWO

1. Nazwa

**CMENTARZ PRZYKOŚCIELNY w zespole
sakralnym**

2. Czas powstania

XV w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Naruszewo
09-152 Naruszewo**

na działce geodez.: 112

**obręb: NARUSZEWO
identyfikator: 142007_2.0014.112**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków województwa
mazowieckiego nr. A-252 z 24.10.1991 r.:
„Zespół sakralny: kościół parafialny p.w.
Przenajświętszej Trójcy, dzwonnica i
cmentarz przykościelny”;**

Teren cmentarza przykościelnego od wsch. (zdz. górne) oraz od zachodu (zdz. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Parafia w Naruszewie erygowana prawdopodobnie w XIII w., w 1414 r. wzmianka o kościele parafialnym p.w. św. Tomasza. Kolejny kościół wzniesiony z fundacji biskupa Wojciecha Tolibowskiego, sufragana plockiego w 1629 r. - na cmentarzu przykościelnym, w szczycie kościoła kamień z tą datą. Konsekrowany w 1645 r. przez fundatora, wezwanie kościoła św. Trójcy, kościół istniał jeszcze w 1755 o czym świadczy wizytacja z tego roku. Obecny kościół wzniesiony w 1786 r. staraniem prałata Konstantego Wolickiego, proboszcza norbertanek plockich. Zespół kościelny zlokalizowany na wzniesieniu, w centrum wsi, przy lokalnej drodze, otoczony z trzech stron polami uprawnymi, od wiejskiej zabudowy oddzielony drogą. Plac kościelny w rzucie nieregularnym, ogrodzony współczesnym metalowym ogrodzeniem z bramami od wschodu i zachodu, bramy poprzedzone schodami. Wokół kościoła szeroka wylewka wykonana z betonu, wzdłuż ogrodzenia od północy starodrzew, od południa, współczesne nasadzenia drzewami iglastymi.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju parafii w Naruszewie oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: brak naziemnych form pochówków, na placu przykościelnym prowadzone są bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe.

Zalecenia:

Zalecane prace konserwatorskie związane z pielęgnacją roślinności oraz prace porządkowe.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwolenia.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
027

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

NARUSZEWO

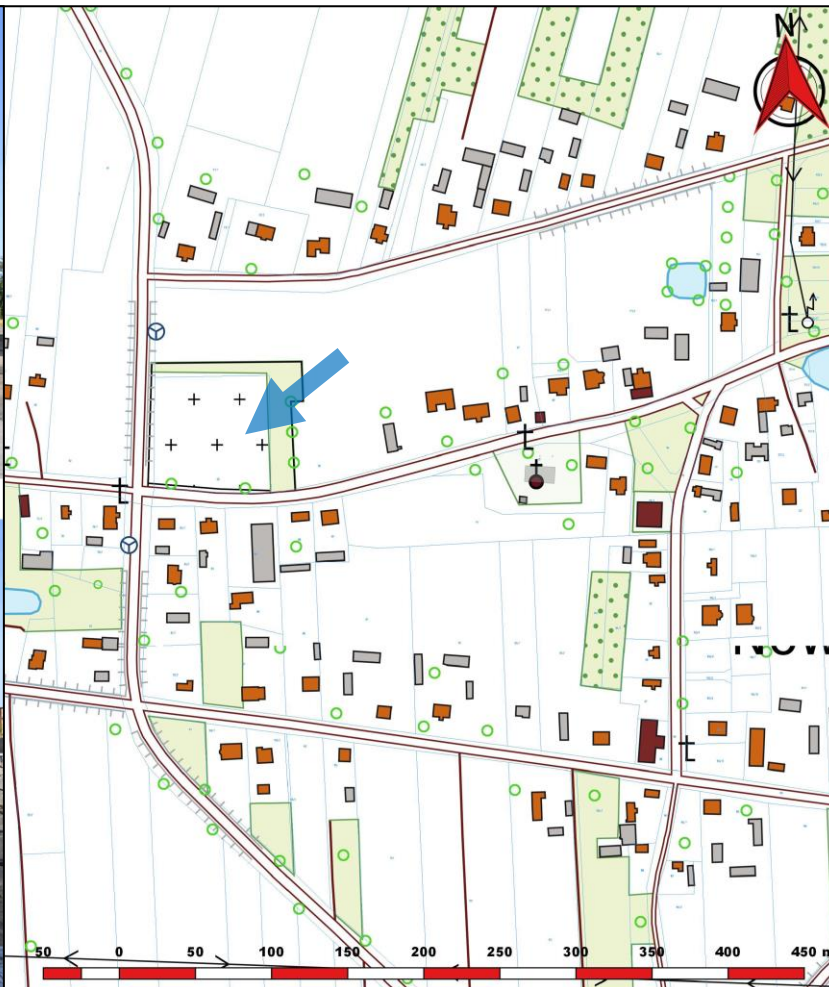
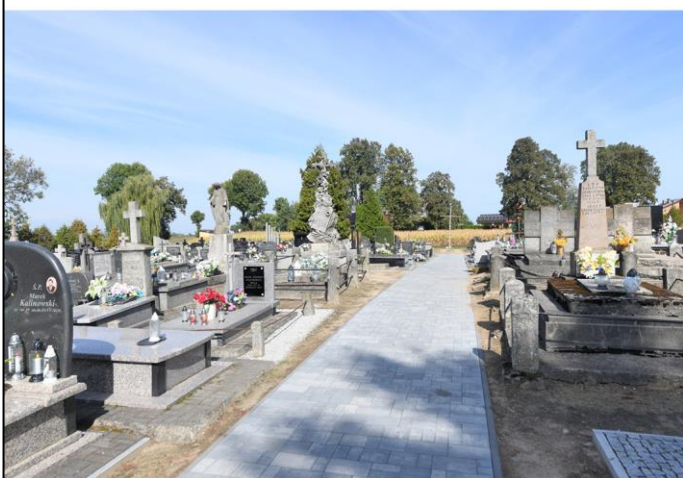
1. Nazwa

CMENTARZ PARAFIALNY

2. Czas powstania

2 poł. XIX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Naruszewo
09-152 Naruszewo**

na działce geodez. nr: 95

obręb: **NARUSZEWO**
identyfikator: **142007_2.0014.95**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

Cmentarz parafialny od płd-wsch. (zdj. górne) oraz wewnątrz cmentarz (zdj. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Parafia w Naruszewie erygowana prawdopodobnie w XIII w., w 1414 r. wzmianka o kościele parafialnym p.w. św. Tomasza. Kolejny kościół wzniesiony z fundacji biskupa Wojciecha Tolibowskiego, sufragana płockiego w 1629 r. Obecny kościół wzniesiony w 1786 r. staraniem prałata Konstantego Wolickiego, proboszcza norbertanek płockich. Wokół kościoła funkcjonował do połowy XIX w. cmentarz przykościelny, na którym grzebano zmarłych parafian.

Cmentarz parafialny założony w II połowie XIX w. – najstarszy nagrobek na cmentarzu z 1872 r. (żeliwny krzyż na cokole z miedzianą grawerowaną tablicą na nagrobku Walentego Stankowskiego). Cmentarz zlokalizowany na terenie wsi przy drodze do Płońska w centralnej części wsi w niewielkiej odległości od kościoła parafialnego. Cmentarz na rzucie prostokąta, zbliżonym do kwadratu, ogrodzony od południa i zachodu kamiennym murem z łamanych kamieni polnych łączonych zaprawą cementową, bez cokoliku, zamkniętych dwuspadową betonową czapą, wejście od południa w betonowych słupach. W części północnej i wschodnie ogrodzenie z siatki metalowej. Wzdłuż ogrodzenia nieliczny starodrzew i nowe nasadzenia, brak nasadzeń od północy. Przebieg alei północ-południe i wschód-zachód, układ całości czytelny, układ nagrobków i mogił czytelny, orientacja mogił północ-południe.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju parafii w Naruszewie oraz zabudowy przestrzennej wsi, miejsce pochówków mieszkańców parafii w Naruszewie

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, na obiekcie prowadzone są bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe.

Zalecenia:

Zalecane prace konserwatorskie związane z pielęgnacją roślinności, oraz stałe prace porządkowe.

Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
028

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

PIEŚCIDLĄ

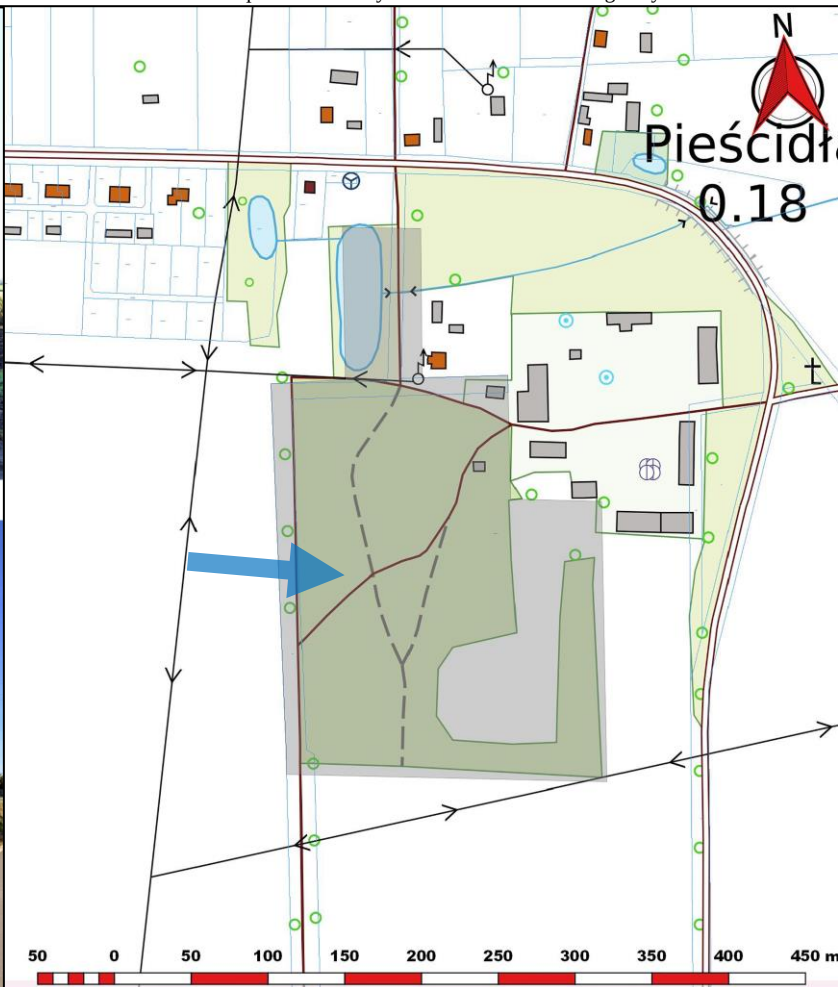
1. Nazwa

PARK PODWORSKI krajobrazowy

2. Czas powstania

2 poł. XIX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Pieścidła
09-152 Pieścidła**

**część działki geodez.: 79/36
obręb: PIEŚCIDLĄ
identyfikator: 142007_2.0017.79/36**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków
województwa mazowieckiego nr. A-
183 z 1.03.1976 r.:
„Park podworski”**

Aleja dojazdowa od ptn (zdj. górne) park od południa (zdj. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich (tom VIII s. 105) podaje, że Pieścidła to wieś i folwark w powiecie płońskim, gm. Wychodź, parafia Grodziec. W 1882 r. folwark Pieścidła posiadał 585 mórg powierzchni (ok. 328 ha), 12 murowanych budynków, 16 drewnianych, oraz stosowano płodozmian oraz 6 i 10-polówkę. W skład folwarku Pieścidła wchodziły wsie: Łbowo, Karpowo. Dwór w Pieścidłach został zniszczony podczas I wojny światowej i nigdy go nie odbudowano, właściciel mieszkał w domu zarządcy, który także obecnie nie istnieje. W latach 20-30-tych XX w. folwark był własnością Heleny Tryniszewskiej, która w 1935 r. przekazała folwark Zakładowi Dzieci Niewidomych w Laskach pod Warszawą, gdzie w 1937 r. sama zamieszkała. Po wojnie część gruntów pofolwarczych przejął Zakład dla Niewidomych w Laskach a część została rozparcelowana. W 1949 r. całość należąca do Zakładu w Laskach została przejęta przez Warszawskie Przedsiębiorstwo Wodno-Inżynierskie. W 1957 r. Zakład dla Niewidomych w Laskach rewindykował prawo własności gospodarstwa w Pieścidłach.

Park został założony w II połowie XIX w., na terenie uprzednio zadrzewionym – najstarsze drzewa w 1985 r. pochodziły z końca XVIII w. i początków XIX w., na terenie równym i płaskim w części południowo-wschodniej wsi Pieścidła, na rzucie regularnym, prostokąta ze zniekształconym północno-wschodnim narożnikiem zajęty przez podwórze gospodarcze dawnego folwarku. Park nie posiadał ogrodzenia. Dawny dwór zlokalizowany był w części centralnej parku, na przedłużeniu istniejącej obecnie alei dojazdowej do parku od strony północnej, na południe od dworu znajdował się kort tenisowy. Układ dawnych alei był dość dobrze czytelny w 1985, w którym wykonano opracowanie ewidencyjne, ale autorzy opracowania podali, że układy starodrzewia i nowych nasadzeń nie pozwalały interpretować ich zadania w kompozycji parku. Na terenie parku znajdował się niewielki staw, wzdłuż zachodniej krawędzi alei dojazdowej. Autorzy opracowania z 1985 r. wymienili następujące czytelne wówczas – choć ulegające zatarciu – elementy założenia parkowego: aleja dojazdowa do dawnego dworu, drogi parkowe, aleja wzdłuż zachodniej granicy parku, ślady alei po wschodniej stronie kortu tenisowego, dwa rzędy drzew rosnące po stronie południowej dworu, dawny kort tenisowy, staw.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu dworskiego w Pieścidłach oraz zabudowy przestrzennej wsi, park stanowi wyróżniający akcent krajobrazowy, w połączeniu z wartościami przyrodniczymi starodrzewu stanowi istotny element dziedzictwa kulturowego

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

Stan zachowania: dawny układ zatarty, park nadal stanowi wyróżniający się element w krajobrazie wsi.

Zalecenia:

Zalecane prace konserwatorskie związane z pielęgnacją roślinności oraz prace porządkowe na terenie parku

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwolenia.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny

22/09/2023



Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
029

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

R A D Z Y M I N

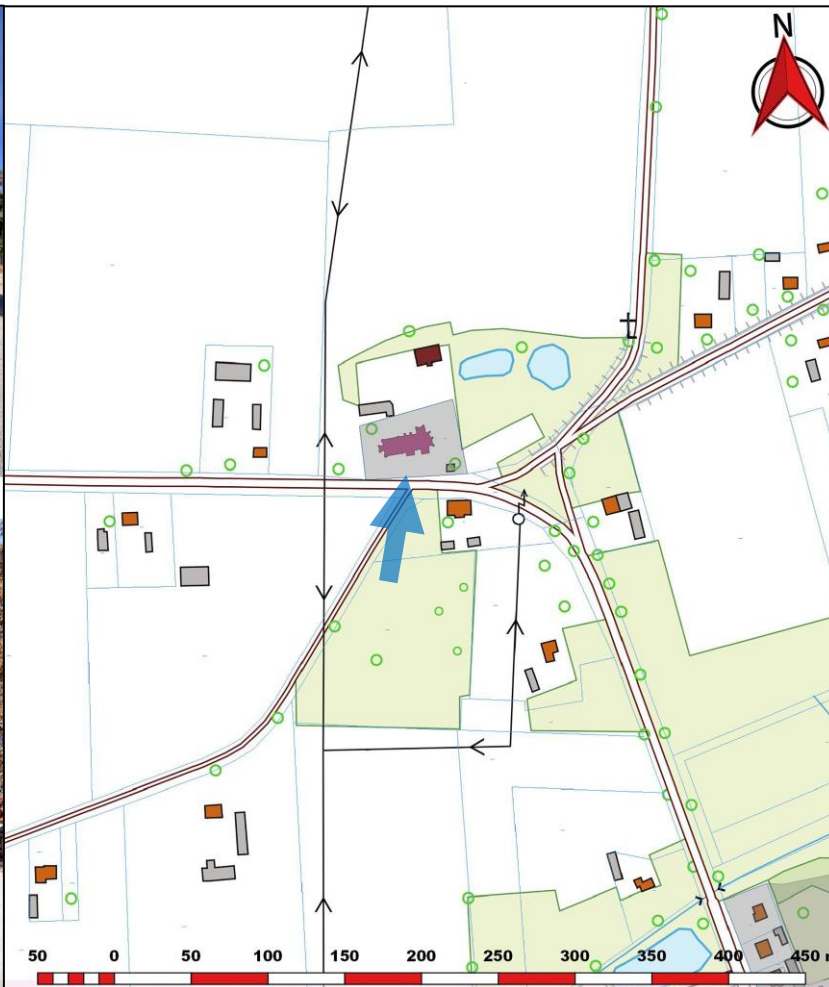
1. Nazwa

**ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO P.W. ŚŚ.
PIOTRA I PAWŁA**

2. Czas powstania

XVI, XVIII, XIX, XX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Radzymin
09-152 Radzymin**

na działce geodez.: 70

**obręb: RADZYMIN
identyfikator: 142007_2.0020.70**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków
województwa mazowieckiego nr A-78
z dn. 19.11.1959 i 30.03.1962 r.
„Kościół parafialny p.w. św. Piotra i
Pawła, cmentarz przykościelny i warstwa
kulturowa” (wpis z dn. 30.03.1962)
„Dzwonnica” (wpis z dn. 19.11.1959 r.)**

Zespół kościoła od pld (zdj. górne) oraz od pld-wsch. (zdj. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Parafia w Radzyminie powstała w drugiej połowie XIV w. (około 1390 r.), erygowana przez biskupa Ścibora herbu Ostoja z Radzymina. Dawny drewniany kościół został wzniesiony w latach 1381-1390 z fundacji Ścibora; na jego miejscu stał murowany kościół śś. Piotra i Pawła, który był wzmiankowany w latach 1448 i 1500. Obecny kościół został zbudowany w 1 połowie XVI w. – z tego okresu pochodzi część murów: nawy i prezbiterium. Kościół został bardzo zniszczony w latach 1763-67 i uległ przebudowie przez właściciela Radzymina Grzegorza Smoleńskiego, kanonika plockiego. Kościół restaurowany w latach 1865-67, w 1905-1908 powiększony i przekształcony w stylu neobarokowym. Ponownej konsekracji dokonano w 1907 r. Generalnie remontowany w latach 1956-1960, oraz 2000-2005.

W skład zespołu kościelnego wchodzi:

- cmentarz przykościelny
- dzwonnica z XVIII w.,

Zespół kościelny zlokalizowany jest poza wsią, przy lokalnej drodze. Teren cmentarza przykościelnego na rzucie zbliżonym do prostokąta, ze ścieżkami narożnikami od północnego zachodu i wschodu, wytyczony ceglany murem z bramą główną na osi od południa oraz bramką w północno-wschodnim narożniku. Mur ogrodzeniowy ceglany na wysokiej podmurówce z łamanych kamieni polnych na zaprawie wapiennej. Między ceglanymi słupami ażurowe wypełnienie z cegieł w układzie wozówkowym, zakończone dwoma pełnymi rzędami cegieł w analogicznym układzie, zwieńczone daszkiem okapowym z cegieł ułożonych poprzecznie. Brama główna poprzedzona kamiennymi schodami. Kościół orientowany, zlokalizowany w centrum placu kościelnego, wokół kościoła obejście z kostki granitowej. W narożniku północno-wschodnim drewniana dzwonnica, obok kamienna grota. Wzdłuż muru ogrodzeniowego starodrzew i nowe nasadzenia.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju parafii w Naruszewie oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości artystyczne: walory architektoniczne budynku kościoła o jednolitej stylistyce z użyciem form budownictwa murowanego zachowany w oryginalnej formie i substancji. Drzewostan na terenie zespołu sakralnego stanowi wyróżniający akcent krajobrazowy, w połączeniu z wartościami przyrodniczymi starodrzewu stanowi istotny element dziedzictwa kulturowego

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, na obiekcie prowadzone są bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe.

Zalecenia:

Zaleca się prowadzenie bieżących prac pielęgnacyjnych i porządkowych.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwoleń.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
030

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

R A D Z Y M I N

1. Nazwa

**KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. PIOTRA I
PAWŁA w zespole kościoła**

2. Czas powstania

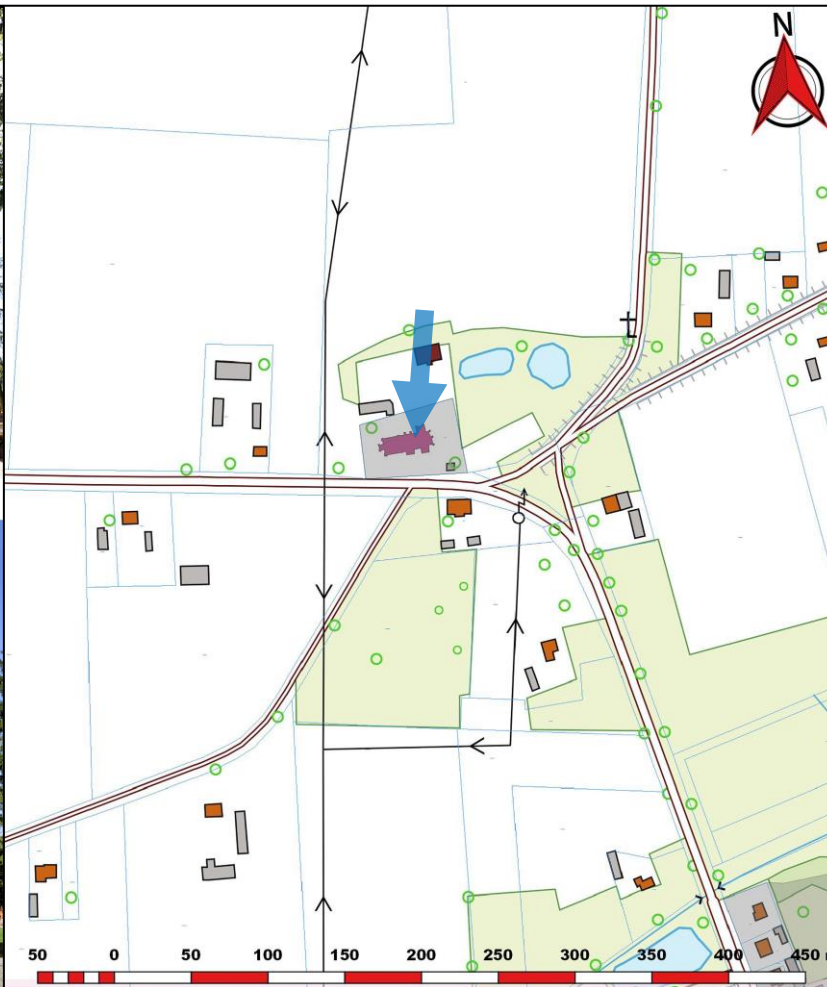
1 poł. XVI w., lata 1763-7, 1905-8

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



Kościół od płn-zach.(zdj. górne) oraz od płd-wsch. (zdj. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją



4. Adres

**Radzymin
09-152 Radzymin**

na działce geodez.: 70

**obręb: RADZYMIN
identyfikator: 142007_2.0020.70**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków
województwa mazowieckiego nr A-78
z dn. 19.11.1959 i 30.03.1962 r.
„Kościół parafialny p.w. św. Piotra i
Pawła, cmentarz przykościelny i warstwa
kulturowa” (wpis z dn. 30.03.1962)
„Dzwonnica” (wpis z dn. 19.11.1959 r.)**

8. Historia, opis i wartości

Parafia w Radzyminie powstała w drugiej połowie XIV w. (około 1390 r.), erygowana przez biskupa Ścibora herbu Ostoja z Radzimina. Dawny drewniany kościół został wzniesiony w latach 1381-1390 z fundacji Ścibora; na jego miejscu stał murowany kościół śś. Piotra i Pawła, który był wzmiankowany w latach 1448 i 1500. Obecny kościół został zbudowany w 1 połowie XVI w. – z tego okresu pochodzi część murów: nawy i prezbiterium. Kościół został bardzo zniszczony w latach 1763-67 i uległ przebudowie przez właściciela Radzimina Grzegorza Smoleńskiego, kanonika plockiego. Kościół restaurowany w latach 1865-67, w 1905-1908 powiększony i przekształcony w stylu neobarokowym. Ponownej konsekracji dokonano w 1907 r. Generalnie remontowany w latach 1956-1960, oraz 2000-2005.

Kościół eklektyczny, orientowany, murowany z cegły – w partiach gotyckich w układzie wendyjskim z użyciem cegły zendrówki, obustronnie otynkowany. Kościół na rzucie wydłużonego prostokąta, złożony z prostokątnej nawy, węższego od nawy prosto zamkniętego prezbiterium na rzucie zbliżonym do kwadratu, dwóch zakrystii na rzucie zbliżonym do kwadratu przylegających do prezbiterium od północy i południa oraz dwóch prostokątnych krucht w południowej ścianie nawy głównej oraz elewacji frontowej od zachodu. Bryła jednokondygnacyjna złożona z prostopadłościanów, nawy głównej, nieco niższego prezbiterium zamkniętych dachami dwuspadowymi, niższych od prezbiterium dwóch zakrystii, z których zakrystia od północy nieznacznie niższa od prezbiterium, zamkniętych dachami trójpolicowymi (zakrystia od południa) oraz pulpitowym (zakrystia od północy) oraz niższych od zakrystii dwóch krucht, z których kruchta w ścianie południowej zamknięta dachem pulpitowym oraz kruchta w elewacji frontowej zamknięta dachem dwuspadowym. Dachy nawy, prezbiterium, zakrystii pokryte dachówką ceramiczną, dachy krucht blachą. Prezbiterium, północna ściana nawy przy prezbiterium, oraz zakrystia od strony północnej z dwuuskokowymi szkarpami z daszkami okapowymi pokrytymi dachówką ceramiczną. otynkowane, na cokole, zwieńczone profilowanym gzymsem. Elewacje: fasada trójosiowa, dwukondygnacyjna, zwieńczona dekoracyjnym szczytem. Na osi środkowej kruchta główna, na osiach bocznych półkoliście zamknięte płyciny oraz konchy. Naroża fasady oraz kruchty ujęte toskańskimi pilastrami. Kruchta z prostokątnym otworem drzwiowym i półkolistym okiennym na osi. Szczyt kruchty trójkątny, ogzysowany, flankowany obeliskami. Szczyt fasady trójdzielny, osadzony na ścianie kolankowej, z obeliskami w narożach. W elewacji południowej - korpus nawy czteroosiowy, z otworami okiennymi prostokątnymi, zamkniętymi łukiem, w profilowanych opaskach. Prezbiterium dwuosiowe, z oknem na osi zach., pilastrem między osiami i uskokową skośną szkarpą narożną.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju parafii w Naruszewie oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości artystyczne: walory architektoniczne budynku kościoła o jednolitej stylistyce z użyciem form budownictwa murowanego zachowany w oryginalnej formie i substancji.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, na obiekcie prowadzone są bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe.

Zalecenia:

Zaleca się prowadzenie bieżących prac pielęgnacyjnych i porządkowych.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwoleń.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny

22/09/2023

Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
031

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

R A D Z Y M I N

1. Nazwa

**CMENTARZ PRZYKOŚCIELNY w zespole
kościół parafialnego p.w. ŚŚ. Piotra i Pawła**

2. Czas powstania

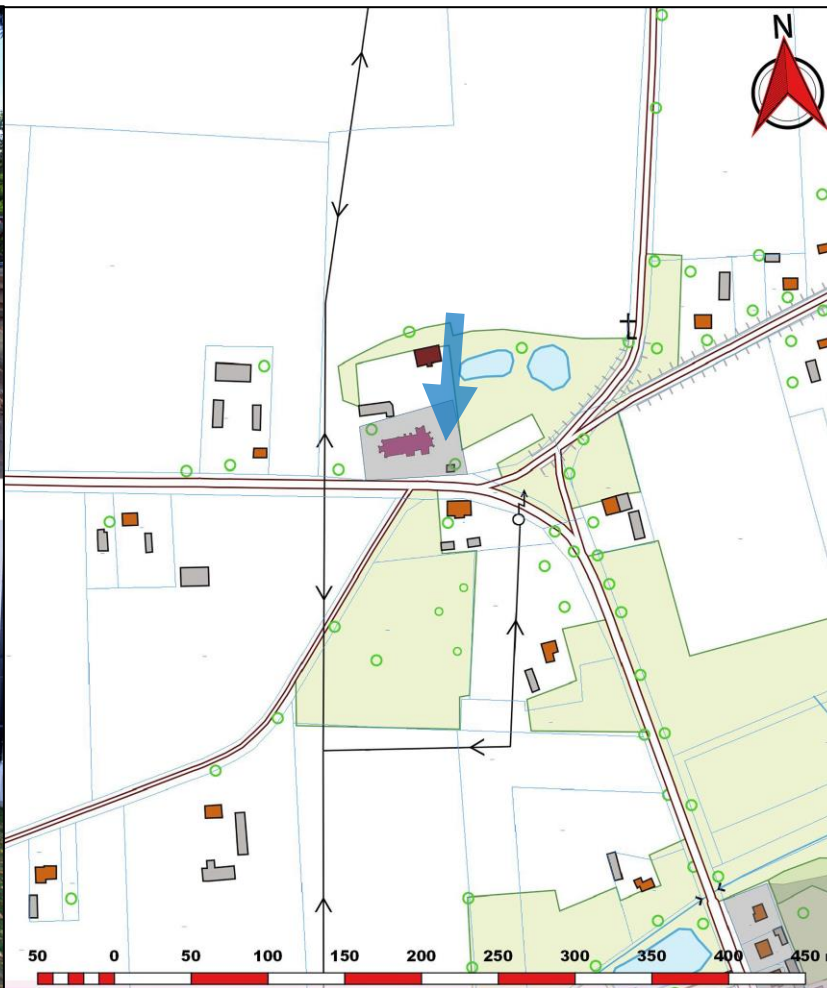
pocz. XV w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



Teren cment. od wsch.(zdj. górne) oraz od zach. (zdj. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją



4. Adres

**Radzymin
09-152 Radzymin**

na działce geodez.: 70

**obręb: RADZYMIN
identyfikator: 142007_2.0020.70**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków
województwa mazowieckiego nr A-78
z dn. 19.11.1959 i 30.03.1962 r.
„Kościół parafialny p.w. św. Piotra i
Pawła, cmentarz przykościelny i warstwa
kulturowa” (wpis z dn. 30.03.1962)
„Dzwonnica” (wpis z dn. 19.11.1959 r.)**

8. Historia, opis i wartości

Parafia w Radzyminie powstała w drugiej połowie XIV w. (około 1390 r.), erygowana przez biskupa Ścibora herbu Ostoja z Radzymina. Dawny drewniany kościół został wzniesiony w latach 1381-1390 z fundacji Ścibora; na jego miejscu stał murowany kościół śś. Piotra i Pawła, który był wzmiankowany w latach 1448 i 1500. Obecny kościół został zbudowany w 1 połowie XVI w.

Zespół kościelny zlokalizowany jest poza wsią, przy lokalnej drodze. Teren cmentarza przykościelnego na rzucie zbliżonym do prostokąta, ze ścieżkami narożnikami od północy i wschodu, wytyczony ceglanym murem z bramą główną na osi od południa oraz bramką w półn-wschodnim narożniku. Budynek kościoła orientowany, zlokalizowany w centrum placu kościelnego, wokół kościoła obejście z kostki granitowej. W narożniku północno-wschodnim drewniana dzwonnica, obok kamienna grota. Wzdłuż muru ogrodzeniowego starodrzew i nowe nasadzenia.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju parafii w Naruszewie oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: brak naziemnych form pochówków, teren cmentarza zadbane i uporządkowany

Zalecenia:

Zalecane prace konserwatorskie związane z pielęgnacją roślinności.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwoleń.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Bogusław Okupny
22/09/2023

Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
032

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

R A D Z Y M I N

1. Nazwa

**DZWONNICA w zespole kościoła parafialnego
p.w. ŚŚ. Piotra i Pawła**

2. Czas powstania

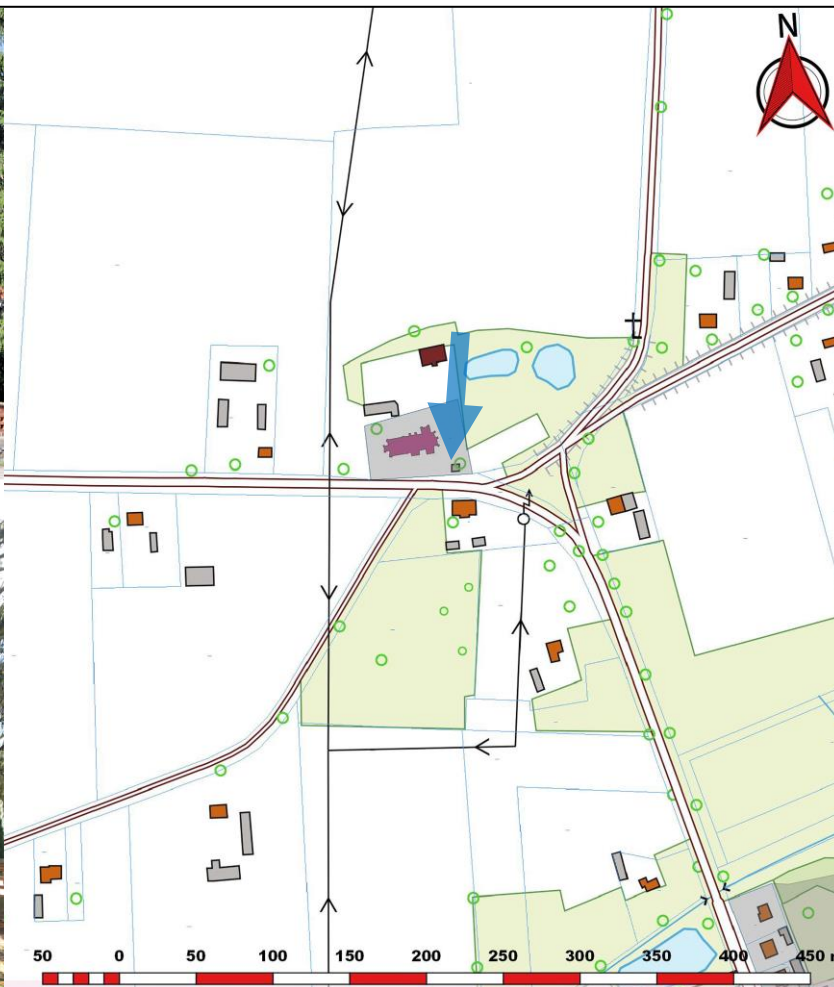
2 poł. XVIII w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



Dzwonnica od płd-wsch. (zdz. górne) oraz płn-zach. (zdz. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją



4. Adres

**Radzymin
09-152 Radzymin**

na działce geodez.: 70

**obręb: RADZYMIN
identyfikator: 142007_2.0020.70**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków
województwa mazowieckiego nr A-78
z dn. 19.11.1959 i 30.03.1962 r.
„Kościół parafialny p.w. św. Piotra i
Pawła, cmentarz przykościelny i warstwa
kulturowa” (wpis z dn. 30.03.1962)
„Dzwonnica” (wpis z dn. 19.11.1959 r.)**

8. Historia, opis i wartości

Parafia w Radzyminie powstała w drugiej połowie XIV w. (około 1390 r.), erygowana przez biskupa Ścibora herbu Ostoja z Radzymina. Dawny drewniany kościół został wzniesiony w latach 1381-1390 z fundacji Ścibora; na jego miejscu stał murowany kościół śś. Piotra i Pawła, który był wzmiankowany w latach 1448 i 1500. Obecny kościół został zbudowany w 1 połowie XVI w.

Zespół kościelny zlokalizowany jest poza wsią, przy lokalnej drodze. Teren cmentarza przykościelnego na rzucie zbliżonym do prostokąta, ze ścieżkami narożnikami od północy i wschodu, wytyczony ceglanym murem z bramą główną na osi od południa oraz bramką w półn-wschodnim narożniku. Budynek kościoła orientowany, zlokalizowany w centrum placu kościelnego, wokół kościoła obejście z kostki granitowej. W narożniku północno-wschodnim drewniana dzwonnica, obok kamienna grota. Wzdłuż muru ogrodzeniowego starodrzew i nowe nasadzenia.

Dzwonnica posadowiona na betonowej podmurówce, drewniana konstrukcji słupowo-ramowej, z zewnątrz oszalowana pionowo deskami z oblistwowaniem połączeń. Dzwonnica na rzucie kwadratu, jednoprzestrzenna, bryła prostopadłościenna zamknięta dachem namiotowym, zwieńczonym sterczyną. Elewacje oszalowane, z arkadowymi prześwitami dzwonnymi w drugiej kondygnacji, w elewacji frontowej otwór drzwiowy.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju parafii w Naruszewie oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości artystyczne: walory architektoniczne budynku dzwonnicyo jednolitej stylistyce z użyciem form budownictwa drewnianego zachowany w oryginalnej formie i substancji.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, na obiekcie prowadzone są bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe.

Zalecenia:

Zaleca się prowadzenie bieżących prac pielęgnacyjnych i porządkowych.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwolenia.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
033

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

RADZYMIN

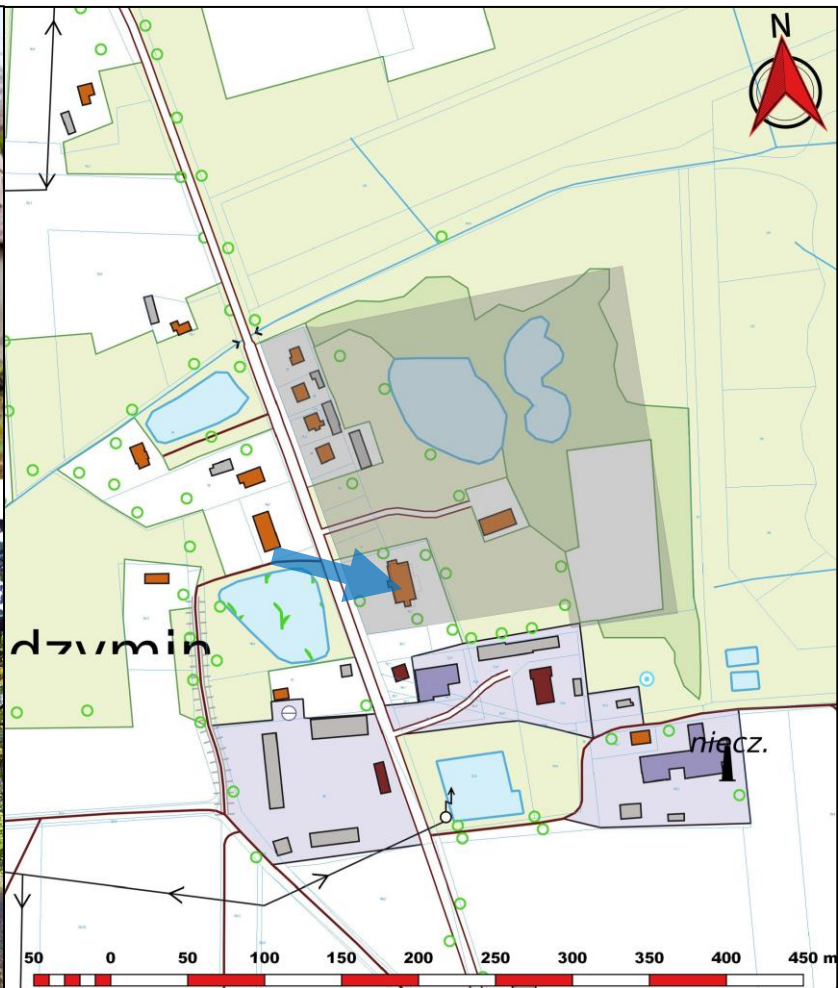
1. Nazwa

DWÓR

2. Czas powstania

4 ćw. XIX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Radzymin
09-152 Radzymin**

na działce geodez.: 32/2

**obręb: RADZYMIN
identyfikator: 142007_2.0020.32/2**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków
województwa mazowieckiego nr A-
1322 z dn. 15.12.2015 r.**

Dwór od zachodu: zdjęcie z 2015 r. (zdj. górne) 2023 (zdj. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

W XV i XVI w. Radzymin stanowił gniazdo rodowe Radzymańskich h. Brodzic. Pod koniec XVI w. właścicielem był Stanisław Radzymański, starosta liwski, kasztelan zakroczymski, poseł, wojewoda podlaski; po nim wieś odziedziczyła córka Anna, która wyszła za Rafała z Leszna Leszczyńskiego, kasztelana wiślickiego, wojewody bełzkiego. W późniejszym okresie wieś miała wielu właścicieli, m.in. Jaworowskich. W 1857 r. właścicielem Radzymina był Józef Jaworowski herbu Lubicz, który był rolnikiem, działaczem społecznym. Jaworowscy pod koniec XIX w. wybudowali obecny dwór, zaś na pocz. XX w. przekomponowali także park. Dwór zlokalizowany w parku zaprojektowanym i zrealizowanym w 1903 przez Stefana Celichowskiego. Po przeprowadzonej w 1945 r. parcelacji majątku ziemskiego Radzymin, należącego do Stefana Jaworowskiego park wraz z dworem pozostał jako tzw. „resztówka”.

Dwór wzniesiony w 4 ćwierćwieczu XIX w. Murowany, otynkowany, na wysokiej podmurówce, częściowo podpiwniczony, założony na rzucie prostokąta z niższymi dobudówkami mieszczącymi zejście do piwnicy (od północy – wtórnie dostawiona), oraz od południa mieszcząca pierwotne wejście oraz murowanym gankiem od frontu. Bryła zwarta z dobudówkami, jednokondygnacyjna z użytkowym poddaszem, zamknięta dachem dwuspadowym, ganek i wejście od południa nakryte daszkami dwuspadowymi, w elewacji ogrodowej (wschodniej) taras z krótkim dwuspadowym dachem wspartym na czterech drewnianych ozdobnych słupach, od północy dobudówka z daszkiem pulpitowym. Dach dworu wtórnie pokryty eternitem falistym, dachy dobudówek i ganku kryte blachą. Fasada (od zachodu) siedmioosiowa, z dwuosiowym gankiem, poprzedzonym niewielkim tarasem z betonowymi schodkami. Ganek zwieńczony trójkątnym szczytem z niewielkim półokrągłym okienkiem w osi. W elewacji ogrodowej analogiczne wejście, poprzedzone tarasem, osłonięte trójkątnym daszkiem. Budynek praktycznie pozbawiony detalu architektonicznego. Elewacje akcentowane wysokim gzymsem cokołowym, gzymsem koronującym, otwory prostokątne z profilowanymi opaskami wypracowanymi w tynku. Stolarka w znacznej części pierwotna, z charakterystycznymi dla okolic Płońska płycinowymi, składanymi wewnętrznymi okiennicami.

Wartości historyczne: dobry przykład siedziby ziemiańskiej z przełomu XIX i XX wieku, dokument materialny rozwoju zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości artystyczne: walory architektoniczne budynku o jednolitej stylistyce, zachowany w mało zmienionej formie i substancji.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dostateczny, budynek zachował pierwotną bryłę, dyspozycję elewacji,

Zalecenia:

Zaleca się prowadzenie bieżących prac pielęgnacyjnych i porządkowych.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwoleń.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Bogusław Okupny
22/09/2023

Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
034

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

R A D Z Y M I N

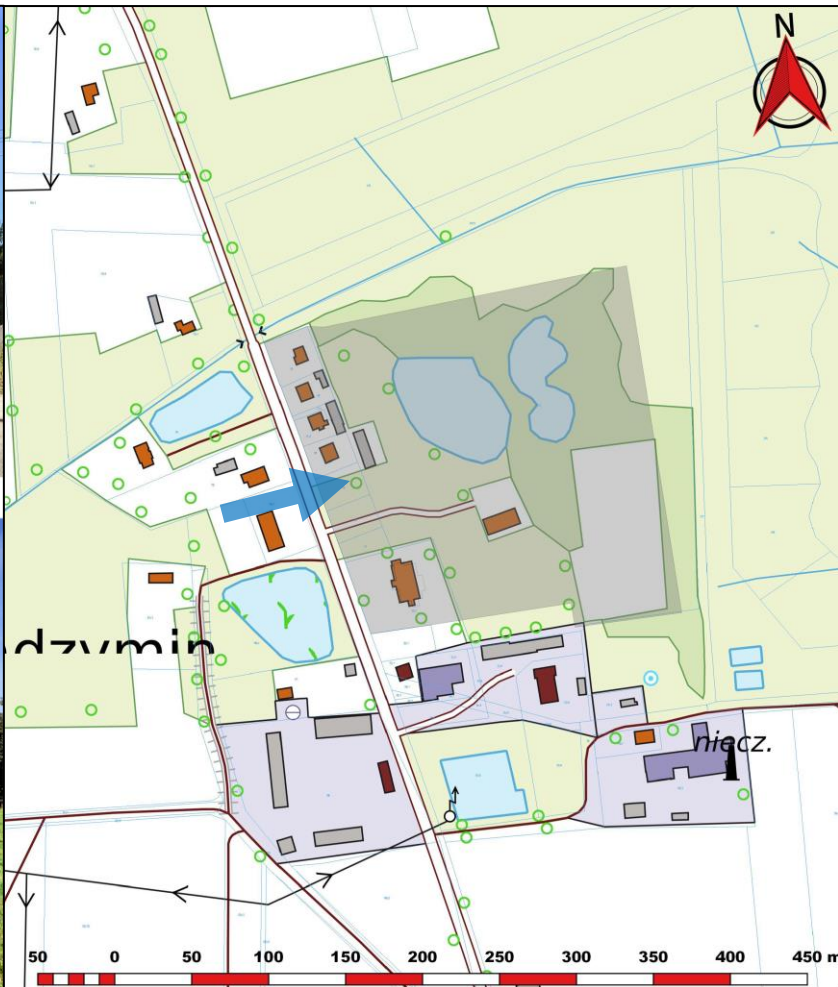
1. Nazwa

PARK PODWORSKI

2. Czas powstania

XIX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Radzymin
09-152 Radzymin**

**na działkach geodez.: 24/2, 25, 26, 27/1,
27/2, 28, 29, 30, 31, 32/2**

**obręb: RADZYMIN
identyfikator: 142007_2.0020. 24/2, 25, 26, 27/1,
27/2, 28, 29, 30, 31, 32/2**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków
województwa mazowieckiego nr A-
187 z dn. 01.06.1980 r.**

„Park podworski”.

Park od pld-zachodu (zdz. górne) od pld-wschodu (zdz. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

W XV i XVI w. Radzymin stanowił gniazdo rodowe Radzymińskich h. Brodzic. Pod koniec XVI w. właścicielem był Stanisław Radzymiński, starosta liwski, kasztelan zakroczymski, poseł, wojewoda podlaski; po nim wieś odziedziczyła córka Anna, która wyszła za Rafała z Leszna Leszczyńskiego, kasztelana wiślickiego, wojewody bełzkiego. W późniejszym okresie wieś miała wielu właścicieli, m.in. Jaworowskich. W 1857 r. właścicielem Radzymina był Józef Jaworowski herbu Lubicz, który był rolnikiem, działaczem społecznym. Jaworowscy pod koniec XIX w. wybudowali obecny dwór, zaś na pocz. XX w. przekomponowali także park.

Park zaprojektowany i zrealizowany w 1903 przez Stefana Celichowskiego, projektanta parków, działającego na przełomie XIX i XX w. Po przeprowadzonej w 1945 r. parcelacji majątku ziemskiego Radzymin, należącego do Stefana Jaworowskiego park wraz z dworem pozostał jako tzw. „resztówka”.

W dostępnej literaturze, w tym opracowaniu ewidencyjnym brak jest opisu założenia przestrzennego parku, który w momencie wykonywania dokumentacji ewidencyjnej wskutek braku opieki i pozbawiony konserwacji zachował się w stanie szczątkowym, o zatartych wówczas cechach założenia przestrzennego. Na starodrzew parku składają się głównie gatunki krajowe, ciekawostką są rosnące w parku klon tatarski i klon srebrzysty. W wnioskach wyprowadzonych w opracowaniu ewidencyjnym zwrócono uwagę na wspaniały drzewostan, bogaty asortyment odmian drzew, walory dwóch stawów oraz ślady kompozycji przestrzennego parku projektowanego i realizowanego przez Stefana Celichowskiego. Wnioskowano także o uznanie za pomniki przyrody czterech lip drobnolistnych.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu dworskiego w Radzyminie oraz zabudowy przestrzennej wsi; park stanowi wyróżniający akcent krajobrazowy, w połączeniu z wartościami przyrodniczymi starodrzewu stanowi istotny element dziedzictwa kulturowego

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, na obiekcie prowadzone są bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe.

Zalecenia:

Zaleca się prowadzenie bieżących prac pielęgnacyjnych i porządkowych.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwolenia.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
035

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

R A D Z Y M I N

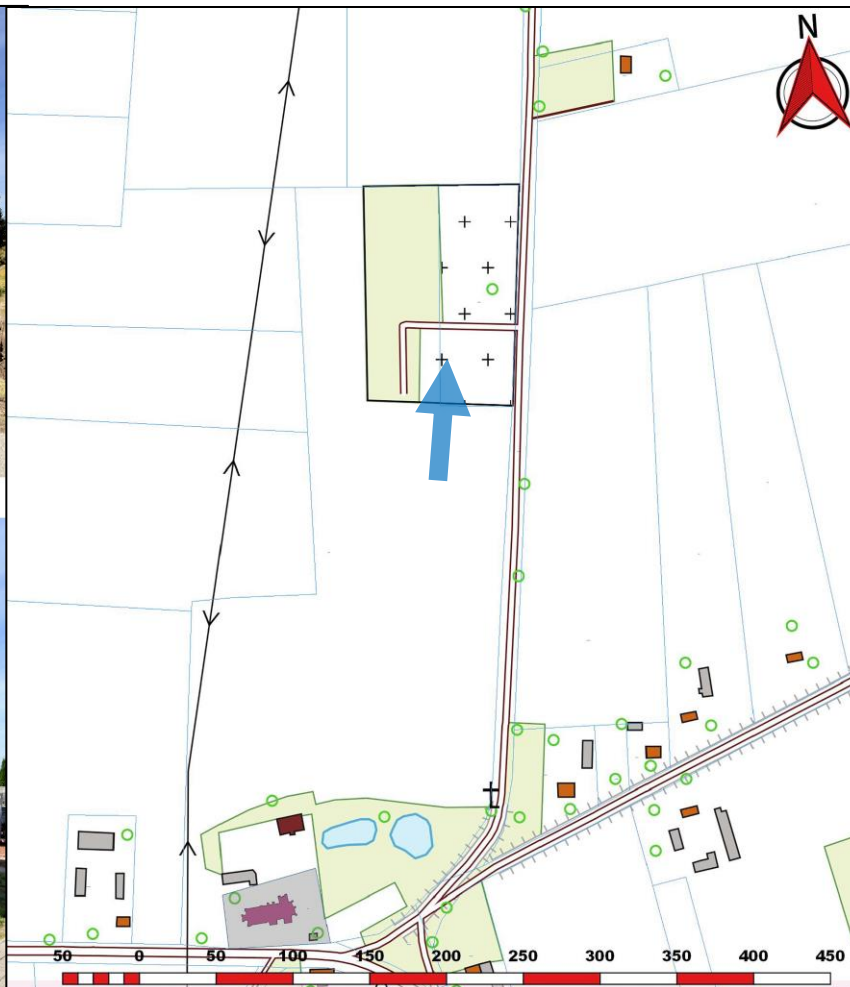
1. Nazwa

CMENTARZ PARAFIALNY

2. Czas powstania

2 poł. XIX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Radzymin
09-152 Radzymin**

na działce geodez.: 223

**obręb: RADZYMIN
identyfikator: 142007_2.0020.223**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Zapisy w MPZP Uchwała Nr. XXIII/127/98 z
18 czerwca 1998 r.**

Cmentarz od płu-wsch. (zdz. górne), grobowiec Jaworowskich (zdz. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Parafia w Naruszewie erygowana prawdopodobnie w XIII w., w 1414 r. wzmianka o kościele parafialnym p.w. św. Tomasza. Kolejny kościół wzniesiony z fundacji biskupa Wojciecha Tolibowskiego, sufragana płockiego w 1629 r. Obecny kościół wzniesiony w 1786 r. staraniem prałata Konstantego Wolickiego, proboszcza norbertanek płockich. Wokół kościoła funkcjonował do połowy XIX w. cmentarz przykościelny, na którym grzebano zmarłych parafian.

Cmentarz parafialny założony w II połowie XIX w. – najstarszy nagrobek na cmentarzu z 1872 r. (żeliwny krzyż na cokole z miedzianą grawerowaną tablicą na nagrobku Walentego Stankowskiego). Cmentarz zlokalizowany na terenie wsi przy drodze do Płońska w centralnej części wsi w niewielkiej odległości od kościoła parafialnego. Cmentarz na rzucie prostokąta, zbliżonym do kwadratu, ogrodzony od południa i zachodu kamiennym murem z łamanych kamieni polnych łączonych zaprawą cementową, bez cokoliku, zamkniętych dwuspadową betonową czapą, wejście od południa w betonowych słupach. W części północnej i wschodnie ogrodzenie z siatki metalowej. Wzdłuż ogrodzenia nieliczny starodrzew i nowe nasadzenia, brak nasadzeń od północy. Przebieg alei północ-południe i wschód-zachód, układ całości czytelny, układ nagrobków i mogił czytelny, orientacja mogił północ-południe.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju parafii w Radzyminie oraz rozwoju przestrzennego wsi, miejsce pochówków mieszkańców parafii w Radzyminie.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, cmentarz zadbane, pielęgnowany.

Zalecenia:

Zalecane regularne prace konserwatorskie związane z pielęgnacją roślinności, oraz prac porządkowych

Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
036

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

R A D Z Y M I N E K

1. Nazwa

KLASZTOR MARIAWITÓW

2. Czas powstania

1909 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



Klasztor od półn-zasch. (zdj. górne), oraz półd-zach. (zdj. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją



4. Adres

**Radzyminek nr 12
09-152 Radzyminek**

na działce geodez.: 16/1

**obręb: RADZYMIN
identyfikator: 142007_2.0021.16/1**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

8. Historia, opis i wartości

Kościół Starokatolicki Mariawitów wyodrębnił się z polskiego Kościoła Rzymskokatolickiego w 1906 roku. Powodem secesji było nie zaakceptowanie przez hierarchię polską i Papieża działalności Zgromadzenia Kapłanów Mariawitów, którego członkami byli rzymskokatoliccy księża uznający potrzebę odrodzenia duchowego wśród duchowieństwa i wiernych.

Budynek klasztoru wybudowany w 1909 r. przez ówczesnego proboszcza Czesława Czerwińskiego, który był także autorem projektu. W budynku mieści się filia klasztoru Mariawitów w Płocku. W latach 1909-1914 mieściły się warsztaty tkackie, ochronka i sklepy, w latach 1914-1963 szkoła gminna, 1963-1976 Spółdzielnia Krawiecka.

Budynek klasztoru murowany z cegły, wewnątrz otynkowany, z zewnątrz elewacje w wątku ceglanym, jedynie pola płycin i blend otynkowane. Budynek na rzucie wydłużonego prostokąta. Bryła zwarta, prostopadłościenna, nie podpiwniczona, dwukondygnacyjna z użytkowym poddaszem, zamknięta dachem dwuspadowym. Elewacje frontowa i tylna opracowane analogicznie, symetryczne, dziewięcioosiowa, z wejściami na osi budynku, otwory drzwiowe zamknięte półkoliście. Otwory okienne prostokątne, w przyziemiu ujęte od góry w płaskie gzymsy odcinkowe z kluczami, nad nimi silnie zaakcentowany gzyms kordonowy, przepruty otworami wejściowymi, ponad arkadą z wejściami otwory balkonowe, obecnie pozbawione balkonów. Otwory okienne pierwszej kondygnacji z podokiennikami w formie płyciny, ponad oknami arkadowy fryz kostkowy i gzyms koronujący. Elewacje w narożach ujęte lizenami z dekoracjami płycinowymi w formie prostokątów i rombów, na przedłużeniu lizen narożnych prostopadłościennie sterczyny. Elewacje szczytowe analogiczne, w przyziemiu dwuosiowe, pierwotnie trójsiowe z trójkątnym dwuosiowym szczytem

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju parafii mariawickiej w Radzyminku oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości artystyczne: walory architektoniczne budynku klasztoru o jednolitej stylistyce, zachowany w oryginalnej formie i substancji.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dostateczny/zły. Budynek ulega powolnej destrukcji wskutek braku użytkowania.

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejącej bryły budynku; prowadzenie bieżących przeglądów i prac naprawczych, przy pracach remontowych stosować tradycyjne materiały. Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
037

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

RADZYMIŃEK

1. Nazwa

**KOŚCIÓŁ PARAFIALNY MARIAWICKI P.W. ŚŚ
PIOTRA I PAWŁA**

2. Czas powstania

ok. 1907 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Radzyminiek nr 12
09-152 Radzyminiek**

na działce geodez.: 16/1

**obręb: RADZYMIN
identyfikator: 142007_2.0021.16/1**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

Kościół od południa. (zdj. górne), oraz północy (zdj. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Kościół Starokatolicki Mariawitów wyodrębnił się z polskiego Kościoła Rzymskokatolickiego w 1906 roku. Powodem secesji było nie zaakceptowanie przez hierarchię polską i Papieża działalności Zgromadzenia Kapłanów Mariawitów, którego członkami byli rzymskokatoliccy księża uznający potrzebę odrodzenia duchowego wśród duchowieństwa i wiernych.

Kościół wybudowany prawdopodobnie około 1907 r., murowany z cegły, otynkowane blendy okienne w ścianie szczytowej od płn-wschodu. Kościół na rzucie prostokąta z dobudowanym od wschodu aneksem mieszkalnym na rzucie prostokąta oraz kwadratową w rzucie kruchtą od południa. Bryła złożona z prostopadłościanu korpusu głównego kościoła z niewielką kruchtą od południa i dobudowanego od wschodu niższego od korpusu aneksu, którego kalenica jest poniżej kalenicy korpusu głównego, bryła jednokondygnacyjna, zamknięta dachem dwuspadowym pokrytym dachówką ceramiczną, na szczycie kalenicy korpusu blaszana sygnaturka z arkadowymi prześwitami, zwieńczona dachem namiotowym z krzyżem na szczycie, kruchta kryta blachą. Aneks zamknięty dachem dwuspadowym pokrytym blachą z wysokim kominem w połaci północnej. Fasada z jednoosiową kruchtą z otworem wejściowym zamkniętym półkoliście ze schodkowym gzymsem wieńczącym ponad wejściem, przechodzącym w partiach bocznych w kostkowy fryz. Frontowa ściana szczytowa ujęta w narożach ceglanyimi lizenami, z dwiema blendami zamkniętymi półkoliście z ozdobnymi półkolistymi gzymсами ze zwornikami, ponad nimi schodkowy fryz przechodzący w gzyms koronujący obiegający cały budynek kościoła. Na przedłużeniu narożnych lizen prostopadłościennie sterczyny z trójkątnymi szczytami. Otwory zamknięte półkoliście z ceglanyimi parapetami z fryzem kostkowym.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju parafii mariawickiej w Radzyminku oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości artystyczne: walory architektoniczne budynku kościoła o jednolitej stylistyce, zachowany w oryginalnej formie i substancji.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, na obiekcie prowadzone są bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe.

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejącej bryły budynku; prowadzenie bieżących przeglądów i prac naprawczych, przy pracach remontowych stosować tradycyjne materiały. Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Bogusław Okupny
22/09/2023

Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
038

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

RADZYMIŃEK

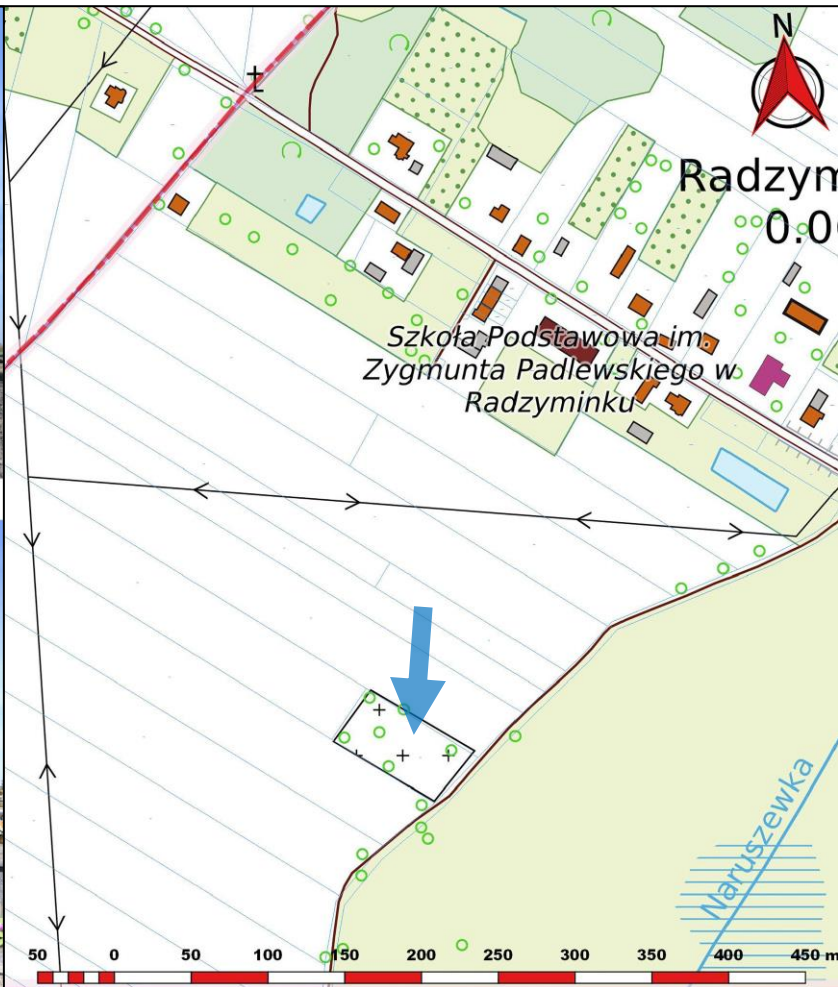
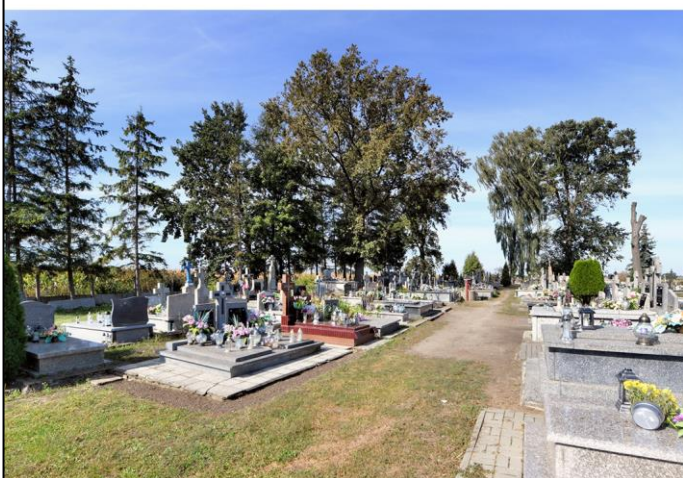
1. Nazwa

CMENTARZ MARIAWICKI

2. Czas powstania

1 poł. XX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Radzymin
09-152 Radzymin**

na działce geodez.: 41

**obręb: RADZYMIN
identyfikator: 142007_2.0021.41**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

Cmentarz od północy (zdz. górne), wewnątrz cmentarza (zdz. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Kościół Starokatolicki Mariawitów wyodrębnił się z polskiego Kościoła Rzymskokatolickiego w 1906 roku. Powodem secesji było nie zaakceptowanie przez hierarchię polską i Papieża działalności Zgromadzenia Kapłanów Mariawitów, którego członkami byli rzymskokatolicki księża uznający potrzebę odrodzenia duchowego wśród duchowieństwa i wiernych. W 1907 mariawici postawili w Radzyminku niewielki kościół parafialny. W późniejszym czasie wyznawcy utworzyli cmentarz. Od czasu rozłamu w mariawityzmie (1935) cmentarz jest użytkowany przez obydwie denominacje mariawickie. Na cmentarzu spoczywa kilkoro duchownych mariawickich; wśród nich ks. Władysław Maria Wiktor Rżysko (zm. 1953, długoletni proboszcz parafii w Radzyminku) i siostra kapłanka Janina Maria Natanaela Macielewska (1909–1997, ostatnia proboszcz parafii w Michałowie.

Cmentarz zlokalizowany na pld-zachodnim skraju wsi, wśród pól, na rzucie prostokąta, z czytelnym układem kwater oraz nagrobków i mogił.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju parafii mariawickiej w Radzyminku oraz rozwoju przestrzennego wsi, miejsce pochówku wyznawców mariawityzmu

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, na obiekcie prowadzone są bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe.

Zalecenia:

Zalecane regularne prace konserwatorskie związane z pielęgnacją roślinności oraz prace porządkowe.

Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny

22/09/2023

Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
039

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

SKARBOSZEWO

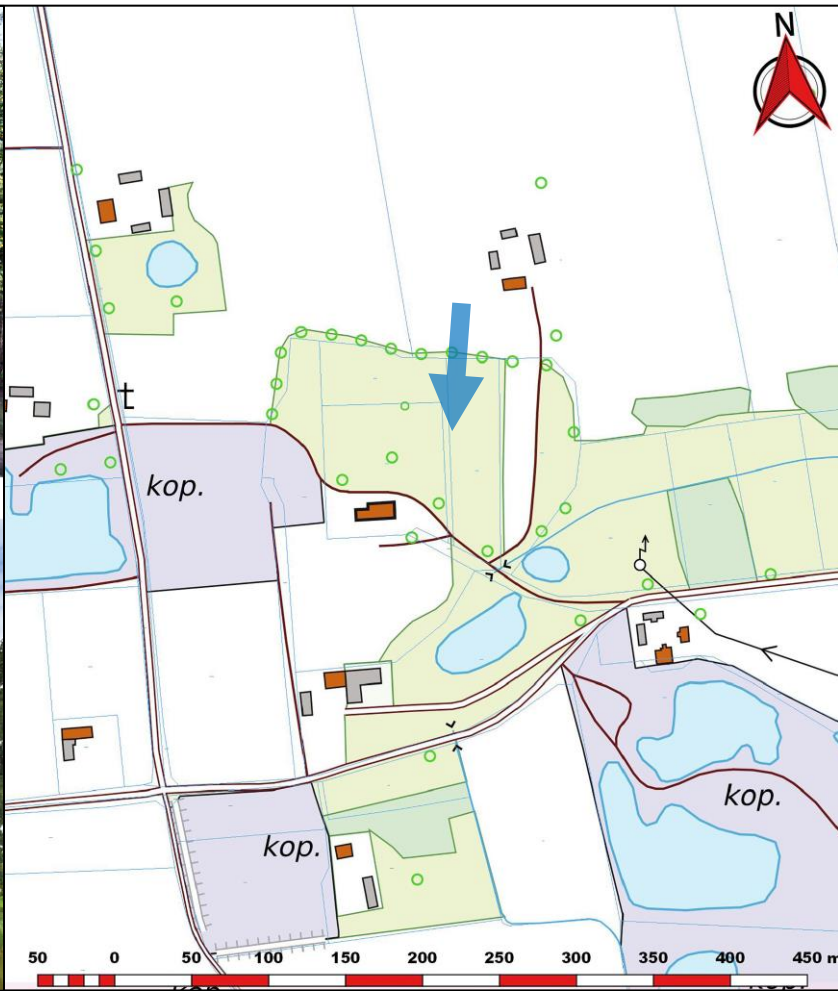
1. Nazwa

POZOSTAŁOŚCI PARKU

2. Czas powstania

k. XIX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Skarboszewo
09-152 Skarboszewo**

**m. innymi na działkach geodez.: 72/1,
72/2, 72/3, 72/5, 72/8, 72/9**

**obręb: SKARBOSZEWO
identyfikator: 142007_2.0023.72/1, 72/2, 72/3,
72/5, 72/8, 72/9**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

„Park” od południa: przy dawnym dworku (zdj. górne) od strony drogi asfaltowej (zdj. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Folwark Skarboszewo stanowił przed II wojną światową własność Czesława Klukowskiego. W 1945 r. został rozparcelowany a tzw. „resztówkę” wraz z budynkiem dawnego dworu użytkowała szkoła stopnia podstawowego (klasy 1-4).

Według opracowania ewidencyjnego w Skarboszewie – stan z 1976 r.: w Skarboszewie nie natrafiono na ślady założenia parkowego, jednak stwierdzono występowanie na tym terenie bardzo interesującego starodrzewu. Na północ od dworu znajdował się sad owocowy. Wykonana w 1976 r. inwentaryzacja drzew wymienia: dąb szypułkowy, modrzew europejski, świerk pospolity, wierzbę kruchą, lipę drobnolistną, topolę późną, Brzozę brodawkowatą, robinie akacjową, morwę białą, jesion wyniosły odmiany zwisającej, olszę czarną – ogółem 72 drzewa

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu dworskiego w Skarboszewie oraz zabudowy przestrzennej wsi; roślinność stanowi wyróżniający akcent krajobrazowy.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: zły, według opracowania ewidencyjnego w Skarboszewie nie było założenia parkowego, obecnie zachowana roślinność i jej rozplanowanie nie wskazuje na intencjonalny układ przestrzenny

Zalecenia:

Zalecane regularne prace konserwatorskie związane z pielęgnacją roślinności.

Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
040

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

**SOSENKOWO –
OSIEDLE**

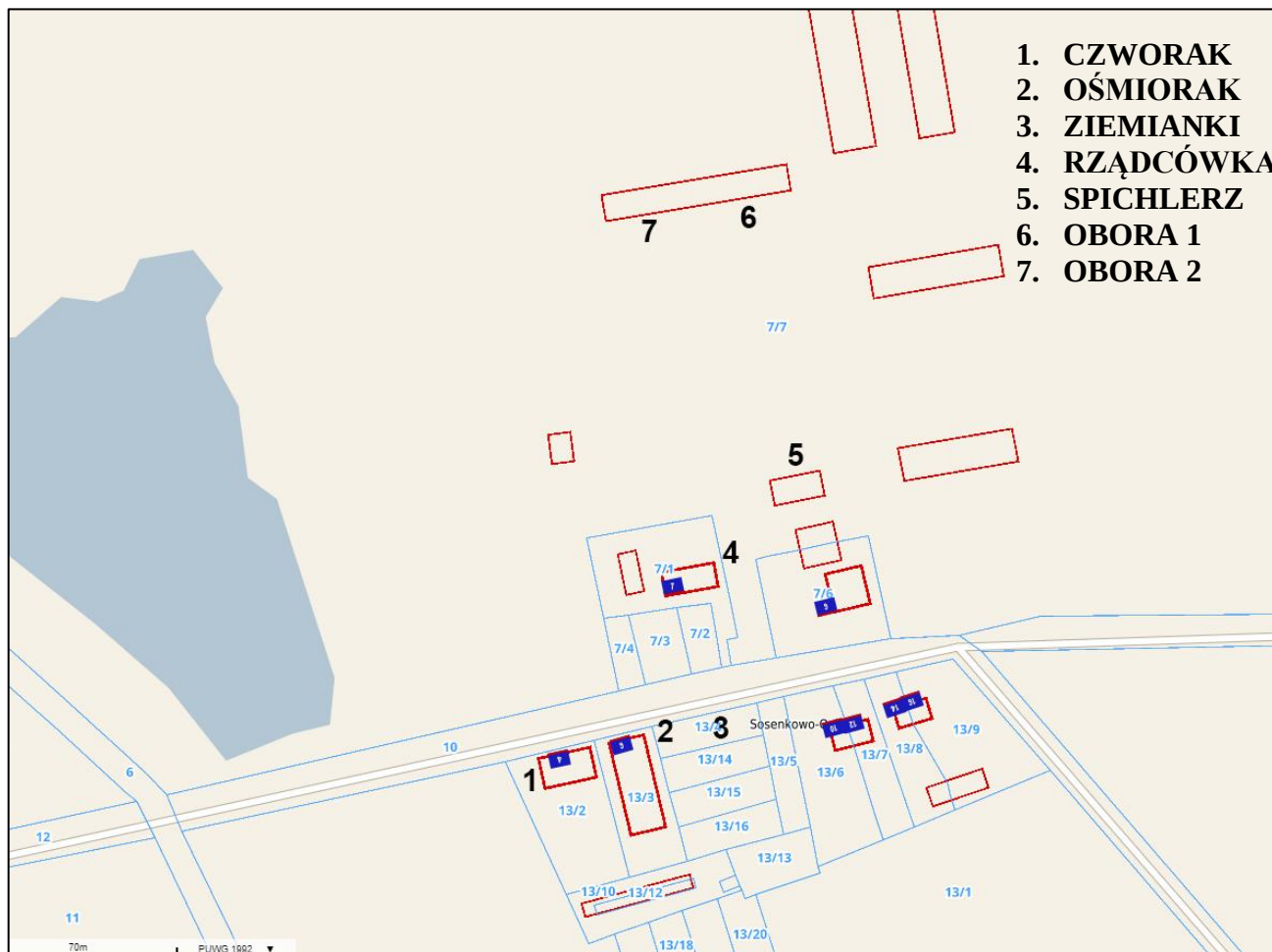
1. Nazwa

ZESPÓŁ FOLWARCZNY

2. Czas powstania

4 ćw. XIX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Sosenkowo - Osiedle
09-162 Sosenkowo**

**m. innymi na działkach geodez.: 7/1, 7/7,
13/2, 13/3, 13/4**

**obręb: PGR SOSENKOWO
identyfikator: 142007_2.0029.7/71, ..7/7, 13/2,
13/3, 13/4**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

Wycinek mapy ewidencyjnej z zaznaczonym zasięgiem parku w zespole dworskim: <http://naruszewo.e-mapa.net>

8. Historia, opis i wartości

W 1827 r. w Sosenkowie było 17 domów, 292 mieszkańców. W r.1887 wzmiankowano, że folwark Sosenkowo oddzielono ad dóbr Nacpolskich. Było tam 899 mórg gruntów, w tym 516 mr gruntów ornych, 32 mr łąk, 3 mr pastwisk, 327 mr lasów, 21 mr nieużytków, Stosowano płodozmian 13 polowy, budynki murowane - 3, budynki drewniane -14.

Folwark w Sosenkowie wchodził w skład dóbr Nacpolskich wraz z folwarkami: Nacpolsk, Słomin, Okarszyn, Srebrna, Strzembowo, Januszewo, Noskowo, Wielkowuje i Tuątan, Po II wojnie światowej z 3 folwarków: Nacpolska, Sosenkowa i Żukówka utworzono PGR z siedzibą w Nacpoisku,

Założenie folwarczne składa się z zespołu obiektów gospodarczych, rządówki oraz kolonii mieszkalnej z zespołem obiektów mieszkalnych. Zespół obiektów gospodarczych znajduje się w północnej części założenia i obejmuje obszar prostokąta, od południa znajduje się droga do Nacpolska, od wschodu i zachodu i północy pola uprawne. Po stronie południowo-zachodniej znajduje się park, za nim stawy. W skład zespołu wchodziły obiekty dawne: spichlerz, chlewnia (nie zachowana), obory, stodoły (nie zachowane) a z nie zachowanych obiektów znajdowały się jeszcze stajnia, wozownia. Budynki gospodarcze wyznaczają prostokątny kształt rozległego podwórza gospodarczego. Po stroni północnej i zachodniej zabudowa zwarta, liniowa z przewagą domknięć nad otwarciami. W części wschodniej duże podwórze łączy się z dwoma mniejszymi obszarami rozdzielonymi stodołą a przestrzeń urbanistyczną domyka szereg wysokich koron drzew przy parkanie. Linię podwórza od południa zamyka parkan. Zespół domów mieszkalnych pracowników folwarcznych zlokalizowany jest na południe od drogi, w części południowej założenia. W skład zespołu wchodzi czworak i ośmiorak oraz ziemianki, nie zachowała się obora pracownicza. Obiekty usytuowane liniowo.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu folwarcznego w Sosenkowie oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dostateczny, zachowany pierwotny układ przestrzenny z podziałem na kolonię mieszkalną oraz część gospodarczą

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejących elementów zespołu folwarcznego; przy pracach remontowych stosować tradycyjne materiały.

Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
041

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

**SOSENKOWO-
OSIEDLE**

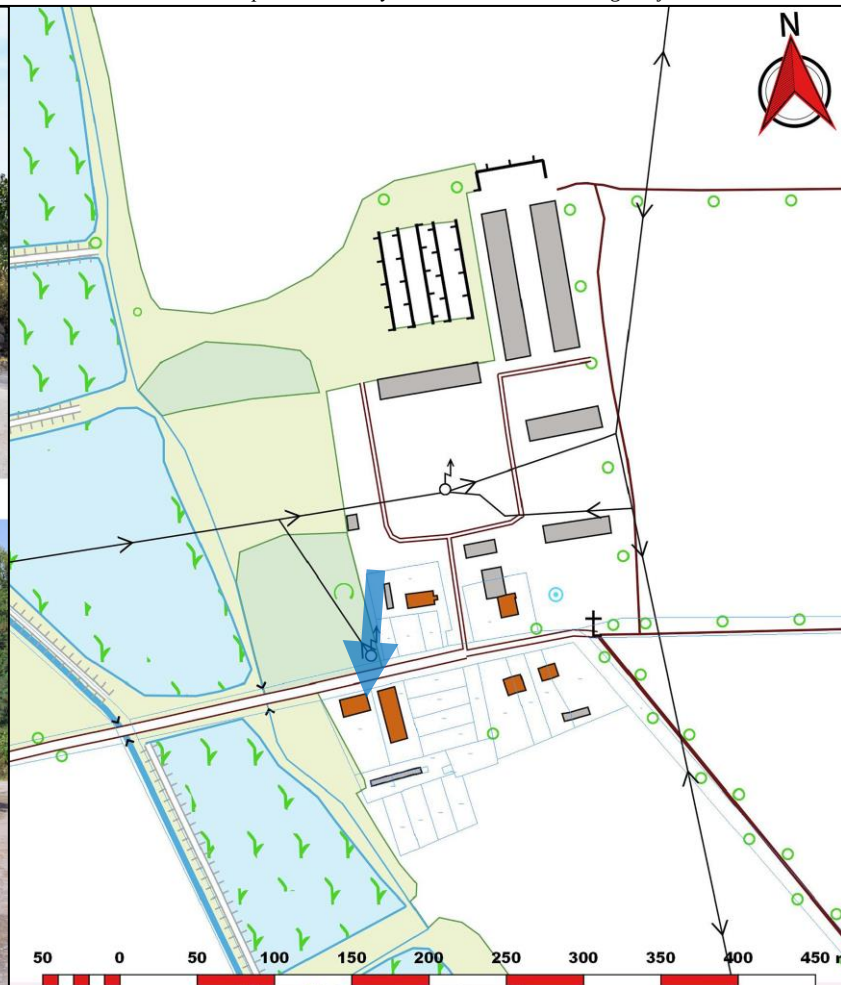
1. Nazwa

CZWORAK w zespole folwarcznym

2. Czas powstania

1937 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Sosenkowo-Osiedle nr 4
09-162 Sosenkowo-Osiedle**

na działce geodez.: 13/2

**obręb: PGR SOSENKOWO
identyfikator: 142007_2.0029.13/2**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

Czworak od pñn-wschodu (zdz. górne) od pñd-wsch. (zdz. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

W 1827 r. w Sosenkowie było 17 domów, 292 mieszkańców. W r.1887 wzmiankowano, że folwark Sosenkowo oddzielono ad dóbr Nacpolskich. Było tam 899 mórg gruntów, w tym 516 mr gruntów ornych, 32 mr łąk, 3 mr pastwisk, 327 mr lasów, 21 mr nieużytków, Stosowano płodozmian 13 polowy, budynki murowane - 3, budynki drewniane -14.

Folwark w Sosenkowie wchodził w skład dóbr Nacpolskich wraz z folwarkami: Nacpolsk, Słomin, Okarszyn, Srebrna, Strzembowo, Januszewo, Noskowo, Wielkowuje i Tuątan, Po II wojnie światowej z 3 folwarków: Nacpolska, Sosenkowa i Żukówka utworzono PGR z siedzibą w Nacpolsku,

Założenie folwarczne składa się z zespołu obiektów gospodarczych, rządówki oraz kolonii mieszkalnej z zespołem obiektów mieszkalnych. Zespół domów mieszkalnych pracowników folwarcznych zlokalizowany jest na południe od drogi, w części południowej założenia. W skład zespołu wchodzi czworak i ośmiorak oraz ziemianki, nie zachowała się obora pracownicza. Obiekty usytuowane liniowo.

Czworak zbudowany w 1937 r., murowany z cegły ceramicznej, podpiwniczony po stronie zachodniej. Budynek na rzucie prostokąta, usytuowany kalenicowo do drogi, wewnętrzny układ dwutraktowy. Bryła prostopadłościenna, jednokondygnacyjna ze ścianą kolankową i użytkowym poddaszem. Elewacje otynkowane do wysokości gzymsu kordonowego, który oddziela przyziemie od podstrysza. Elewacja południowa – czteroosiowa, niesymetryczna z otworem drzwiowym w drugiej osi od zachodu, północna trzyosiowa z otworem drzwiowym w osi centralnej. Elewacje niezdobione, jedynie kostkowy gzyms kordonowy. Otwory prostokątne, stolarka nie zachowana.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu folwarcznego w Sosenkowie oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry/dostateczny, budynek remontowany, w części budynku nastąpiło zatarcie pierwotnego wystroju elewacji, niezgodniane zmiany wykroju otworów okiennych i zmiana stolarki otworowej

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejącej bryły budynku; prowadzenie bieżących przeglądów i prac naprawczych, przy pracach remontowych stosować tradycyjne materiały.

Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny

22/09/2023

Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
042

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

**SOSENKOWO –
OSIEDLE**

1. Nazwa

OŚMIORAK w zespole folwarcznym

2. Czas powstania

1937 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



Ośmiorak od pñ-zachodu (zdj. górne) od pñd-wsch. (zdj. dolne)



Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

4. Adres

**Sosenkowo-Osiedle nr 6
09-162 Sosenkowo-Osiedle**

na działce geodez.: 13/3

**obręb: PGR SOSENKOWO
identyfikator: 142007_2.0029.13/3**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płóński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

8. Historia, opis i wartości

W 1827 r. w Sosenkowie było 17 domów, 292 mieszkańców. W r.1887 wzmiankowano, że folwark Sosenkowo oddzielono ad dóbr Nacpolskich. Było tam 899 mórg gruntów, w tym 516 mr gruntów ornych, 32 mr łąk, 3 mr pastwisk, 327 mr lasów, 21 mr nieużytków, Stosowano płodozmian 13 polowy, budynki murowane - 3, budynki drewniane -14.

Folwark w Sosenkowie wchodził w skład dóbr Nacpolskich wraz z folwarkami: Nacpolsk, Słomin, Okarszyn, Srebrna, Strzembowo, Januszewo, Noskowo, Wielkowuje i Tuątan, Po II wojnie światowej z 3 folwarków: Nacpolska, Sosenkowa i Żukówka utworzono PGR z siedzibą w Nacpoisku,

Założenie folwarczne składa się z zespołu obiektów gospodarczych, rządówki oraz kolonii mieszkalnej z zespołem obiektów mieszkalnych. Zespół domów mieszkalnych pracowników folwarcznych zlokalizowany jest na południe od drogi, w części południowej założenia. W skład zespołu wchodzi czworak i ośmiorak oraz ziemianki, nie zachowała się obora pracownicza. Obiekty usytuowane liniowo.

Ośmiorak wybudowany w 1937 r., murowany z cegły ceramicznej. Budynek na rzucie wydłużonego prostokąta usytuowany szczytem do drogi, układ wnętrz dwutraktowy. Bryła zwarta, prostopadłościenna, jednokondygnacyjna ze ścianą kolankową, zamknięta dachem dwuspadowym. Elewacje otynkowane do wysokości gzymsu kordonowego, który oddziela przyziemie od podstrysza. Elewacje niezdobione, jedynie kostkowy gzyms kordonowy. Otwory prostokątne, stolarka nie zachowana.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu folwarcznego w Sosenkowie oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry/dostateczny, budynek remontowany, w części budynku nastąpiło zatarcie pierwotnego wystroju elewacji, niezgodniane zmiany wykroju otworów okiennych i zmiana stolarki otworowej

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejącej bryły budynku; prowadzenie bieżących przeglądów i prac naprawczych, przy pracach remontowych stosować tradycyjne materiały. Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
043

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

**SOSENKOWO –
OSIEDLE**

1. Nazwa

ZIEMIANKI w zespole folwarcznym

2. Czas powstania

1937 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Sosenkowo-Osiedle
09-162 Sosenkowo-Osiedle**

na działce geodez.: 13/4

**obręb: PGR SOSENKOWO
identyfikator: 142007_2.0029.13/4**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

Ziemianki od płn-wschodu (zdj. górne) od płn-zach. (zdj. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

W 1827 r. w Sosenkowie było 17 domów, 292 mieszkańców. W r.1887 wzmiankowano, że folwark Sosenkowo oddzielono ad dóbr Nacpolskich. Było tam 899 mórg gruntów, w tym 516 mr gruntów ornych, 32 mr łąk, 3 mr pastwisk, 327 mr lasów, 21 mr nieużytków, Stosowano płodozmian 13 polowy, budynki murowane - 3, budynki drewniane -14. Folwark w Sosenkowie wchodził w skład dóbr Nacpolskich wraz z folwarkami: Nacpolsk, Słomin, Okarszyn, Srebrna, Strzembowo, Januszewo, Noskowo, Wielkowuje i Tuątan, Po II wojnie światowej z 3 folwarków: Nacpolska, Sosenkowa i Żukówka utworzono PGR z siedzibą w Nacpoisku, Założenie folwarczne składa się z zespołu obiektów gospodarczych, rządówki oraz kolonii mieszkalnej z zespołem obiektów mieszkalnych. Zespół domów mieszkalnych pracowników folwarcznych zlokalizowany jest na południe od drogi, w części południowej założenia. W skład zespołu wchodzi czworak i ośmiorak oraz ziemianki, nie zachowała się obora pracownicza. Obiekty usytuowane liniowo. Ziemianki wymurowane z bloków cementowo-piaskowych, ściany wewnętrzne z cegły ceramicznej, stropy półkoliste, ceglane, posadzki z utwardzonej ziemi. Ziemianki na rzucie mocno wydłużonego prostokąta, złożony z rzędu pomieszczeń, do których niezależne wejścia znajdują się od północy. Bryła w postaci wydłużonego prostopadłościanu, do połowy wgłębionego w ziemi, stropy przysypane ziemią. Elewacja otynkowana, od północy czternaście prostokątnych otworów wejściowych rozmieszczonych w równych odległościach. Od góry gzyms daszkowy.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu folwarcznego w Sosenkowie oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dostateczny, zaniedbane prace porządkowe i pielęgnacyjne

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejącej bryły i formy piwnic; prace porządkowe przy obiekcie, przy pracach remontowych stosować tradycyjne materiały. Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
044

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

**SOSENKOWO-
OSIEDLE**

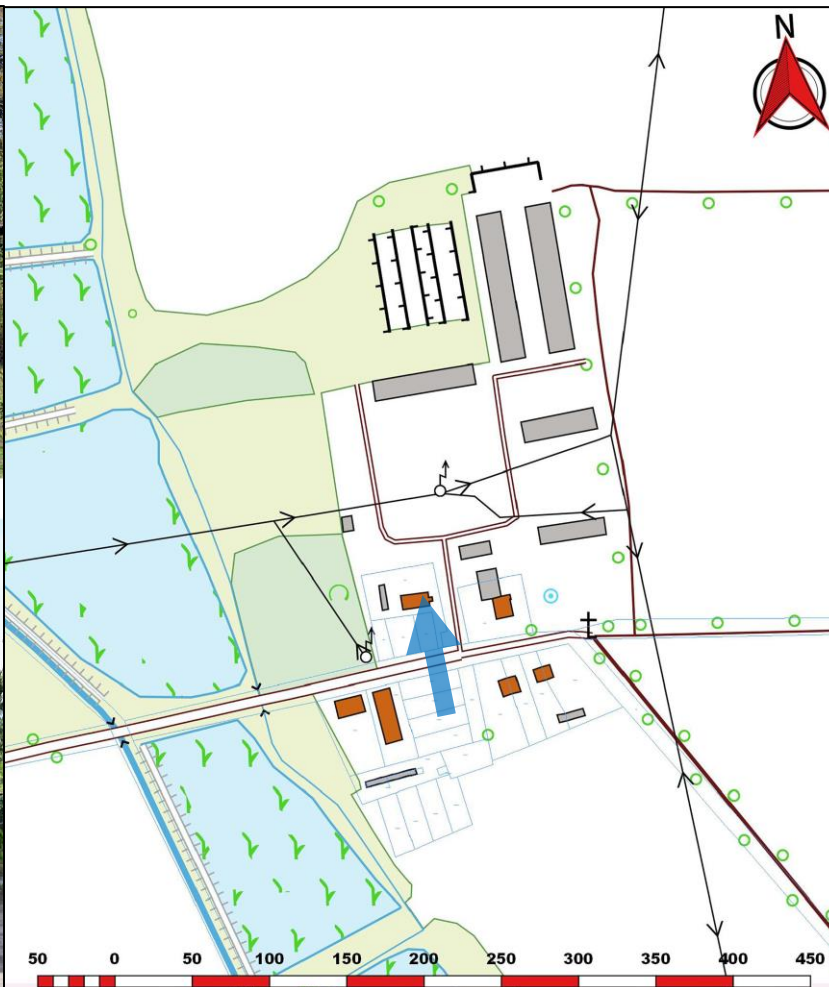
1. Nazwa

RZĄDCÓWKA w zespole folwarcznym

2. Czas powstania

XIX/XX w,

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Sosenkowo-Osiedle nr 7
09-162 Sosenkowo-Osiedle**

na działce geodez.: 7/1

**obręb: PGR SOSENKOWO
identyfikator: 142007_2.0029.7/1**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

Ziemianki od póln-wschodu (zdz. górne) od póln-zach. (zdz. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

W 1827 r. w Sosenkowie było 17 domów, 292 mieszkańców. W r.1887 wzmiankowano, że folwark Sosenkowo oddzielono ad dóbr Nacpolskich. Było tam 899 mórg gruntów, w tym 516 mr gruntów ornych, 32 mr łąk, 3 mr pastwisk, 327 mr lasów, 21 mr nieużytków, Stosowano płodozmian 13 polowy, budynki murowane - 3, budynki drewniane -14.

Folwark w Sosenkowie wchodził w skład dóbr Nacpolskich wraz z folwarkami: Nacpolsk, Słomin, Okarszyn, Srebrna, Strzembowo, Januszewo, Noskowo, Wielkowuje i Tuątan, Po II wojnie światowej z 3 folwarków: Nacpolska, Sosenkowa i Żukówka utworzono PGR z siedzibą w Nacpoisku,

Założenie folwarczne składa się z zespołu obiektów gospodarczych, rządówki oraz kolonii mieszkalnej z zespołem obiektów mieszkalnych. Zespół domów mieszkalnych pracowników folwarcznych zlokalizowany jest na południe od drogi, w części południowej założenia. W skład zespołu wchodzi czworak i ośmiorak oraz ziemianki, nie zachowała się obora pracownicza.

Wybudowana w 1937 r. rządówka zlokalizowana jest pomiędzy drogą dojazdową i zespołem obiektów gospodarczych. Budynek podpiwniczony, murowany, otynkowane. Budynek na rzucie prostokąta z dobudowanym wiatrołapem we wschodniej ścianie szczytowej. Bryła prostopadłościenna z wiatrołapem od wschodu, jednokondygnacyjna ze ścianą kolankową i użytkowym poddaszem, zamknięta dachem dwuspadowym pokrytym blachą i eternitem falistym. Elewacje pozbawione detalu architektonicznego, elewacja południowa 4 osiowa, otwory okienne przekształcone, prostokątne, stolarka nie zachowana, elewacja frontowa (północna) trzyosiowa z wejściem w osi centralnej, w ścianie szczytowej wiatrołap z wejściem do oddzielnego pomieszczenia mieszkalnego.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu folwarcznego w Sosenkowie oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dostateczny, budynek remontowany, zmiany otworów okiennych, częściowo ocieplony styropianem od północy i południa.

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejącej bryły budynku; przy pracach remontowych stosować tradycyjne materiały, dążyć do przywrócenia oryginalnego wystroju elewacji.

Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

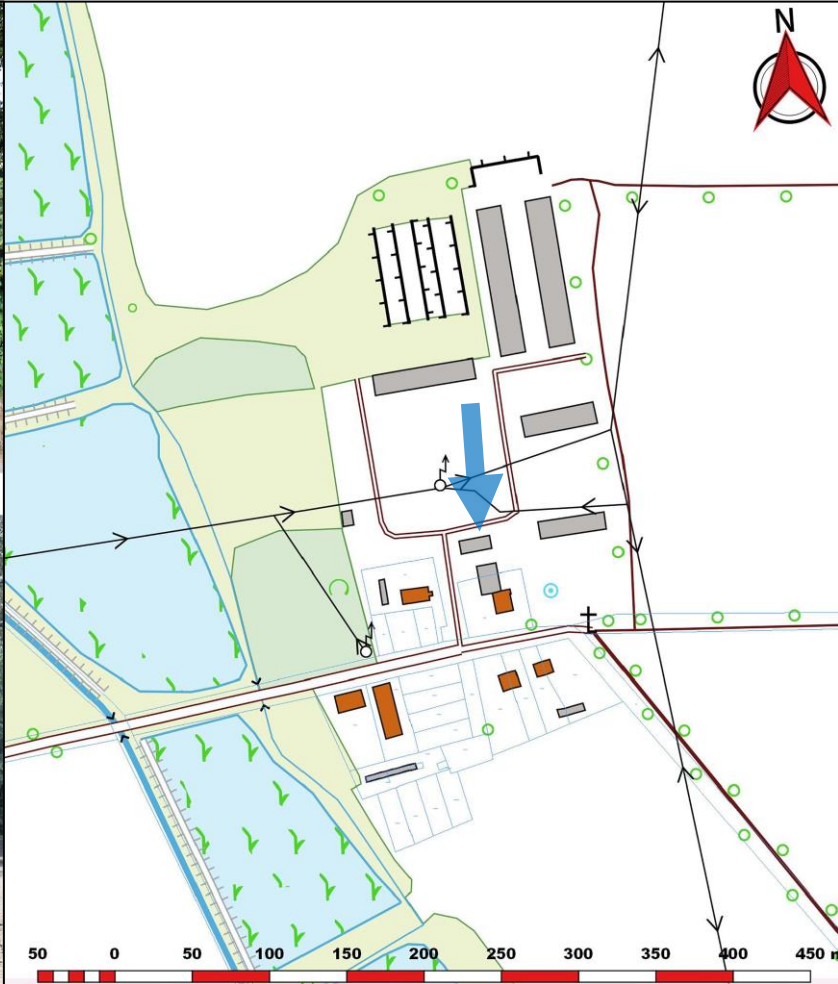
10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Bogusław Okupny
22/09/2023

Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ045		KARTA ADRESOWA ZABYTKU		3. Miejscowość SOSENKOWO – OSIEDLE	
1. Nazwa SPICHLERZ w zespole folwarcznym		2. Czas powstania 1909 r.			
7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym   				4. Adres Sosenkowo-Osiedle 09-162 Sosenkowo-Osiedle na działce geodez.: 7/7 obręb: PGR SOSENKOWO identyfikator: 142007_2.0029.7/7	
				5. Przynależność administracyjna Województwo mazowieckie Powiat płoński Gmina Naruszewo	
				6. Formy ochrony	

Spichlerz od płu: zdjęcie 2018 (zdj. górne) 2023 (zdj. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

Spichlerz od płu: zdjęcie 2018 (zdz. górne) 2023 (zdz. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

W 1827 r. w Sosenkowie było 17 domów, 292 mieszkańców. W r.1887 wzmiankowano, że folwark Sosenkowo oddzielono ad dóbr Nacpolskich. Było tam 899 mórg gruntów, w tym 516 mr gruntów ornych, 32 mr łąk, 3 mr pastwisk, 327 mr lasów, 21 mr nieużytków, Stosowano płodozmian 13 polowy, budynki murowane - 3, budynki drewniane -14. Folwark w Sosenkowie wchodził w skład dóbr Nacpolskich wraz z folwarkami: Nacpolsk, Słomin, Okarszyn, Srebrna, Strzembowo, Januszewo, Noskowo, Wielkowuje i Tuątan, Po II wojnie światowej z 3 folwarków: Nacpolska, Sosenkowa i Żukówka utworzono PGR z siedzibą w Nacpoisku,

Założenie folwarczne składa się z zespołu obiektów gospodarczych, rządówki oraz kolonii mieszkalnej z zespołem obiektów mieszkalnych. Zespół obiektów gospodarczych znajduje się w północnej części założenia i obejmuje obszar prostokąta, od południa znajduje się droga do Nacpolska, od wschodu i zachodu i północy pola uprawne. Po stronie południowo-zachodniej znajduje się park, za nim stawy. W skład zespołu wchodziły obiekty dawne: spichlerz, chlewnia (nie zachowana), obory, stodoły (nie zachowane) a z nie zachowanych obiektów znajdowały się jeszcze stajnia, wozownia.

Spichlerz wybudowany w 1909 r. Ściany murowane z łamanych głazów granitowych, w wątku cyklopowym, ściany podstrysza, naroża budynku oraz obramienia otworów murowane z cegły ceramicznej. Spichlerz na rzucie prostokąta. Bryła zwarta, podpiwniczona, jednokondygnacyjna z podstryszem i użytkowym poddaszem, zamknięta dachem dwuspadowym pokrytym eternitem falistym. Elewacje kamienne i ceglane. Elewacja frontowa - północna z głównym akcentem przypadającym na część wejściową w osi symetrii, Szeroki otwór drzwiowy z narożami ceglanymi, wtopionymi w mur kamienny, Wejście poprzedza rampa, z dwóch stron schody jednobiegowe. Od góry daszek będący przedłużeniem połaci dachowej, podtrzymywany mieczami z belek drewnianych. Z dwóch stron elewacji otwory okienne, nad nimi szczelinowe otwory na |. poddaszu, Cokół i parter kamienny. Cokół wysunięty nieznacznie poza lico części wyższej. Gzyms kordonowy, międzykondygnacyjny, wysunięty poza lico, pas środkowy z cegieł ułożonych "na wozówkach", powyżej mur ceglany.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu folwarcznego w Sosenkowie oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejącej bryły budynku; prowadzenie bieżących przeglądów i prac naprawczych, przy pracach remontowych stosować tradycyjne materiały. Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

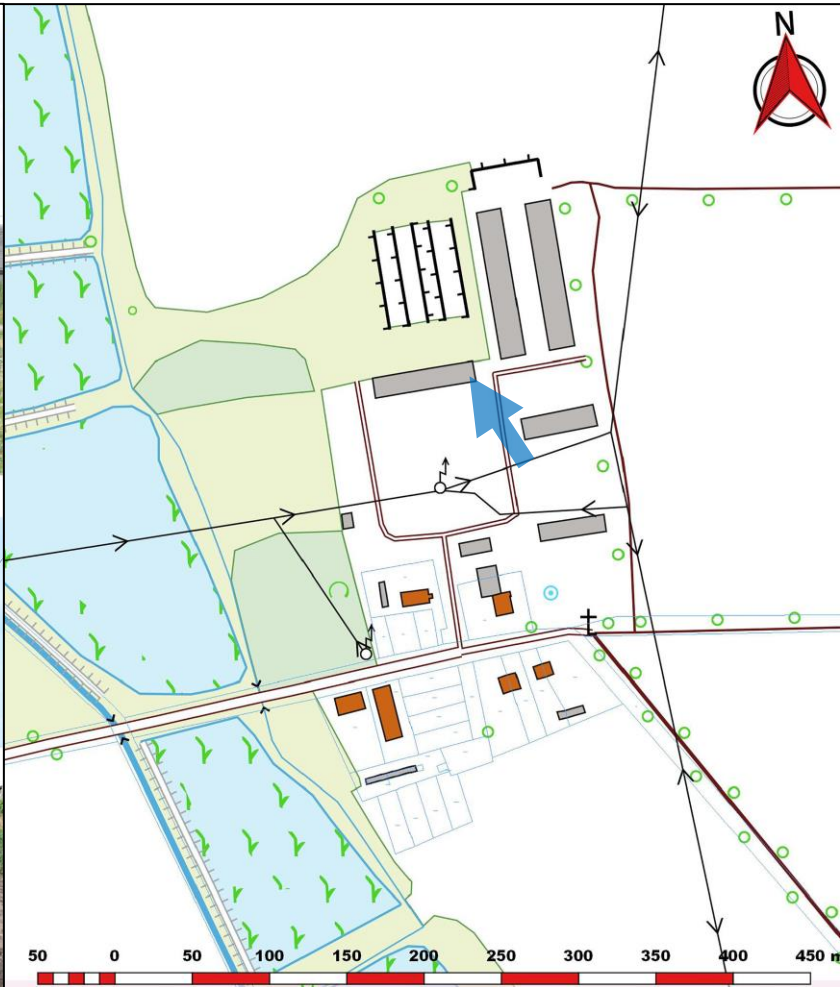
Bogusław Okupny

22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ046		KARTA ADRESOWA ZABYTKU		3. Miejscowość SOSENKOWO – OSIEDLE	
1. Nazwa OBORA (1) w zespole folwarcznym		2. Czas powstania 1899 r.			
7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym   				4. Adres Sosenkowo-Osiedle 09-162 Sosenkowo-Osiedle na działce geodez.: 7/7 obręb: PGR SOSENKOWO identyfikator: 142007_2.0029.7/7	
5. Przynależność administracyjna Województwo mazowieckie Powiat płoński Gmina Naruszewo					
6. Formy ochrony					

Obora (1) od pld: zdjęcie 2018 (zdj. górne) 2023 (zdj. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

Obora (1) od pld: zdjęcie 2018 (zdj. górne) 2023 (zdj. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

W 1827 r. w Sosenkowie było 17 domów, 292 mieszkańców. W r.1887 wzmiankowano, że folwark Sosenkowo oddzielono ad dóbr Nacpolskich. Było tam 899 mórg gruntów, w tym 516 mr gruntów ornych, 32 mr łąk, 3 mr pastwisk, 327 mr lasów, 21 mr nieużytków, Stosowano płodozmian 13 polowy, budynki murowane - 3, budynki drewniane -14.

Folwark w Sosenkowie wchodził w skład dóbr Nacpolskich wraz z folwarkami: Nacpolsk, Słomin, Okarszyn, Srebrna, Strzembowo, Januszewo, Noskowo, Wielkowuje i Tuątan, Po II wojnie światowej z 3 folwarków: Nacpolska, Sosenkowa i Żukówka utworzono PGR z siedzibą w Nacpoisku,

Założenie folwarczne składa się z zespołu obiektów gospodarczych, rządówki oraz kolonii mieszkalnej z zespołem obiektów mieszkalnych. Zespół obiektów gospodarczych znajduje się w północnej części założenia i obejmuje obszar prostokąta, od południa znajduje się droga do Nacpolska, od wschodu i zachodu i północy pola uprawne. Po stronie południowo-zachodniej znajduje się park, za nim stawy. W skład zespołu wchodziły obiekty dawne: spichlerz, chlewnia (nie zachowana), obory, stodoły (nie zachowane) a z nie zachowanych obiektów znajdowały się jeszcze stajnia, wozownia.

Obora wybudowana w 1899 r., ściany murowane z cegły ceramicznej, otynkowane. Obora na rzucie wydłużonego prostokąta z wejściem w ścianie szczytowej. Bryła zwarta, prostopadłościenna, jednokondygnacyjna, zamknięta dachem dwuspadowym pokrytym blachą. Elewacja północna sześciokościowa z analogicznymi płycinami oraz otworami okiennymi, w elewacji wschodniej otwór bramny w osi flankowany dwoma płycinami z otworami okiennymi, elewacja południowa pięciokościowa wyznaczonymi oknami w analogicznych płycinach. Okna w ramach metalowych.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu folwarcznego w Sosenkowie oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, na obiekcie prowadzone są bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejącej bryły budynku; prowadzenie bieżących przeglądów i prac naprawczych, przy pracach remontowych stosować tradycyjne materiały. Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny

22/09/2023

Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
047

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

**SOSENKOWO-
OSIEDLE**

1. Nazwa

OBORA (2) w zespole folwarcznym

2. Czas powstania

1899 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Sosenkowo-Osiedle
09-162 Sosenkowo-Osiedle**

na działce geodez.: 7/7

**obręb: PGR SOSENKOWO
identyfikator: 142007_2.0029.7/7**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

Obora (2) od pld: zdjęcie 2018 (zdj. górne) 2023 (zdj. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

W 1827 r. w Sosenkowie było 17 domów, 292 mieszkańców. W r.1887 wzmiankowano, że folwark Sosenkowo oddzielono od dóbr Nacpolskich. Było tam 899 mórg gruntów, w tym 516 mr gruntów ornych, 32 mr łąk, 3 mr pastwisk, 327 mr lasów, 21 mr nieużytków, Stosowano płodozmian 13 polowy, budynki murowane - 3, budynki drewniane -14.

Folwark w Sosenkowie wchodził w skład dóbr Nacpolskich wraz z folwarkami: Nacpolsk, Słomin, Okarszyn, Srebrna, Strzembowo, Januszewo, Noskowo, Wielkowuje i Tuątan, Po II wojnie światowej z 3 folwarków: Nacpolska, Sosenkowa i Żukówka utworzono PGR z siedzibą w Nacpoisku,

Założenie folwarczne składa się z zespołu obiektów gospodarczych, rządówki oraz kolonii mieszkalnej z zespołem obiektów mieszkalnych. Zespół obiektów gospodarczych znajduje się w północnej części założenia i obejmuje obszar prostokąta, od południa znajduje się droga do Nacpolska, od wschodu i zachodu i północy pola uprawne. Po stronie południowo-zachodniej znajduje się park, za nim stawy. W skład zespołu wchodziły obiekty dawne: spichlerz, chlewnia (nie zachowana), obory, stodoły (nie zachowane) a z nie zachowanych obiektów znajdowały się jeszcze stajnia, wozownia.

Obora wybudowana w 1 ćw. XX w., ściany murowane z cegły ceramicznej, otynkowane, budynek remontowany, przekształcone otwory okienne. Obora na rzucie wydłużonego prostokąta. Bryła zwarta, prostopadłościenna, jednokondygnacyjna, zamknięta dachem dwuspadowym pokrytym blachą. Elewacja niezdobione, otwory okienne prostokątne ze współczesną stolarką

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu folwarcznego w Sosenkowie oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, na obiekcie prowadzone są bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejącej bryły budynku; prowadzenie bieżących przeglądów i prac naprawczych, przy pracach remontowych stosować tradycyjne materiały. Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
048

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

STRZEMBOWO

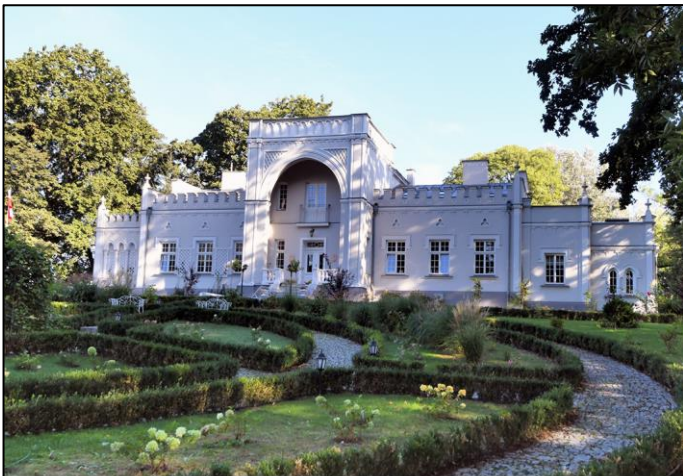
1. Nazwa

DWÓR w zespole dworskim

2. Czas powstania

ok. 1870 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Strzembowo nr 100
09-152 Strzembowo**

na działce geodez. nr: 147/3

**obręb: STRZEMBOWO
identyfikator: 142007_2.0033.147/3**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków województwa
mazowieckiego nr. A-181 z 1.03.1976 r. i
05.01.2004 r.:
„Park podworski” (z 01.03.1976 r.),
„Dwór” (z 05.01.2004 r.)**

Dwór od płu (zdj. górne) od południa - fasada (zdj. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Najstarsze wiadomości o Strzembowie pochodzą z 1424 r, kiedy właścicielem był Borzym, w II ćwierci XV w. przeszło na własność rodziny Kryskich, którzy pozostawali właścicielami do końca XVII w. W I poł. XVIII w. Strzembowo zróżnicowane na Wielkie i Małe należało do Jakuba Jarowszewskiego, którego syn Jakub Stanisław sprzedał wieś Kazimierzowi Rokitnickiemu, który w 1787 r. swoje dobra przekazuje Stanisławowi Korzybskiemu. Kolejnym właścicielem Strzembowa zostaje Franciszek Salezy Podowski, który sprzedaje bardzo podupadłe dobra Józefowi Łempickiemu. Jego syn Józef Henryk Łempicki umiera bezpotomnie i nie wiadomo kto władał majątkiem do początku XX w. W 1912 r. do 1939 r. Strzembowo Górne i Dolne było w posiadaniu rodziny Charzyńskich, ostatnimi właścicielami byli bracia Aleksander i Wincenty. Po II wojnie majątek uległ parcelacji. W pałacu mieścił się m. innymi sklep, zlewnia mleka, sklep masarski, od 1954 Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej. W 1949 r. dwór przekazano szkole, we dworze były także mieszkania nauczycieli. Dwór w latach 1945-1954 uległ dewastacji, w 1968 r. przeprowadzono kapitalny remont. Dwór gruntownie wyremontowany w XXI w.

Dwór powstał około 1870 r., posadowiony na wysokiej podmurówce z kamienia polnego, murowany z cegły, otynkowany. Dwór posadowiony na planie wydłużonego prostokąta, zwrócony frontem ku południowi z niewielkim skrzydłem na planie prostokąta od płn.-wsch., Od południa lekko wysunięty ryzalit wejściowy na osi budynku od płn. trójbocznie zamknięty ryzalit środkowy z salonem, przed którym obszerny taras z zejściem do ogrodu, Bryła mocno rozczłonkowana, jednokondygnacyjna, z dwukondygnacyjną częścią środkową, z nadbudowanym piętrem od wsch, i przybudówką od zach, częściowo podpiwniczona od strony wsch., zamknięta dachem dwuspadowym oraz daszkami pulpitowymi nad przybudówkami. Elewacja frontowa jedenastoosiowa z centralnie usytuowanym dwukondygnacyjnym, trójosiowym ryzalitem wejściowym. Ryzalit zakomponowany w formie ostrołukowej arkady z profilowanym podniebieniem, ujęty po bokach parami cienkich kolumniek. Elewacja ogrodowa jednokondygnacyjna, jedenastoosiowa, z dwoma dwukondygnacyjnymi ryzalitami. Trójosiowy ryzalit środkowy zamknięty trójbocznie poprzedzony wielobocznym tarasem z betonową tralkową balustradą. Wszystkie otwory okienne ujęte w profilowane obramienia. Całość wieńczy mocno wyodrębniony, profilowany gzyms podokapowy.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu dworskiego w Strzembowie oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości artystyczne: walory architektoniczne budynku dworu o jednolitej stylistyce z użyciem form budownictwa drewnianego zachowany w oryginalnej formie i substancji.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, dwór pieczołowicie odrestaurowany, zadbane

Zalecenia:

Zaleca się prowadzenie bieżących prac pielęgnacyjnych i porządkowych.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwolenia.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny

22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
049

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

STRZEMBOWO

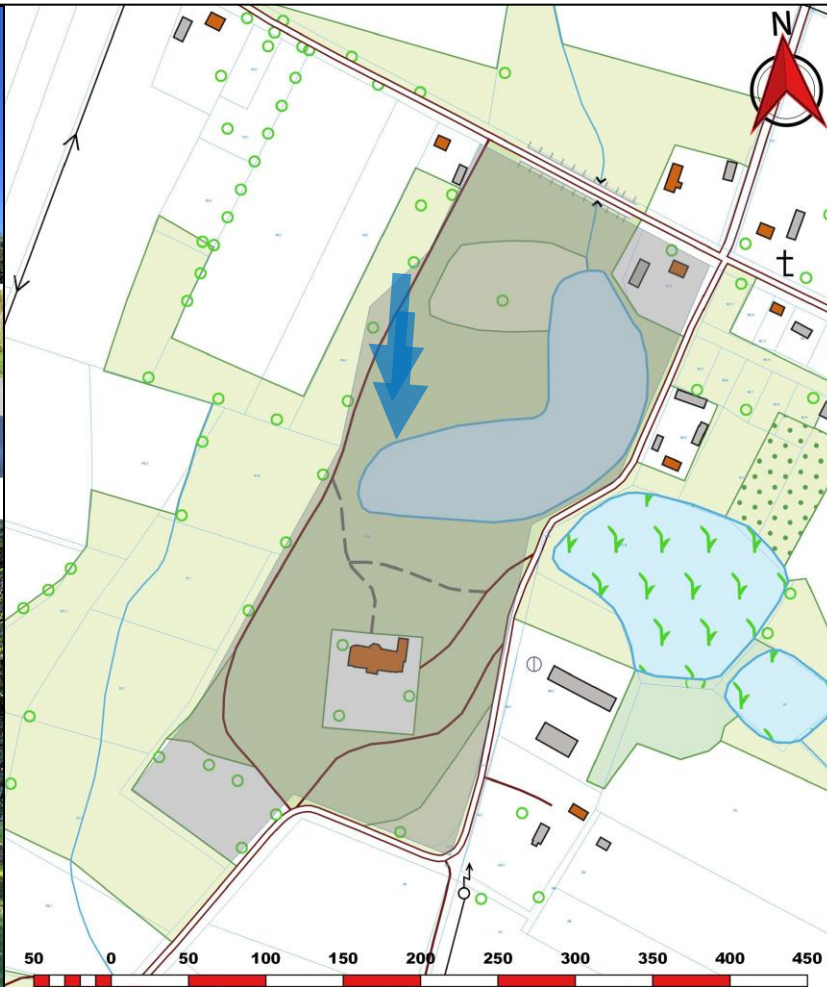
1. Nazwa

PARK w zespole dworskim

2. Czas powstania

2 poł. XIX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Strzembowo nr 100
09-152 Strzembowo**

**m. innymi na działkach geodez.: 147/3,
147/4**

**obręb: STRZEMBOWO
identyfikator: 142007_2.0033.147/3, 147/4**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków województwa
mazowieckiego nr. A-181 z 1.03.1976 r. i
05.01.2004 r.:
„Park podworski” (z 01.03.1976 r.),
„Dwór” (z 05.01.2004 r.)**

Park od południa (zdz. górne) wnętrze od pałacu ku płn. (zdz. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Najstarsze wiadomości o Strzembowie pochodzą z 1424 r, kiedy właścicielem był Borzym, w II ćwierci XV w. przeszło na własność rodziny Kryskich, którzy pozostawiali właścicielami do końca XVII w. W I poł. XVIII w. Strzembowo zróżnicowane na Wielkie i Małe należało do Jakuba Jarowszewskiego, którego syn Jakub Stanisław sprzedał wieś Kazimierzowi Rokitnickiemu, który w 1787 r. swoje dobra przekazuje Stanisławowi Korzybskiemu. Kolejnym właścicielem Strzembowa zostaje Franciszek Salezy Podowski, który sprzedaje bardzo podupadłe dobra Józefowi Łempickiemu. Jego syn Józef Henryk Łempicki umiera bezpotomnie i nie wiadomo kto władał majątkiem do początku XX w. W 1912 r. do 1939 r. Strzembowo Górne i Dolne było w posiadaniu rodziny Charzyńskich, ostatnimi właścicielami byli bracia Aleksander i Wincenty. Po II wojnie majątek uległ parcelacji. W pałacu mieścił się m. innymi sklep, zlewnia mleka, sklep masarski, od 1954 Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej. W 1949 r. pałac przekazano szkole, w pałacu były także mieszkania nauczycieli. Pałac w latach 1945-1954 uległ dewastacji, w 1968 r. przeprowadzono kapitalny remont.

Założenie znajduje się w południowo-wschodniej części Strzembowa. Park został założony w połowie XIX w. na terenie wcześniej zadrzewionym i w początkach XX w., okresie międzywojennym drzewostan był uzupełniany, wzbogacając kompozycję. Autor założenia nieznany. Teren parku jest nierówny, w części południowej znajduje się rozległe wyniesienie o łagodnej pochyłości, rzut parku jest zbliżony do wydłużonego wzdłuż osi północ-południe prostokąta. Dwór znajduje się na wzniesieniu, zwrócony frontem ku południowi. Park otaczający pałac w stylu krajobrazowym, o asymetrycznym układzie zieleni oraz luźny, chaotyczny układ dróg. W kompozycji parkowej wykorzystano walory zróżnicowanego ukształtowania terenu, wyróżniając część północną i południową różniące się elementami kompozycyjnymi i intensywnością występowania zieleni, których granicę stanowi droga o przebiegu wschód-zachód poprowadzona wzdłuż południowego brzegu stawu. Południowa część parku, rozciągająca się na nierównym terenie w otoczeniu pałacu posiada cechy zieleni wyraźnie komponowanej, gdzie gęstej sieci dróg parkowych spełniających jedynie funkcję komunikacyjną, towarzyszy intensywnie zadrzewienie. W części północnej parku, na prawie równym terenie utrzymano charakter zieleni naturalnej, wewnątrz tego terenu komponowane bez dróg i alei spacerowych, a powiązania komunikacyjne z pałacem i innymi częściami parku.

pełni na obrzeżu zachodnim aleja grabowa. Drogi przebiegające w parku w różnych kierunkach układają się w ciągi spacerowe obejmujące teren całego parku. Park jest bogato zadrzewiony, w szczególności licznie dużo drzew rośnie w części południowej. Drzewa zachowały się w dobrym stanie i posiadają dużą wartość zarówno przyrodniczą, jak i dekoracyjną. Drzewa liściaste reprezentowane przez następujące gatunki: brzoza brodawkowata, grab pospolity, jesion wyniosły, kasztanowiec biały, klon jawor i pospolity, lipa drobnolistna, olsza czarna, robinia akacjowa, świerk pospolity, wiąz szypułkowy, wierzba biała i topola biała, berlińska, czarna odm, włoska i osika,

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu dworskiego w Strzembowie oraz zabudowy przestrzennej wsi; park stanowi wyróżniający akcent krajobrazowy, w połączeniu z wartościami przyrodniczymi starodrzewu stanowi istotny element dziedzictwa kulturowego
Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: obecnie stan parku dobry, zadbane, starannie pielęgnowany.

Zalecenia:

Zalecane prace konserwatorskie związane z pielęgnacją roślinności.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwolenia.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny

22/09/2023

Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
050

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

WICHOROWO

1. Nazwa

PARK - pozostałość

2. Czas powstania

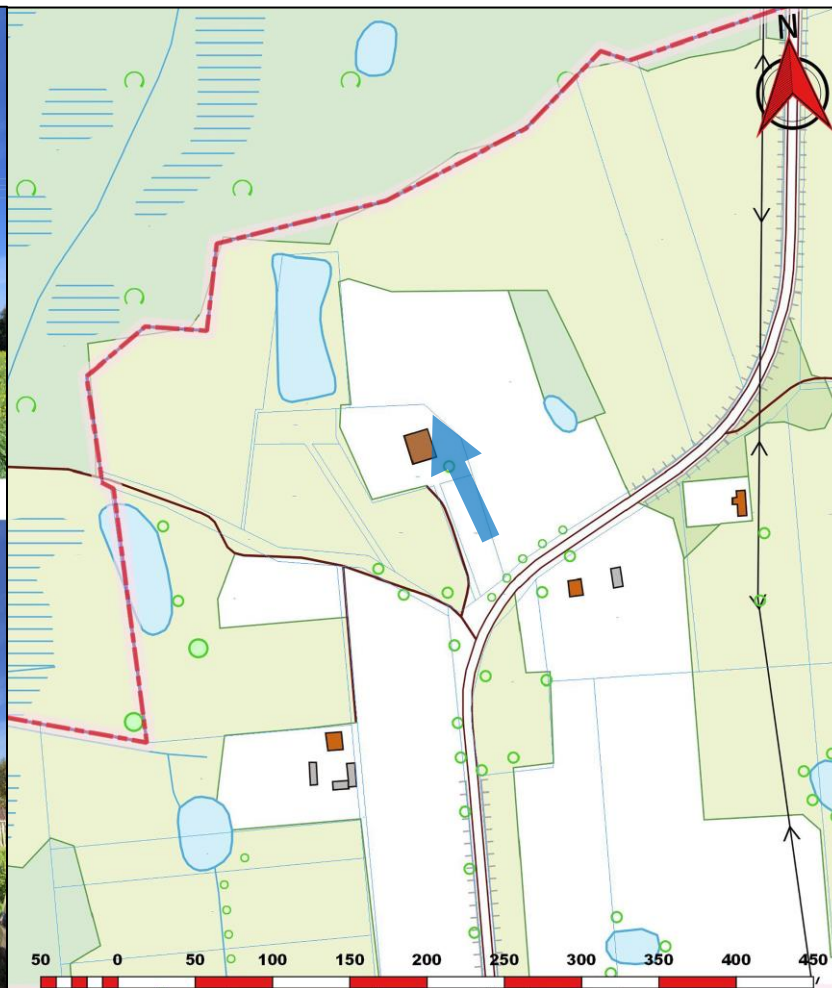
1 ćw. XX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



Widok na założenie od południa (zdj. górne i dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją



4. Adres

**Wichorowo
09-152 Wichorowo**

na działce geodez.: 55/1

**obręb: WICHOROWO
identyfikator: 142007_2.0035.55/1**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

8. Historia, opis i wartości

Majątek ziemski Wichorowo stanowił przed II wojną światową własność Jana Wiercińskiego. W 1945 r. został przejęty na Skarb Państwa i użytki rolne włączono do sąsiadującego PGR Wróblewo.

Według metryki opracowania ewidencyjnego w Wichorowie – stan z maja 1976 r.: „nigdy nie było założenia parkowego i nie ma go obecnie”. Zgodnie z informacją zawartą w wymienionym opracowaniu ewidencyjnym zadrzewienie wokół dworu zostało zdewastowane przez mieszkańców dworu a także wycięta. Na północ od dworu znajdował się sad owocowy. Wykonana w 1975 r. inwentaryzacja drzew wymienia: brzozę brodawkowatą, kasztanowiec biały, dąb szypułkowy, lipę drobnolistną, robinie akacjową, świerk pospolity, jesion wyniosły – ogółem 44 drzewa

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu dworskiego oraz zabudowy przestrzennej wsi; roślinność wysoka stanowi wyróżniający akcent krajobrazowy, w połączeniu z wartościami przyrodniczymi starodrzewu stanowi istotny element dziedzictwa kulturowego

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: zły, według opracowania ewidencyjnego w Wichorowie nigdy nie było założenia parkowego. Istniejąca roślinność nie wskazuje

Zalecenia:

Zalecane prace konserwatorskie związane z pielęgnacją roślinności.

Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny

22/09/2023

Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
051

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

WICHOROWO

1. Nazwa

DWÓR

2. Czas powstania

1920 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Wichorowo
09-152 Wichorowo**

na działce geodez.: 55/1

**obręb: WICHOROWO
identyfikator: 142007_2.0035.55/1**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków województwa
mazowieckiego nr. A-1626 z 29.01.2021
r.:
„Murowany budynek dworu z 1 połowy XX
w.,”**

Dwór od pld zach. (zdz. górne) od pld-wsch (zdz. dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Majątek Wichorowo w XVIII w. należał do rodziny Młodzianowskich. W 1909 r. przeszedł na własność Narcyzy Marii Wiercińskiej oraz Stanisław Wiercińskiego. Majątek ziemski liczył w latach 20-tych XX w. 226 hektarów i był doskonale utrzymany. Pierwotnie na miejscu obecnego murowanego dworu stał dwór modrzewiowy, kryty strzechą, który spłonął prawdopodobnie podczas I wojny światowej. Rodzina Wiercińskich pozostawała właścicielem majątku do 1945 r., kiedy to dwór przeszedł na własność Skarbu Państwa a gospodarstwo rolne włączono do PGR.

Obecny dwór został wzniesiony w 1920 r. Budynek murowany z cegły ceramicznej, na podmurówce z kamienia polnego, częściowo otynkowany. Wzniesiony na planie wydłużonego prostokąta, z trzytraktowym układem wnętrza i dobudówką od strony północnej. Bryła budynku podpiwniczona, parterowa z poddaszem użytkowym i wystawkami na dłuższej osi, zamknięty dachem czterospadowym nad korpusem głównym, dobudówka z dachem pulpitowym, dachy pokryte blachą. Elewacja frontowa (południowa) pięćosiowa, z dekoracyjnym wejściem na osi wraz z parą okien pomieszczenia sieni i półkolumnami w ścianie, poprzedzone czterokolumnowym portykiem z kolumnami tokańskimi, dźwigającym balkon z profilowaną balustradą o ozdobnych, kamiennych tralkach, oraz szczyt zdobiony gzymsem. Elewacja tylna (północna) bez zachowania osiowości, z przylegającą gospodarczą dobudówką, która pełniła rolę wejścia dla służby. W partii przyziemia wejście do piwnicy ozdobione tympanonem oraz pilastrami – obecnie zachowanymi szczątkowo. Elewacja wschodnia sześćosiowa z dużym tarasem i pozostałościami konstrukcji dawnego zadaszenia. Elewacja boczna zachodnia, sześćosiowa. Elewacje akcentowane kamiennym cokołem z profilowanym gzymsem, tynkowane ściany, prosty gzyms kordonowy. W elewacjach pozostałości płaskich obramień okiennych z gzymsami podokiennymi.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zabudowy przestrzennej wsi oraz przykład dzieł architektury tego typu w 1 poł. XX w. na Północnym Mazowszu.

Wartości artystyczne: walory architektoniczne budynku o klasycystycznej stylistyce, zachowany w mało zmienionej formie.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: zły – wskutek braku bieżących napraw i pielęgnacji, budynek wymaga kapitalnego remontu.

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejącej bryły budynku, dążyć do przywrócenia oryginalnego wystroju elewacji.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwolenia.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny

22/09/2023

Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
052

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

**WRÓBLEWO-
OSIEDLE**

1. Nazwa

DWÓR w zespole dworskim

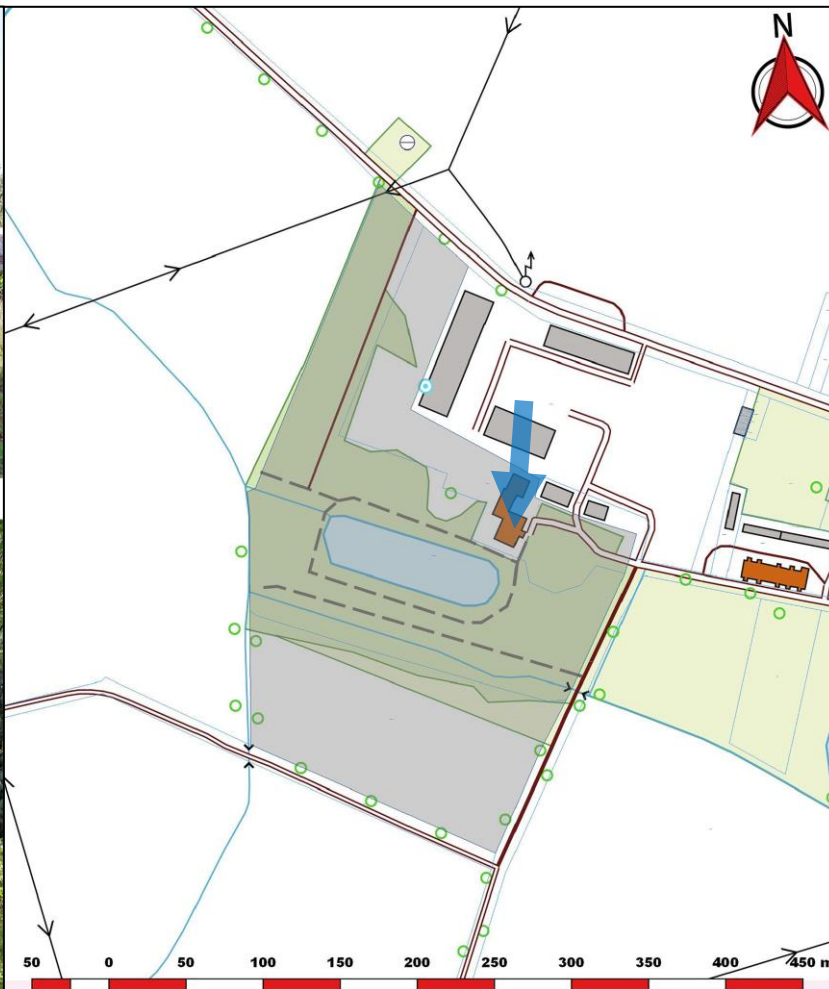
2. Czas powstania

4 ćw. XIX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



Dwór od wschodu (front) (zdz. górne) od płd-zach. (zdz.dolne)



Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

4. Adres

**Wróblewo-Osiedle nr 1 i 1A
09-152 Wróblewo-Osiedle**

na działce geodez.: 3/39,

**obręb: PGR WRÓBLEWO
identyfikator: 142007_2.0039.3/39,**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków województwa
mazowieckiego nr. A-315 z 02.06.1997 r.:
„Zespół dworski: dwór trzyczęściowy,
piwnica, park, warstwa kulturowa”**

8. Historia, opis i wartości

Wieś znana od 1 ćw. XV w. W 1886 r. folwark należał do Henryka Jaworowskiego herbu Lubicz i prawdopodobnie to on był fundatorem dworu, który powstał prawdopodobnie na starszym założeniu. W 1925 r. właścicielką majątku była Maria Waśniewska. W okresie międzywojennym wybudowano oficynę mieszczącą mieszkanie zarządcy, rozbudowano łącznik – między innymi dobudowując piwnicę - tworząc funkcjonalną całość. W 1939 r. właścicielami miała być rodzina Korybutów. Po wojnie majątek upaństwowiono. W budynku wyróżniają się trzy elementy funkcjonalnie stanowiące całość budynku dworu: korpus dworu, łącznik oraz od północy oficyna.

Dwór wybudowany w 3 ćw. XIX w., łącznik pomiędzy dworem a oficyną powstał później. Dwór posadowiony na podmurówce z kamieni polnych, podpiwniczony, ściany murowane z cegły, otynkowane. Budynek na złożonym rzucie składającym się z prostokątnego dworu, prostokątnego wydłużonego łącznika oraz od północy dawnej oficyny. Bryła rozczłonkowana, złożona z trzech jednokondygnacyjnych prostopadłościanów dworu, łącznika oraz oficyny. Budynek dworu z gankiem od frontu, zamknięty dachem dwuspadowym z lukarnami, dach ganku pulpitowy, łącznik zamknięty dachem pulpitowym, oficyna zamknięta dachem dwuspadowym, dachy pokryte blachą. Elewacja frontowa (wschodnia) dworu siedmioosiowa, symetryczna, ujęta w narożach pilastrami, z pilastrami rozdzielającymi osie, ganek poprzedzony schodami (okna ganku obecnie zamurowane, podobnie jak i część okien w elewacjach). Elewacje artykułowane gzymsem cokołowym oraz wydatnym gzymsem wieńczącym. Otwory okienne z tynkowymi, prostymi opaskami. Elewacja zachodnia dworu pięcioosiowa (wskutek agresywnie porastającej roślinności niedostępna obserwacji – opis z opracowania ewidencyjnego w WUOZ w Ciechanowie).

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zabudowy przestrzennej wsi oraz przykład dzieł architektury tego typu w 1 poł. XX w. na Północnym Mazowszu.

Wartości artystyczne: walory architektoniczne budynku o klasycystycznej stylistyce, zachowany w mało zmienionej formie.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: zły, budynek nie użytkowany, niezabezpieczone otwory, ulega postępującej destrukcji,

Zalecenia:

Zaleca się zabezpieczenie substancji zabytkowej, zachowanie istniejącej bryły budynku.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwoleń.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny

22/09/2023



Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
053

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

1. Nazwa

PARK w zespole dworskim

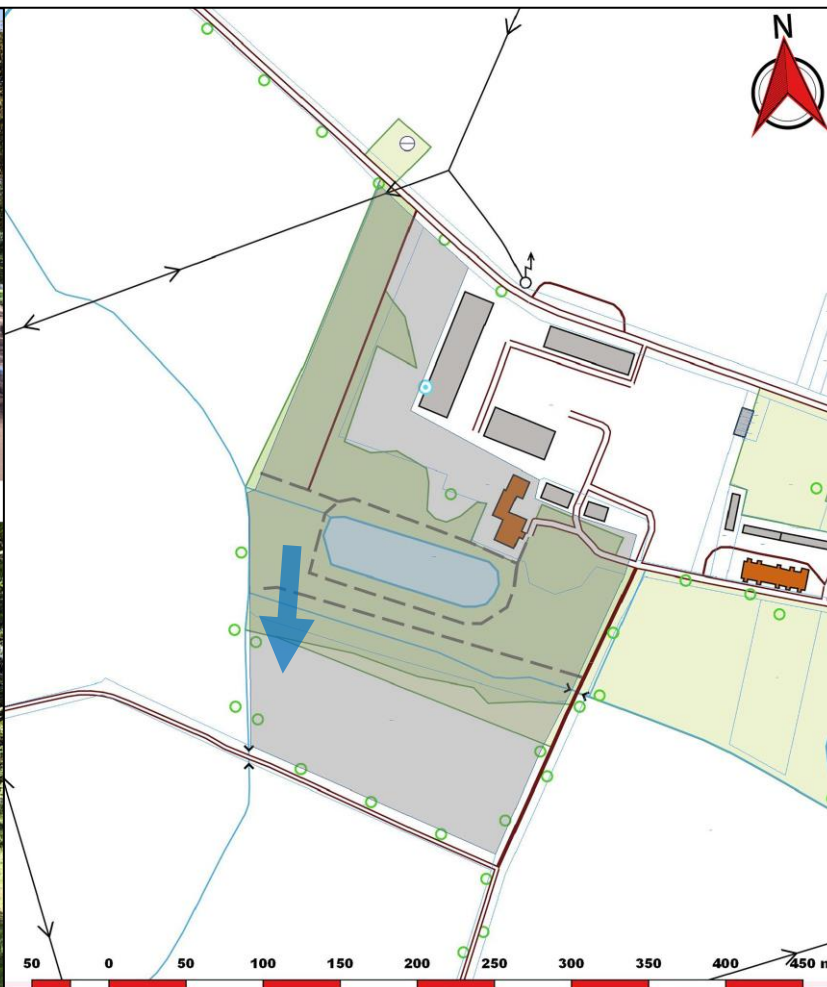
2. Czas powstania

XIX/XX w.

3. Miejscowość

**WRÓBLEWO-
OSIEDLE**

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



Park od południa (zdj. górne) staw w parku od wsch. (zdj.dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

4. Adres

**Wróblewo-Osiedle
09-152 Wróblewo-Osiedle**

**m. innymi na działkach geodez.: 3/39,
3/40, 3/41
obręb: PGR WRÓBLEWO
identyfikator: 142007_2.0039.3/39, ..3/40, 3/41**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków województwa
mazowieckiego nr. A-315 z 02.06.1997 r.:
„Zespół dworski: dwór trzyczęściowy,
piwnica, park, warstwa kulturowa”**

8. Historia, opis i wartości

Wieś znana od 1 ćw. XV w. W 1886 r. folwark należał do Henryka Jaworowskiego herbu Lubicz i prawdopodobnie to on był fundatorem dworu, który powstał prawdopodobnie na starszym założeniu. W 1925 r. właścicielką majątku była Maria Waśniewska. W okresie międzywojennym wybudowano oficynę mieszczącą mieszkanie zarządcy, rozbudowano łącznik – między innymi dobudowując piwnicę - tworząc funkcjonalną całość. W 1939 r. właścicielami miała być rodzina Korybutów. Po wojnie majątek upaństwowiono i utworzono Państwowe Gospodarstwo Rolne: Zakład Wróblewo. W budynku wyróżniają się trzy elementy funkcjonalnie stanowiące całość budynku dworu: korpus dworu, łącznik oraz od północy oficyna.

Park powstał według projektu Stefana Celichowskiego – projekt dotyczy tylko wschodniej części parku obejmującej podjazd i teren położony z jego południowej strony ze wschodnim brzegiem stawu. Stefan Celichowski projektował i realizował swój projekt na terenie już zadrzewionym, pochodzącym z 2 połowy XIX w.. Park na rzucie nieregularnego, wydłużonego czworoboku z wysuniętym na północ wąskim pasem zieleni. Park otacza dwór, który jest usytuowany w części północno-wschodniej parku. W kompozycji parku o układzie krajobrazowym dominują: podjazd po południowo-wschodniej stronie dworu, oraz duży, owalny staw na południowy-zachód od dworu. Drzewostan parkowy jest wyjątkowo bogaty zarówno pod względem ilości, jak i składu gatunkowego, Asortyment liczy bowiem 28 gatunków i odmian z przewagą gatunków rodzimych, jak np: brzoza brodawkowata, buk pospolity, dąb szypułkowy, grab pospolity, lipa drobnolistna, olsza czarna, topola późna, wiąz szypułkowy, wierzba biała i krucha, modrzew europejski, i sosna pospolita.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu dworskiego we Wróblewie oraz zabudowy przestrzennej wsi; roślinność wysoka parku stanowi wyróżniający akcent krajobrazowy, w połączeniu z wartościami przyrodniczymi starodrzewu stanowi istotny element dziedzictwa kulturowego

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry/dostateczny, czytelny układ kompozycyjny, dorywczo wykonywane prace pielęgnacyjne

Zalecenia:

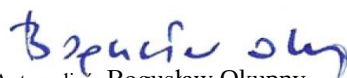
Zalecane prace konserwatorskie związane z regularną pielęgnacją roślinności i porządkowaniem parku.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwolenia.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
054

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

**WRÓBLEWO-
OSIEDLE**

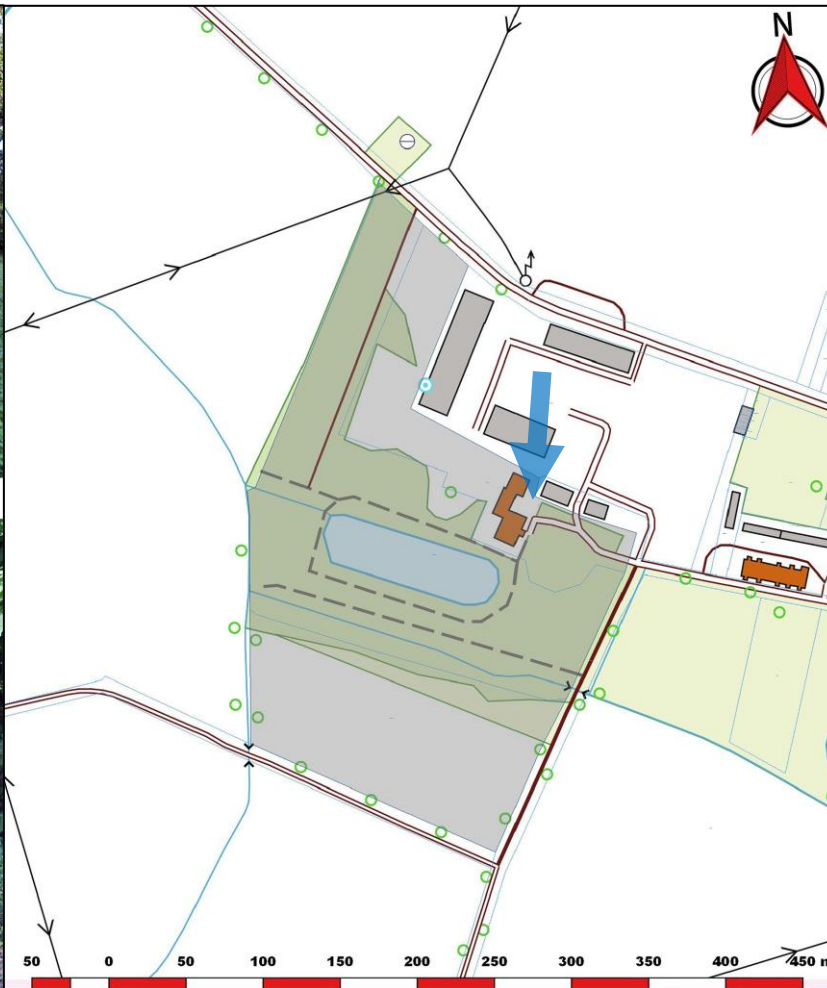
1. Nazwa

PIWNICA w zespole dworskim

2. Czas powstania

4 ćw. XIX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Wróblewo-Osiedle
09-152 Wróblewo-Osiedle**

na działce geodez.: 3/39,

**obręb: PGR WRÓBLEWO
identyfikator: 142007_2.0039.3/39,**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków województwa
mazowieckiego nr. A-315 z 02.06.1997 r.:
„Zespół dworski: dwór trzyczęściowy,
piwnica, park, warstwa kulturowa”**

Widok w kierunku piwnicy (zdj. górne) strop piwnicy (zdj.dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Piwnice niedostępne,

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu dworskiego we Wróblewie

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: piwnica niedostępna – porastająca roślinność, zagrożenie bezpieczeństwa

Zalecenia:

Prowadzenie okresowych przeglądów i bieżących napraw.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwolenia.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Bogusław Okupny

22/09/2023

Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
055

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

Z A B O R O W O

1. Nazwa

DWÓR w zespole dworskim

2. Czas powstania

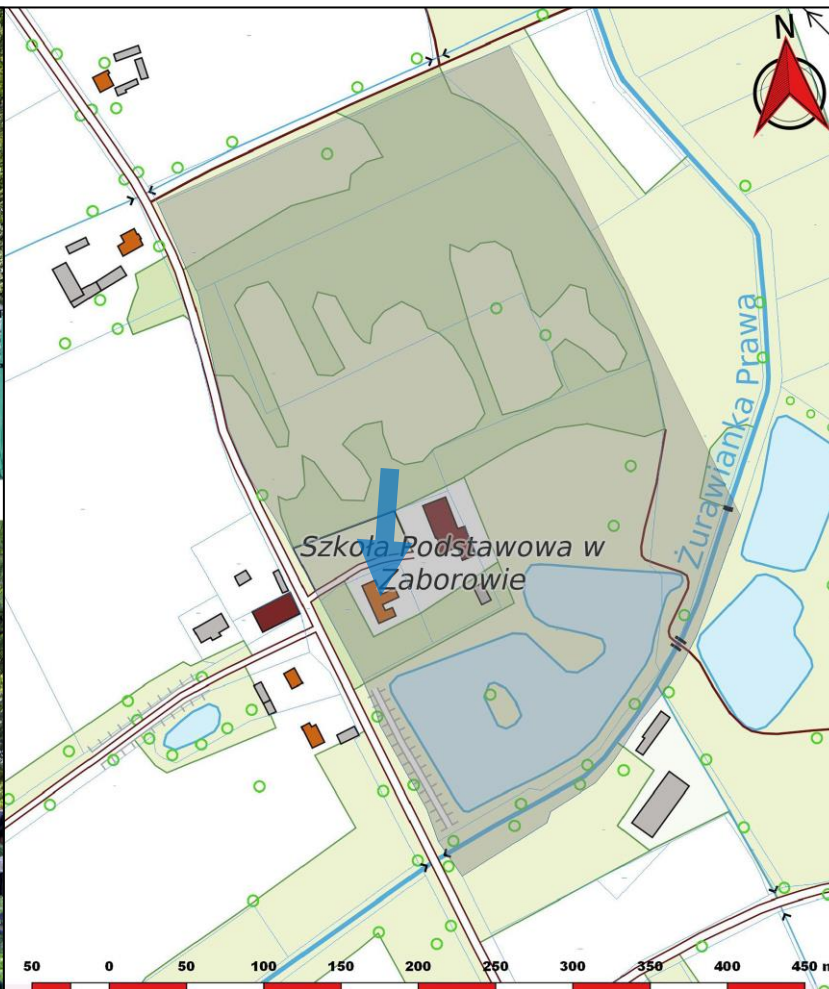
poł. XIX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



Pozostałości dworu od wsch.(zdj. górne), od zach. (zdj.dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją



4. Adres

**Zaborowo
09-162 Zaborowo**

na działce geodez.: 160

**obręb: ZABOROWO
identyfikator: 142007_2.0040.160**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków województwa
mazowieckiego nr. A-188 z 01.06.1980 r.:
„Zespół podworski: dwór, park”**

8. Historia, opis i wartości

Zaborowo stanowiło bardzo duży majątek ziemski należący do Jana Cichockiego. W 1945 r. przeszedł na Skarb Państwa, pozostała resztówka o pow. Ok. 12 ha, w skład której wszedł park i dwór. Teren w użytkowaniu zespołu szkół. Zabudowa gospodarcza dawnego folwarku składała się między innymi z młyna, browaru, suszarni ziół, olejarni, kuźni – dawne podwórze gospodarcze znajdowało się po południowej stronie drogi. Obecnie dwór zrujnowany, poniższy opis pochodzi z opracowania ewidencyjnego (w archiwum WUOZ w Ciechanowie) wykonanego w maju 1981 r. przez E. Pustołę i J. Serafinowicz – wówczas stan zachowania budynku użytkowanego przez szkołę określono jako dobry.

„Murowany z cegły pełnej, otynkowany, fundamenty z cegły i kamienie polnego. Dwór posadowiony na planie wydłużonego prostokąta z gankiem w elewacji pn.-wsch. i ryzalitem na osi ganku w elewacji pd.-zach. Układ wnętr dwutraktowy. Bryła zwarta parterowa z użytkowym poddaszem, w całości podpiwniczone, nakryta dachem dwuspadowym. Ganek i ryzalit przykryte daszkami siodłowymi. Elewacja od pn.-wsch, ośmioosiowa ze znacznie wysuniętym gankiem na osi wspartym na czterech żeliwnych kolumnach o kanelowanych trzonach i podwyższonych bazach, ganek zwieńczony trójkątnym szczytem przeprutym małym, kwadratowym okienkiem. Otwory okienne o wykroju prostokątnym, z lewej strony elewacji ujęte od góry w profilowane obramienia. Prawy narożnik boniowany. Elewacja od pd.-zach. siedmioosiowa z silnie wysuniętym, jednoosiowym ryzalitem na osi. Ryzalit zwieńczony trójkątnym szczytem oddzielnym słabo zarysowanym gzymsem. Szczyt przepruty małym, półkolistym okienkiem poddasza. Otwory okienne bez opasek, naroża boniowane. Elewacja boczna od pn.-zach. jednoosiowa z trójkątnym szczytem oddzielnym płaskim gzymsem kordonowym, Szczyt przepruty dwoma otworami okiennymi o wykroju kwadratowym, naroża boniowane, Elewacja boczna od pd.-wsch. trójosiowa z trójkątnym szczytem oddzielnym płaskim gzymsem, w szczycie małe prostokątne okienko, lewy narożnik boniowany”.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zabudowy przestrzennej wsi oraz przykład dziejów architektury tego typu w 1 poł. XX w. na Północnym Mazowszu.

Wartości artystyczne: pierwotne walory architektoniczne budynku obecnie zachowane w szczątkowej formie

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: bardzo zły, budynek niezabezpieczony ulega postępującemu w szybkim tempie zniszczeniu. Budynek dworu obecnie w ruinie.

Zalecenia:

Należy bezzwłocznie zabezpieczyć budynek przed dalszym niszczeniem, ściśle postępować z istniejącymi zaleceniami konserwatorskimi.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwolenia.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny

22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
056

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

Z A B O R O W O

1. Nazwa

PARK w zespole dworskim

2. Czas powstania

pocz. XX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Zaborowo
09-162 Zaborowo**

m. innymi na działkach geodez.: 154, cz. 155, 158, 160/1, 160/2, 161, cz. 162, obręb: ZABOROWO identyfikator: 142007_2.0040. 154, cz. 155, 158, 160/1, 160/2, 161, cz. 162,

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

Wpis do rejestru zabytków województwa mazowieckiego nr. A-188 z 01.06.1980 r.: „Zespół podworski: dwór, park”

Park od płn-zach.(zdj. górne), wnętrze od dworu ku płn. (zdj.dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Zaborowo stanowiło bardzo duży majątek ziemski należący do Jana Cichockiego. W 1945 r. przeszedł na Skarb Państwa, pozostała resztówka o pow. Ok. 12 ha, w skład której wszedł park i dwór. Teren w użytkowaniu zespołu szkół. Zabudowa gospodarcza dawnego folwarku składała się między innymi z młyna, browaru, suszarni ziół, olejarni, kuźni – dawne podwórze gospodarcze znajdowało się po południowej stronie drogi.

W 1976 r. wykonano opracowanie ewidencyjne parku (w WUOZ w Ciechanowie, opracowanie autorstwa: K. Bielińska, Z. Glotz, M. Hałas, S. Królikowska, H. Zaar)), na którym oparto niniejszy opis.

Część centralna parku stanowi wielkie wnętrze z trawnikiem, zamknięte ze wszystkich stron drzewami i skupinami. W zachodniej części parku to kwatery gruntów ornych poprzedzielane szerokimi pasami skupin drzew i krzewów liściastych, występujące tu gatunki drzew owocowych mogłyby wskazywać na obecność sadów. Od południa w parku rozległe stawy zasilane ciekami Żurawianka Prawa. W parku wyróżniono następujące gatunki drzew: kasztanowiec biały, robinia akacjowa, lipa drobnolistna, jesion wyniosły, wierzba krucha, wiąz górski, brzoza brodawkowata, klon pospolity, klon jawor, grab pospolity, wierzba iwa, grujecznik japoński, korkowiec amurski, czeremcha pospolita, oliwnik wąskolistny, głóg jednoszyjkowy, topola czarna, topola biała, świerk kłujący. We wnioskach w opracowaniu ewidencyjnym podkreślono, że park w Zaborowie posiada piękny, stary drzewostan o wielkiej wartości przyrodniczej, złożony z dużej liczby gatunków, 3 stawy ze sprawnie działającym systemem nawadniającym oraz ślady zachowanej kompozycji przestrzennej.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu dworskiego w Zaborowie oraz zabudowy przestrzennej wsi; roślinność wysoka parku stanowi wyróżniający akcent krajobrazowy, w połączeniu z wartościami przyrodniczymi starodrzewu stanowi istotny element dziedzictwa kulturowego

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, na terenie parku prowadzone są bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe.

Zalecenia:

Zaleca się prowadzenie bieżących prac pielęgnacyjnych i porządkowych.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwoleń.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny

22/09/2023

Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
057

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

ŻUKOWO

1. Nazwa

**ZESPÓŁ KOŚCIELNY - KOŚCIOŁA PARAF.
RZYM.-KAT. PW. ŚW. ZYGMUNTA**

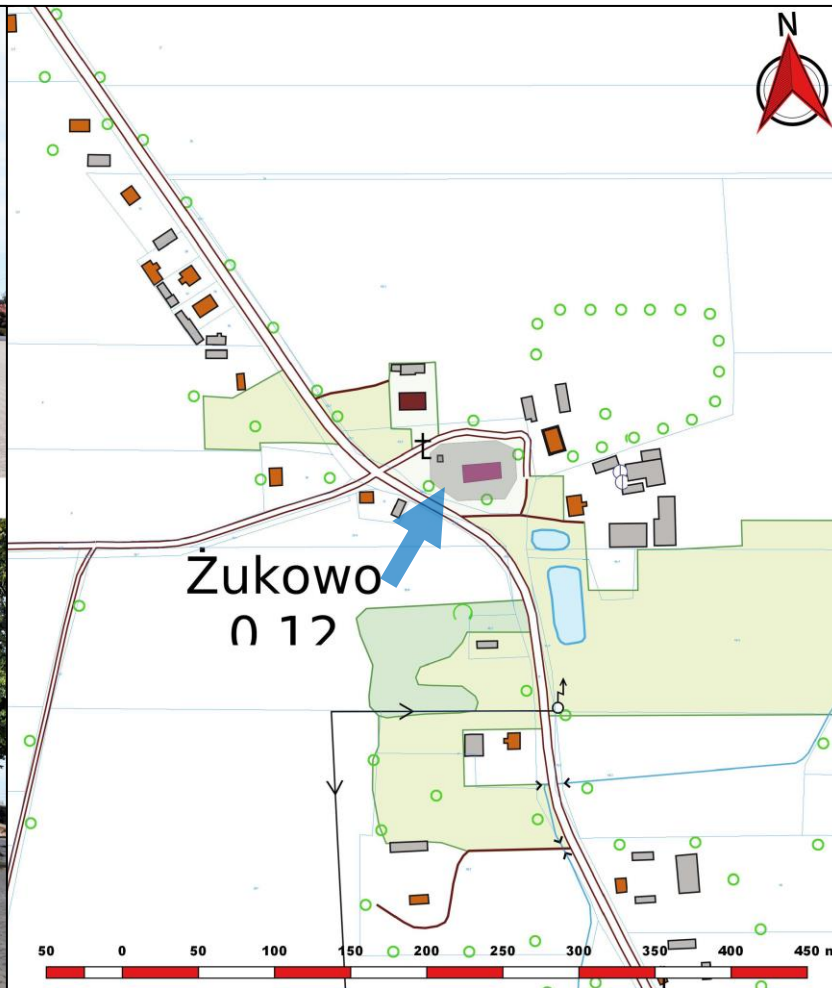
2. Czas powstania

XVIII, XIX, XX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



Zespół kościelny od zachodu (zdj. górne), od wschodu (zdj. dolne)



Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

4. Adres

**Żukowo
09-162 Żukowo**

na działce geodez. nr: 43

**obręb: ŻUKOWO
identyfikator: 142007_2.0041.43**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków województwa mazowieckiego nr. A-969 z 19.07.2010 r.:
„Zespół budowlany: kościół parafialny p.w. św. Zygmunta, dzwonnica, cmentarz przykościelny wraz z drzewostanem oraz murem”**

8. Historia, opis i wartości

Wieś od 1247 r. należy do dóbr kościelnych. Parafia powstała prawdopodobnie w 1 poł. XIII w. z fundacji Lassoty, cześnika dworu księżnej Agafii, żony Konrada I, który podarował wieś wraz z kościołem biskupowi Piotrowi. Obecny drewniany kościół wzniesiono w 1785 r. z fundacji Krzysztofa Hilarego Szembeka, biskupa płockiego, konsekrowany w 1791 r. Na płu-zach. od kościoła drewniana dzwonnica. Kościół restaurowany w latach 1870-1878 oraz 1908 r., kiedy to wykonano nowe ceglano-kamienne ogrodzenie z bramą od frontu oraz bramą od strony plebani. Podczas remontu w 1928 r. kościół i dzwonnice posadowiono na nowych fundamentach oraz przemurowano część muru cmentarnego. Kolejny gruntowny remont w 1974 r. Stara plebania nie użytkowana od 2000 r.

Zespół kościelny zlokalizowany w środku wsi o zabudowie przydrożnej, otoczony polami uprawnymi. Kościół parafialny zlokalizowany na wysokim wzgórzu, zwanym „Na Gródku” – prawdopodobnie dawnym grodzisku z XI/XII w. W skład zespołu kościelnego wchodzi: kościół parafialny, dzwonnica, cmentarz przykościelny, ogrodzenie z bramą główną, bramkami, stara plebania.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju parafii w Żukowie oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości artystyczne: walory architektoniczne budynku kościoła o jednolitej stylistyce z użyciem form budownictwa drewnianego zachowany w oryginalnej formie i substancji; starodrzew wokół kościoła stanowi wyróżniający akcent krajobrazowy, w połączeniu z wartościami przyrodniczymi starodrzewu stanowi istotny element dziedzictwa kulturowego

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, na obiekcie prowadzone są bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe.

Zalecenia:

Zaleca się prowadzenie bieżących prac pielęgnacyjnych i porządkowych.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwolenia.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
058

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

ŻUKOWO

1. Nazwa

**KOŚCIÓŁ PARAFIALNY RZYM.-KAT. PW. ŚW.
ZYGMUNTA w zespole kościelnym**

2. Czas powstania

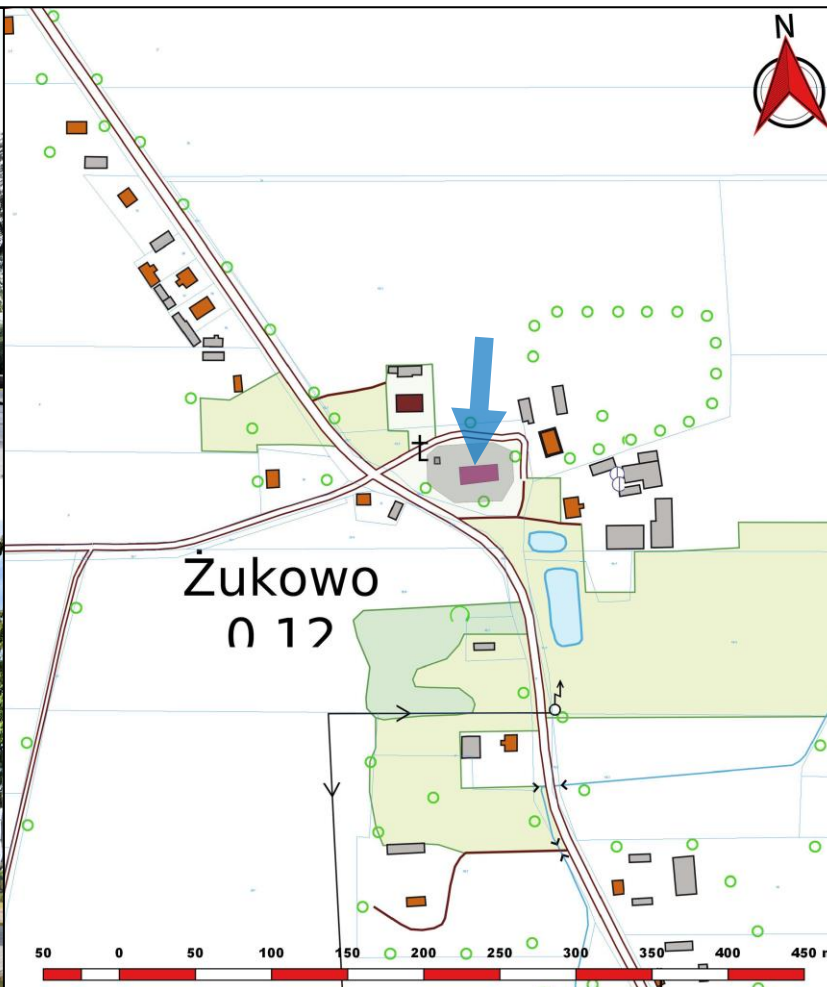
1785 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



Kościół od półn-zach.(zdz. górne), od półd-wschodu (zdz.dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją



4. Adres

**Żukowo
09-162 Żukowo**

na działce geodez. nr: 43

**obręb: ŻUKOWO
identyfikator: 142007_2.0041.43**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków województwa mazowieckiego nr. A-969 z 19.07.2010 r.:
„Zespół budowlany: kościół parafialny p.w.
św. Zygmunta, dzwonnica, cmentarz
przykościelny wraz z drzewostanem oraz
murem”**

8. Historia, opis i wartości

Wieś od 1247 r. należy do dóbr kościelnych. Parafia powstała prawdopodobnie w 1 poł. XIII w. z fundacji Lassoty, cześnika dworu księżnej Agafii, żony Konrada I, który podarował wieś wraz z kościołem biskupowi Piotrowi. Obecny drewniany kościół wzniesiono w 1785 r. z fundacji Krzysztofa Hilarego Szembeka, biskupa płockiego, konsekrowany w 1791 r. Na płu-zach. od kościoła drewniana dzwonnica. Kościół restaurowany w latach 1870-1878 oraz 1908 r., kiedy to wykonano nowe ceglano-kamienne ogrodzenie z bramą od frontu oraz bramą od strony plebani. Podczas remontu w 1928 r. kościół i dzwonnice posadowiono na nowych fundamentach oraz przemurowano część muru cmentarnego. Kolejny gruntowny remont w 1974 r. Kościół orientowany, posadowiony na podmurówce z kamieni polnych, ściany drewniane konstrukcji zrębowej, oszalowany pionowo deskami z olistwowaniem połączeń pomiędzy deskami szalunku. Kościół na rzucie prostokąta, trójnawowy, z wydzielonym wewnątrz prezbiterium, węższym od nawy, zamkniętym prosto, po bokach prezbiterium kruchta oraz zakrystia, przy której na zewnątrz niewielki wiatrołap. Bryła zwarta, prostopadłościenna, nakryta dwuspadowym dachem, z sygnaturką na środku. Kruchta frontowa o połowę niższa z dachem dwuspadowym, z podcieniem, poprzedzona trójstopniowymi schodami. Wiatrołap pn. nakryty dwuspadowym, prostopadłym do elewacji, dachem. Elewacje oszalowane, na podmurówce, zwieńczone profilowanymi gzymsami, rozczłonkowane prostokątnymi otworami okiennymi i drzwiowymi. Otwory z deskowymi opaskami. Nad oknami deskowe daszki kapnikowe. Fasada (zach.) trójosiowa, na osi środkowej pod czterosłupowym podcieniem, drzwi główne. Na osiach bocznych wysoko osadzone otwory okienne. Szczyt kruchty oszalowny *w romb", układ desek szalunkowych szczytu korpusu pionowy. W szczycie dwa małe okienka. Słupy podcienia dekoracyjnie uformowane, proste u dołu, zwężające się ku górze, zakończone kostkową "podstawą" mieczy. Elewacja wsch. dwuosiowa, z parą nisko osadzonych otworów okiennych. Szczyt opracowany jak frontowy. Elewacja wiatrołapu z drzwiami na osi. Elewacja płu. - korpusu czteroosiowa, kruchty frontowej jednoosiowa, z otworami okiennymi na osiach. W połowie zach. lisice. Elewacja pld.- analogicznie opracowana

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju parafii w Żukowie oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości artystyczne: walory architektoniczne budynku kościoła o jednolitej stylistyce z użyciem form budownictwa drewnianego zachowany w oryginalnej formie i substancji.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, na terenie kościoła i placu kościelnego prowadzone są bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe.

Zalecenia:

Zaleca się prowadzenie bieżących prac pielęgnacyjnych i porządkowych.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwolenia.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
059

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

ŻUKOWO

1. Nazwa

DZWONNICA w zespole kościelnym

2. Czas powstania

XVIII, XIX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Żukowo
09-162 Żukowo**

na działce geodez. nr: 43

**obręb: ŻUKOWO
identyfikator: 142007_2.0041.43**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków województwa mazowieckiego nr. A-969 z 19.07.2010 r.:
„Zespół budowlany: kościół parafialny p.w. św. Zygmunta, dzwonnica, cmentarz przykościelny wraz z drzewostanem oraz murem”**

Dzwonnica od płd.(zdj. górne), od wschodu (zdj.dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Wieś od 1247 r. należy do dóbr kościelnych. Parafia powstała prawdopodobnie w 1 poł. XIII w. z fundacji Lassoty, cześnika dworu księżnej Agafii, żony Konrada I, który podarował wieś wraz z kościołem biskupowi Piotrowi. Obecny drewniany kościół wzniesiono w 1785 r. z fundacji Krzysztofa Hilarego Szembeka, biskupa płockiego, konsekrowany w 1791 r. Na pñ-zach. od kościoła drewniana dzwonnica wzniesiona prawdopodobnie także w 1785 r. z fundacji Szembeka. Dzwonnica restaurowana w latach 1870-1878 oraz 1908 r., 1928, 1999. Podczas remontu w 1928 r. kościół i dzwonnice posadowiono na nowych fundamentach oraz przemurowano część muru cmentarnego.

Dzwonnica drewniana, konstrukcji słupowo-ramowej, posadowiona na betonowej podmurówce. Drzwi spongowe na metalowych, pasowych zawiasach. W iężba dachowa drewniana, krokwiowa z mnichem. Belki stropowe połączone z oczepami, na nich drewniane zawieszenie dzwonu. Dzwonnica na rzucie kwadratu, jednoprzestrzenna. Bryła prostopadłościenna, zamknięta dachem namiotowym, zwieńczona sterczyną z kulą. Elewacje oszalowane, deski szalunków łączone "do czoła", złącza oblistwowane. Elewacje zwieńczone profilowanym gzymsem, jednoosiowe, z pięciobocznymi wykrojowymi prześwitami dzwonnymi na osiach.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju parafii w Żukowie oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości artystyczne: walory architektoniczne budynku dzwonnicy o jednolitej stylistyce z użyciem form budownictwa drewnianego zachowany w oryginalnej formie i substancji.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, na terenie placu kościelnego oraz dzwonnicy prowadzone są bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe.

Zalecenia:

Zaleca się prowadzenie bieżących prac pielęgnacyjnych i porządkowych.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwolenia.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
060

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

ŻUKOWO

1. Nazwa

OGRODZENIE w zespole kościelnym

2. Czas powstania

1908 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Żukowo
09-162 Żukowo**

na działce geodez. nr: 43

obręb: **ŻUKOWO**
identyfikator: **142007_2.0041.43**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków województwa mazowieckiego nr. A-969 z 19.07.2010 r.:
„Zespół budowlany: kościół parafialny p.w. św. Zygmunta, dzwonnica, cmentarz przykościelny wraz z drzewostanem oraz murem”**

Brama główna od zach.(zdj. górne), ogrodzenie od wsch. (zdj.dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Wieś od 1247 r. należy do dóbr kościelnych. Parafia powstała prawdopodobnie w 1 poł. XIII w. z fundacji Lassoty, cześnika dworu księżnej Agafii, żony Konrada I, który podarował wieś wraz z kościołem biskupowi Piotrowi. Obecny drewniany kościół wzniesiono w 1785 r. z fundacji Krzysztofa Hilarego Szembeka, biskupa płockiego, konsekrowany w 1791 r. Na płu-zach. od kościoła drewniana dzwonnica. Kościół restaurowany w latach 1870-1878 oraz 1908 r., kiedy to wykonano nowe ceglano-kamienne ogrodzenie z bramą od frontu oraz bramą od strony plebani. Podczas remontu w 1928 r. kościół i dzwonnice posadowiono na nowych fundamentach oraz przemurowano część muru cmentarnego.

Cmentarz przykościelny określony kamiennym murem, zbliżony forma do prostokąta, o zarysowanych na łuku odcinkowym dłuższych bokach, z bramami główną od zach. i boczną od wschodu. Brama główna słupowa, ceglana, jednoprzęsłowa, poprzedzona schodami z granitowych bloków kamiennych, ujęte po bokach granitowymi, uskokowymi, ściankami policzkowymi. Słupy na rzucie kwadratu, zwieńczone uskokowym gzymsem oraz uskokowymi, zwężającym się uskokowym daszkiem, z tynkowymi płycinami od frontu, brak skrzydeł bramnych. Brama tylna jednoprzęsłowa, z parą niskich słupków ceglanych, na rzucie kwadratu, poprzedzona schodami, flankowane ściankami policzkowymi nakrytymi dwuspadowymi daszkami. Mur ogrodzeniowy kamienny, z ciosów kamieni polnych.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju parafii w Żukowie oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, teren placu kościelnego zadbane, z regularnie prowadzonymi pracami pielęgnacyjnymi i porządkowymi, ogrodzenie na bieżąco remontowane i naprawiane.

Zalecenia:

Zaleca się dalsze prowadzenie bieżących prac pielęgnacyjnych i porządkowych.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwoleń.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
061

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

ŻUKOWO

1. Nazwa

**CMENTARZ PRZYKOŚCIELNY w zespole
kościelnym**

2. Czas powstania

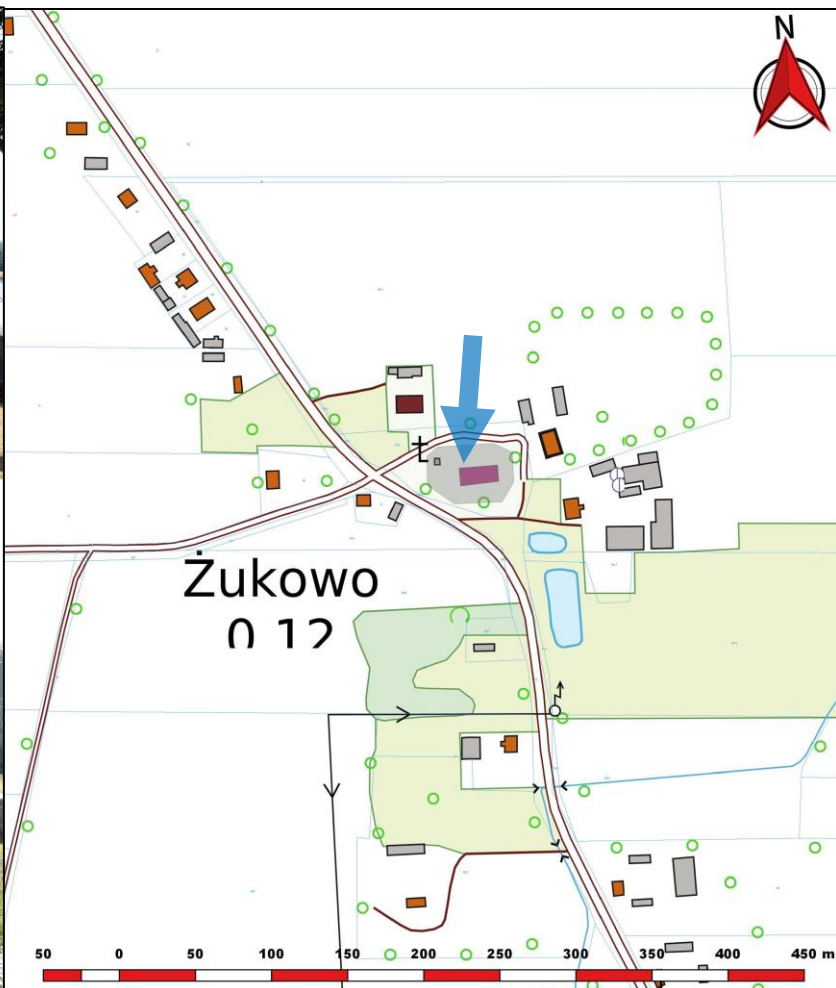
XVIII w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



Cmentarz od zach. (zdz. górne), nagrobki od pln. (zdz.dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją



4. Adres

**Żukowo
09-162 Żukowo**

na działce geodez. nr: 43

**obręb: ŻUKOWO
identyfikator: 142007_2.0041.43**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

**Wpis do rejestru zabytków województwa mazowieckiego nr. A-969 z 19.07.2010 r.:
„Zespół budowlany: kościół parafialny p.w.
św. Zygmunta, dzwonnica, cmentarz
przykościelny wraz z drzewostanem oraz
murem”**

8. Historia, opis i wartości

Wieś od 1247 r. należy do dóbr kościelnych. Parafia powstała prawdopodobnie w 1 poł. XIII w. z fundacji Lassoty, cześnika dworu księżnej Agafii, żony Konrada I, który podarował wieś wraz z kościołem biskupowi Piotrowi. Obecny drewniany kościół wzniesiono w 1785 r. z fundacji Krzysztofa Hilarego Szembeka, biskupa płockiego, konsekrowany w 1791 r. Na płu-zach. od kościoła drewniana dzwonnica wzniesiona prawdopodobnie także w 1785 r. z fundacji Szembeka. Kościół restaurowano w latach 1870-1878, oraz 1908 r., kiedy to wykonano nowe ceglano-kamienne ogrodzenie z bramą od frontu oraz bramą od strony plebani. Podczas remontu w 1928 r. kościół i dzwonnice posadowiono na nowych fundamentach oraz przemurowano część muru cmentarnego.

Cmentarz przykościelny określony kamiennym murem, zbliżony forma do prostokąta, o zarysowanych na łuku odcinkowym dłuższych bokach, z bramami główną od zach. i boczną od wschodu. Na cmentarzu przykościelnym nagrobki klasycystyczne z 1 poł. XIX w.: Rozalii Paprockiej, Ignacego Ksawerego Dembowskiego (zm. 1823 r.), jego żony Eleonory ze Zboińskich.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju parafii w Żukowie oraz zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, na terenie kościoła i placu kościelnego prowadzone są bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe.

Zalecenia:

Zaleca się prowadzenie bieżących prac pielęgnacyjnych i porządkowych.

Wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwolenia.

Obowiązują zalecenia konserwatorskie, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Bogusław Okupny
22/09/2023

Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
062

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

ŻUKOWO

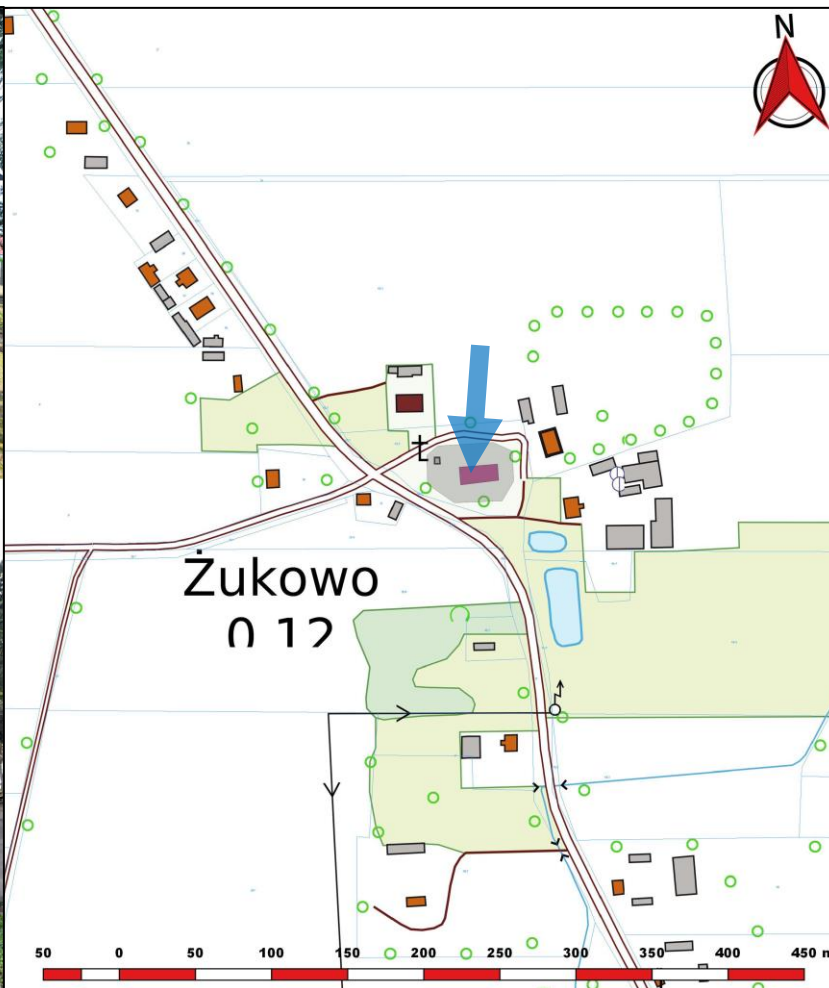
1. Nazwa

PLEBANIA w zespole kościelnym

2. Czas powstania

1890 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Żukowo nr 24A
09-162 Żukowo**

na działce geodez. nr: 40

**obręb: ŻUKOWO
identyfikator: 142007_2.0041.40**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

Plebania od zach.(zdj. górne), od pld-wschodu. (zdj.dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Wieś od 1247 r. należy do dóbr kościelnych. Parafia powstała prawdopodobnie w 1 poł. XIII w. z fundacji Lassoty, cześnika dworu księżnej Agafii, żony Konrada I, który podarował wieś wraz z kościołem biskupowi Piotrowi. Obecny drewniany kościół wzniesiono w 1785 r. z fundacji Krzysztofa Hilarego Szembeka, biskupa płockiego, konsekrowany w 1791 r. Na płu-zach. od kościoła drewniana dzwonnica.

Zespół kościelny zlokalizowany w środku wsi o zabudowie przydrożnej, otoczony polami uprawnymi. Kościół parafialny zlokalizowany na wysokim wzgórzu, zwanym „Na Gródku” – prawdopodobnie dawnym grodzisku z XI/XII w. W skład zespołu kościelnego wchodzi: kościół parafialny, dzwonnica, cmentarz przykościelny, ogrodzenie z bramą główną, bramkami, stara plebania - Stara plebania nie użytkowana od 2000 r.

Budynek starej plebanii wzniesiony w 1890 r., na podmurówce ceglanej, ściany konstrukcji zrębowej, wewnątrz otynkowana, na zewnątrz oszalowana pionowo deskami z oblistwowaniem. Plebania na rzucie wydłużonego prostokąta z drewnianą werandą od frontu poprzedzoną betonowymi schodkami, dwutraktowa. Bryła zwarta, jednokondygnacyjna, zamknięta dachem naczółkowym pokrytym blachą, weranda nakryta daszkiem dwuspadowym prostopadłym do kalenicy dachu plebani. Elewacje artykułowane gzymsem cokołowym z drewnianymi okapnikami, drewnianym gzymsem wieńczącym. Elewacja frontowa pięcioosiowa, symetryczna, z werandą od frontu, w osi werandy dwuskrzydłowe wejście, flankowane po bokach zdwojonymi wydłużonymi oknami zamkniętymi ostrołukowo. Otwory okienne prostokątne z profilowanymi opaskami. Elewacje malowane na brązowy kolor, opaski okienne białe..

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości artystyczne: walory architektoniczne budynku plebanii o jednolitej stylistyce z użyciem form budownictwa drewnianego zachowany w oryginalnej formie i substancji.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, budynek zadbane, zabezpieczony

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejącej bryły budynku; prowadzenie bieżących przeglądów i prac naprawczych, przy pracach remontowych stosować tradycyjne materiały.

Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny

22/09/2023

Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
063

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

ŻUKOWO

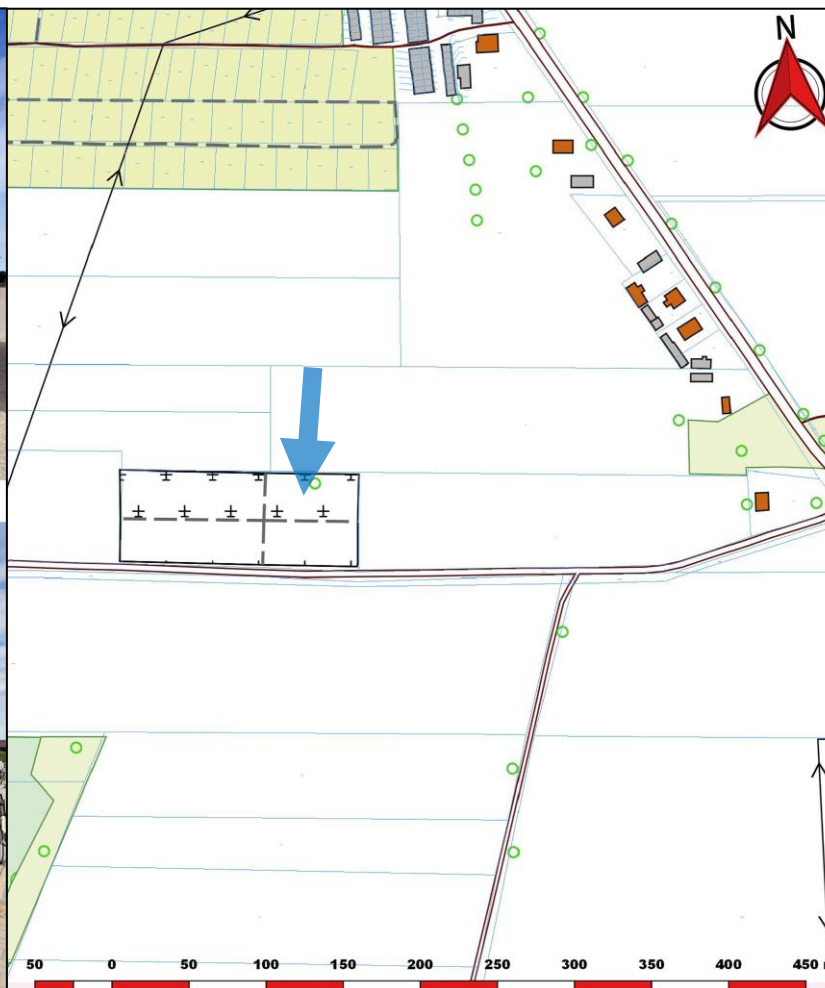
1. Nazwa

CMENTARZ PARAFIALNY

2. Czas powstania

II poł. XIX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



4. Adres

**Żukowo
09-162 Żukowo**

na działce geodez. nr: 8

**obręb: ŻUKOWO
identyfikator: 142007_2.0041.8**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

Cmentarz od pld-zach.(zdj. górne), wewnątrz od wsch. (zdj.dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

Wieś od 1247 r. należy do dóbr kościelnych. Parafia powstała prawdopodobnie w 1 poł. XIII w. z fundacji Lassoty, cześnika dworu księżnej Agafii, żony Konrada I, który podarował wieś wraz z kościołem biskupowi Piotrowi. W centrum wsi drewniany kościół wzniesiono w 1785 r. z fundacji Krzysztofa Hilarego Szembeka, biskupa płockiego, konsekrowany w 1791 r., wokół którego znajdował się cmentarz przykościelny. Obecny cmentarz parafialny założony w 2 połowie XIX w., zlokalizowany w zachodniej części wsi, otoczony polami uprawnymi. Najstarszy zachowany nagrobek pochodzi z 1890 r. (Bolesława Pomianowskiego). Cmentarz na rzucie prostokąta z alejkami przecinającymi się pod kątem prostym. Układ przestrzenny czytelny, wytyczony układem alei oraz murem ogrodzeniowym w postaci słupków z metalowymi przesłami, na podmurówce betonowej.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zabudowy przestrzennej wsi, miejsce pochówków mieszkańców parafii w Żukowie.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, na terenie cmentarza prowadzone są bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe.

Zalecenia:

Zalecane prace konserwatorskie związane z pielęgnacją roślinności, prace porządkowe.

Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
064

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

ŻUKÓWEK

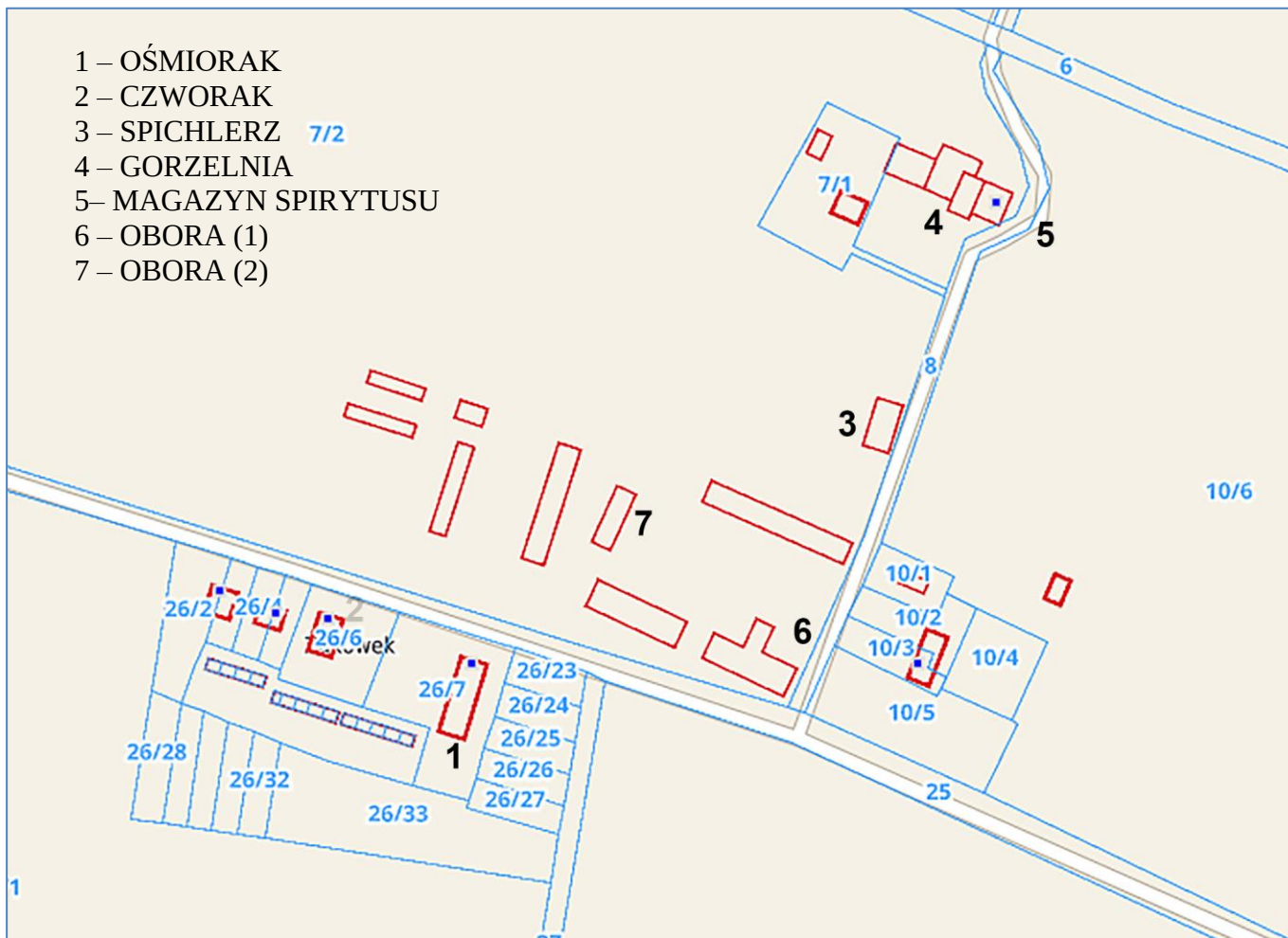
1. Nazwa

ZESPÓŁ FOLWARCZNY

2. Czas powstania

4 ćw. XIX w., 1 ćw. XX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



Wycinek mapy ewidencyjnej z zaznaczonym zasięgiem zespołu folwarcznego: <http://naruszewo.e-mapa.net>

4. Adres

Żukówek
09-162 Żukówek

**m. innymi na działkach geodez.: 7/2,
10/2, 10/3, 10/6, 26/7, 26/6**

obręb: PGR ŻUKÓWEK
**identyfikator: 142007_2.0043.7/2, 10/2, 10/6,
10/3, 26/6, 26/7**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

8. Historia, opis i wartości

W r. 1887 do folwarku Żukówek należało 766 mórg gruntów, w tym 490 mr gruntów ornych, 45 mr łąk, 1 morga pastwisk, 214 mr lasu, 16 mr nieużytków, 4 budynki murowane, 9 budynków drewnianych. Stosowano 9 polowy płodozmian, eksploatowano pokłady torfu, cegielnia. W wiosce było 8 domów, 136 mieszkańców. Prawdopodobnie Żukówek był częścią dóbr Nacpolskich, których właścicielami byli w 3 ćw. XIX w, Tytus i Adela z Lanckorońskich Dembowscy, następnie Szczepan i Jadwiga Tarnowscy, a od 1908 r, Charzyńscy. Założenie składało się z: 1, Zespołu obiektów gospodarczych, oraz rządówki, 2. Gorzelni i obiektów towarzyszących, 3. Zespołu domów mieszkalnych. Zespół obiektów gospodarczych — zlokalizowany w części środkowej założenia. W skład zespołu wchodzi: obiekty dawne: spichlerz, chlewnia, obora; obiekt nieistniejący-stajnia, wozownia. Budynki zlokalizowane są wokół podwórza folwarcznego o kształcie prostokąta wydłużonego w kierunku wsch.-zach. Zabudowa zwarta, liniowa z przewagą domknięć. Po stronie wsch. podwórze niezabudowane, Przestrzeń urbanistyczna zamyka się na bryle rządówki i otaczających ją koronach drzew. Oś kompozycyjna przebiega w kier. wsch.-zach. prostopadle do elewacji obory, przecina drogę prowadzącą do gorzelni i biegnie w kier. elewacji frontowej rządówki. Walory kompozycyjne zaakcentowane są podobnymi bryłami obiektów gospodarczych: wydłużone parterowe budynki przykryte są dachami dwuspadowymi. W oddaleniu po stronie pn przy drodze usytuowany jest spichlerz, obiekt wolnostojący nie nawiązuje kompozycyjnie do budynków zlokalizowanych przy podwórzu. W przeszłości połączeniem kompozycyjnym był obiekt stajni i wozowe. Budynek rządówki połączony kompozycyjnie z zespołem budynków gospodarczych jest od niego odsunięty w kier. wsch, Otoczony ogrodem i sadem.

Gorzelnia i obiekty towarzyszące, zlokalizowane są po stronie pn założenia, w pewnym oddaleniu, Prowadzi do nich droga biegnąca w kier, pn. i rozdzielająca zespół obiektów gospodarczych i teren rządówki. W tej części znajdują się obiekty dawne: gorzelnia, magazyn spirytusu, zbiorniki i obiekty współczesne: dom mieszkalny, waga. Obiekty usytuowane są w sposób rozproszony, bez dbałości kompozycyjnej. Dominuje duża bryła gorzelni. Magazyn spirytusu ze ścianami obsypanymi ziemią.

Zespół domów mieszkalnych położony w południowej części założenia, przy drodze Nacpolsk-Srebrna, po jej południowej stronie. Tworzą do dwa dawne obiekty: ośmiorak i czworak oraz ziemianki. Teren ten nie posiada istotnych walorów kompozycyjnych.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu folwarcznego w Żukowie ora zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, układ przestrzenny zachowany

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejących elementów zespołu folwarcznego; przy pracach remontowych stosować tradycyjne materiały.

Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny

22/09/2023

Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
065

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

ŻUKÓWEK

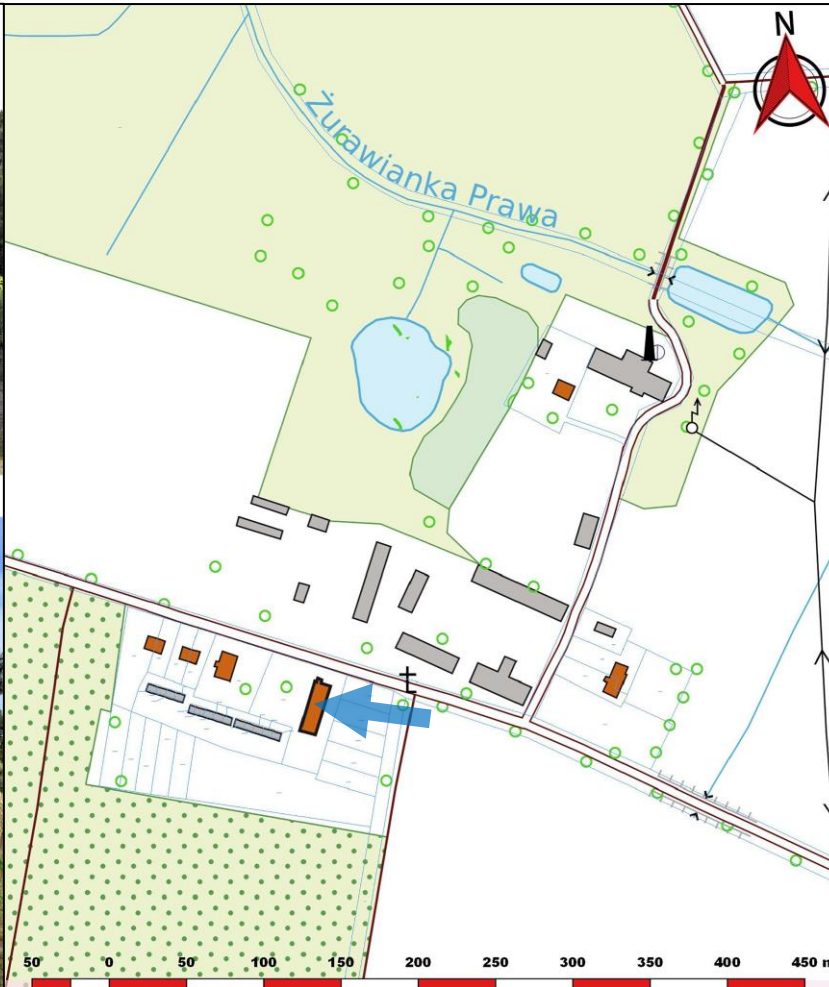
1. Nazwa

OŚMIORAK w zespole folwarcznym

2. Czas powstania

1903 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



**Żukówek nr 44J
09-162 Żukówek**

na działce geodez. nr: 26/7

**obręb: PGR ŻUKÓWEK
identyfikator: 142007_2.0043.26/7**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

Ośmiorak od póln-wsch.(zdj. górne), od pld-zach. (zdj.dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

W r. 1887 do folwarku Żukówek należało 766 mórg gruntów, w tym 490 mr gruntów ornych, 45 mr łąk, 1 morga pastwisk, 214 mr lasu, 16 mr nieużytków, 4 budynki murowane, 9 budynków drewnianych. Stosowano 9 polowy płodozmian, eksploatowano pokłady torfu, cegielnia. W wiosce było 8 domów, 136 mieszkańców. Prawdopodobnie Żukówek był częścią dóbr Nacpolskich, których właścicielami byli w 3 ćw. XIX w, Tytus i Adela z Lanckorońskich Dembowscy, następnie Szczepan i Jadwiga Tarnowscy, a od 1908 r, Charzyńscy. Założenie składało się z: 1, Zespołu obiektów gospodarczych, oraz rządówki, 2. Gorzelni i obiektów towarzyszących, 3. Zespołu domów mieszkalnych. Zespół domów mieszkalnych położony w południowej części założenia, przy drodze Nacpolsk-Srebrna, po jej południowej stronie. Tworzą do dwa dawne obiekty: ośmiorak i czworak oraz ziemianki. Teren ten nie posiada istotnych walorów kompozycyjnych. Ośmiorak murowany, ściany z bloków piaskowo - wapiennych, naroża, otoczenie z cegły ceramicznej. Budynek na rzucie wydłużonego prostokąta, układ pomieszczeń dwutraktowy. Bryła zwarta, wydłużony prostopadłościan zamknięty dachem dwuspadowym pokrytym eternitem falistym. Elewacje otynkowane. Elewacja zach. ośmioosiowa, wsch. — dziewięcioosiowa, na każdej po dwa otwory drzwiowe. Elewacja pd i pn dwuosiowa. Na elewacji pn przybudówka współczesna, w szczycie ozdobne dekoracje ceglane, z blendą w osi, nad nią data budowy " 1903 ". Otwory i stolarka współczesne.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu folwarcznego w Żukowie ora zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dostateczny, nieuzgadniane zmiany stolarki otworowej,

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejącej bryły budynku; prowadzenie bieżących przeglądów i prac naprawczych, przy pracach remontowych stosować tradycyjne materiały. Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej
w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego
konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
066

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

ŻUKÓWEK

1. Nazwa

CZWORAK w zespole folwarcznym

2. Czas powstania

1909 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



**Żukówek nr 44H
09-162 Żukówek**

na działce geodez. nr: 26/6

**obręb: PGR ŻUKÓWEK
identyfikator: 142007_2.0043.26/6**

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

Czwiraj od wsch.(zdj. górne), od płu-zach. (zdj.dolne)

Wycinek mapy BDOT10k w skali 1:5 000 z nałożoną ewidencją

8. Historia, opis i wartości

W r. 1887 do folwarku Żukówek należało 766 mórg gruntów, w tym 490 mr gruntów ornych, 45 mr łąk, 1 morga pastwisk, 214 mr lasu, 16 mr nieużytków, 4 budynki murowane, 9 budynków drewnianych. Stosowano 9 polowy płodozmian, eksploatowano pokłady torfu, cegielnia. W wiosce było 8 domów, 136 mieszkańców. Prawdopodobnie Żukówek był częścią dóbr Nacpolskich, których właścicielami byli w 3 ćw. XIX w, Tytus i Adela z Lanckorońskich Dembowscy, następnie Szczepan i Jadwiga Tarnowscy, a od 1908 r, Charzyńscy. Założenie składało się z: 1, Zespołu obiektów gospodarczych, oraz rządówki, 2. Gorzelni i obiektów towarzyszących, 3. Zespołu domów mieszkalnych. Zespół domów mieszkalnych położony w południowej części założenia, przy drodze Nacpolsk-Srebrna, po jej południowej stronie. Tworzą do dwa dawne obiekty: ośmiorak i czworak oraz ziemianki. Teren ten nie posiada istotnych walorów kompozycyjnych. Czworak murowany, ściany z bloków piaskowo - wapiennych, naroża, otoczenie z cegły ceramicznej. Budynek na rzucie wydłużonego prostokąta, układ pomieszczeń dwutraktowy. Bryła zwarta, wydłużony prostopadłościan zamknięty dachem dwuspadowym pokrytym eternitem falistym. Elewacje otynkowane. Elewacja wsch. czteroosiowa z otworem drzwiowym, zach. dwunoosiowa, w części środkowej ze współczesną werandą, elewacja pd i pn jednoosiowa, na poddaszu dwa niewielkie otwory okienne. Otwory i stolarka współczesne.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu folwarcznego w Żukowie ora zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry, na obiekcie prowadzone są prace pielęgnacyjne i porządkowe.

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejącej bryły budynku; prowadzenie bieżących przeglądów i prac naprawczych, przy pracach remontowych stosować tradycyjne materiały. Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej
w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego
konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
067

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

ŻUKÓWEK

1. Nazwa

SPICHLERZ w zespole folwarcznym

2. Czas powstania

1912 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



Spichlerz w zespole folwarcznym – widok od południa

Żukówek
09-162 Żukówek

na działce geodez. nr: 7/2

obręb: PGR ŻUKÓWEK
identyfikator: 142007_2.0043.7/2

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

8. Historia, opis i wartości

W r. 1887 do folwarku Żukówek należało 766 mórg gruntów, w tym 490 mr gruntów ornych, 45 mr łąk, 1 morga pastwisk, 214 mr lasu, 16 mr nieużytków, 4 budynki murowane, 9 budynków drewnianych. Stosowano 9 polowy płodozmian, eksploatowano pokłady torfu, cegielnia. W wiosce było 8 domów, 136 mieszkańców. Prawdopodobnie Żukówek był częścią dóbr Nacpolskich, których właścicielami byli w 3 ćw. XIX w, Tytus i Adela z Lanckorońskich Dembowscy, następnie Szczepan i Jadwiga Tarnowscy, a od 1908 r, Charzyńscy. Założenie składało się z: 1, Zespołu obiektów gospodarczych, oraz rządcówki, 2. Gorzelni i obiektów towarzyszących, 3. Zespołu domów mieszkalnych. Zespół obiektów gospodarczych — zlokalizowany w części środkowej założenia. W skład zespołu wchodzi: obiekty dawne: spichlerz, chlewnia, obora; obiekt nieistniejący-stajnia, wozownia. Budynki zlokalizowane są wokół podwórza folwarcznego o kształcie prostokąta wydłużonego w kierunku wsch.-zach. W oddaleniu po stronie pn przy drodze usytuowany jest spichlerz, obiekt wolnostojący nie nawiązuje kompozycyjnie do budynków zlokalizowanych przy podwórzu.

Spichlerz murowany z kamieni granitowych na parterze, z cegły na poddaszu oraz całej elewacji południowej. Spichlerz na rzucie wydłużonego prostokąta. Bryła zwarta, prostopadłościenna, z parterem i wysokim poddaszem, zamknięta dachem dwuspadowym. Elewacje kamienne o wątku cyklopowym oraz ceglane o wątku krzyżowym. Elewacja wsch.-frontowa z parterem kamiennym, w osi otwór drzwiowy ujęty ceglanymi lizenami, powyżej motyw dekoracyjny w formie pasa cegieł ułożonego dwuspadowo. Po dwóch stronach elewacji otwory okienne. Powyżej elewacja ceglana, w części górnej warstwa cegieł współczesnych. Elewacja zach. cała kamienna, współcześnie odbudowana, z częścią górną ceglana, w osi otwory okienne. Elewacja pd odbudowana, ceglana.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu folwarcznego w Żukowie ora zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry/dostateczny, brak bieżących prac porządkowych i naprawczych

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejącej bryły budynku; prowadzenie bieżących przeglądów i prac naprawczych, przy pracach remontowych stosować tradycyjne materiały. Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej
w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego
konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
068

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

ŻUKÓWEK

1. Nazwa

GORZELNIA w zespole folwarcznym

2. Czas powstania

1894 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



Gorzelnia w zespole folwarcznym – widok od północy

Żukówek nr 44L
09-162 Żukówek

na działce geodez. nr: 7/2

obręb: PGR ŻUKÓWEK
identyfikator: 142007_2.0043.7/2

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

8. Historia, opis i wartości

W r. 1887 do folwarku Żukówek należało 766 mórg gruntów, w tym 490 mr gruntów ornych, 45 mr łąk, 1 morga pastwisk, 214 mr lasu, 16 mr nieużytków, 4 budynki murowane, 9 budynków drewnianych. Stosowano 9 polowy płodozmian, eksploatowano pokłady torfu, cegielnia. W wiosce było 8 domów, 136 mieszkańców. Prawdopodobnie Żukówek był częścią dóbr Nacpolskich, których właścicielami byli w 3 ćw. XIX w, Tytus i Adela z Lanckorońskich Dembowscy, następnie Szczepan i Jadwiga Tarnowscy, a od 1908 r, Charzyńscy. Założenie składało się z: 1, Zespołu obiektów gospodarczych, oraz rządówki, 2. Gorzelni i obiektów towarzyszących, 3. Zespołu domów mieszkalnych. Gorzelnia i obiekty towarzyszące, zlokalizowane są po stronie pn założenia, w pewnym oddaleniu, Prowadzi do nich droga biegnąca w kier, pn. i rozdzielająca zespół obiektów gospodarczych i teren rządówki. W tej części znajdują się obiekty dawne: gorzelnia, magazyn spirytusu, zbiorniki i obiekty współczesne: dom mieszkalny, waga. Obiekty usytuowane są w sposób rozproszony, bez dbałości kompozycyjnej. Dominuje duża bryła gorzelni. Magazyn spirytusu ze ścianami obsypanymi ziemią.

Budynek gorzelni murowany, z cegły ceramicznej na podmurówce kamiennej. Budynek na rzucie wydłużonego prostokąta, po stronie południowej w środku ryzalit, po stronie północnej, w części zachodniej długi prostokątny aneks. Bryła: część środkowa dwukondygnacyjna, prostokątna, wysoka, z dachem dwuspadowym, tworzy po stronie południowej ryzalit. Korpus główny wydłużony w kierunku wsch. - zach., przykryty dachem dwuspadowym, po stronie wsch. dwukondygnacyjny, po zachodniej - jednokondygnacyjny, podpiwniczony. Po stronie pn wysoka bryła komina na rzucie kwadratu. Elewacje w wątku ceglany. Elewacja pd ze środkowym, dwukondygnacyjnym ryzalitem, na parterze trzy duże otwory okienne, na I piętrze mniejsze otwory, pomiędzy nimi gzyms kordonowy. Część wsch. dwuosiowa, cokół kamienny, część zach, dwuosiowa, parterowa, Elewacja pn o zróżnicowanych bryłach, W części środkowej wystawka z dachem dwuspadowym, poniżej po stronie zach. parterowa część z trzema otworami okiennymi, do niej przylega komin. Po stronie wsch, współczesna przybudówka, Elewacja wsch. z wysokimi schodami. Dwa otwory okienne na parterze i I piętrze. Elewacja zach. dwuosiowa.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu folwarcznego w Żukowie ora zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: zły, gorzelnia nie użytkowana, popada w ruinę

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejącej bryły budynku; prowadzenie bieżących przeglądów i prac naprawczych, przy pracach remontowych stosować tradycyjne materiały. Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)
Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny
22/09/2023


Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
069

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

ŻUKÓWEK

1. Nazwa

MAGAZYN SPIRYTUSU w zespole folwarcznym

2. Czas powstania

1894 r. (?)

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



Żukówek
09-162 Żukówek

na działce geodez. nr: 10/6

obręb: PGR ŻUKÓWEK
identyfikator: 142007_2.0043.10/6

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

Magazyn spirytusu w zespole folwarcznym – widok od zachodu

8. Historia, opis i wartości

W r. 1887 do folwarku Żukówek należało 766 mórg gruntów, w tym 490 mr gruntów ornych, 45 mr łąk, 1 morga pastwisk, 214 mr lasu, 16 mr nieużytków, 4 budynki murowane, 9 budynków drewnianych. Stosowano 9 polowy płodozmian, eksploatowano pokłady torfu, cegielnia. W wiosce było 8 domów, 136 mieszkańców. Prawdopodobnie Żukówek był częścią dóbr Nacpolskich, których właścicielami byli w 3 ćw.XIX w, Tytus i Adela z Lanckorońskich Dembowscy, następnie Szczepan i Jadwiga Tarnowscy, a od 1908 r, Charzyńscy. Założenie składało się z: 1, Zespołu obiektów gospodarczych, oraz rządówki, 2. Gorzelni i obiektów towarzyszących, 3. Zespołu domów mieszkalnych. Gorzelnia i obiekty towarzyszące, zlokalizowane są po stronie pn założenia, w pewnym oddaleniu, Prowadzi do nich droga biegnąca w kier, pn. i rozdzielająca zespół obiektów gospodarczych i teren rządówki. W tej części znajdują się obiekty dawne: gorzelnia, magazyn spirytusu, zbiorniki i obiekty współczesne: dom mieszkalny, waga. Obiekty usytuowane są w sposób rozproszony, bez dbałości kompozycyjnej. Dominuje duża bryła gorzelni.

ściany zbudowane z kamieni polnych granitowych, ciosanych, układanych w wątku cyklopowym. Obrzeża otworów z cegły ceramicznej. Rzut: składa się z dwóch przylegających części: wschodniej i zachodniej. Ogólny kształt wydłużony w kierunku wschód - zachód - nieregularny. Po stronie zachodniej pomieszczenie na rzucie wydłużonego prostokąta, z otworem bramnym w osi. Po stronie wschodniej pomieszczenie na rzucie ośmioboku foremnego. Całość otoczona skarpą ziemną. Po stronie zachodniej wjazd ograniczony dwoma murkami. Po stronie zachodniej prostopadłościan jednokondygnacyjny, wydłużony w kierunku wschód - zachód, przykryty dachem dwuspadowym. Po stronie wschodniej bryła ośmioboku foremnego, przykryta dachem namiotowym, ośmospadowym. Bryła ośmioboku wtopiona w bryłę prostopadłościanu. Część obu brył przykryta nasypem ziemnym.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu folwarcznego w Żukowie ora zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry/dostateczny, brak bieżących prac porządkowych i naprawczych

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejącej bryły budynku; prowadzenie bieżących przeglądów i prac naprawczych, przy pracach remontowych stosować tradycyjne materiały. Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny

22/09/2023

Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
070

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

ŻUKÓWEK

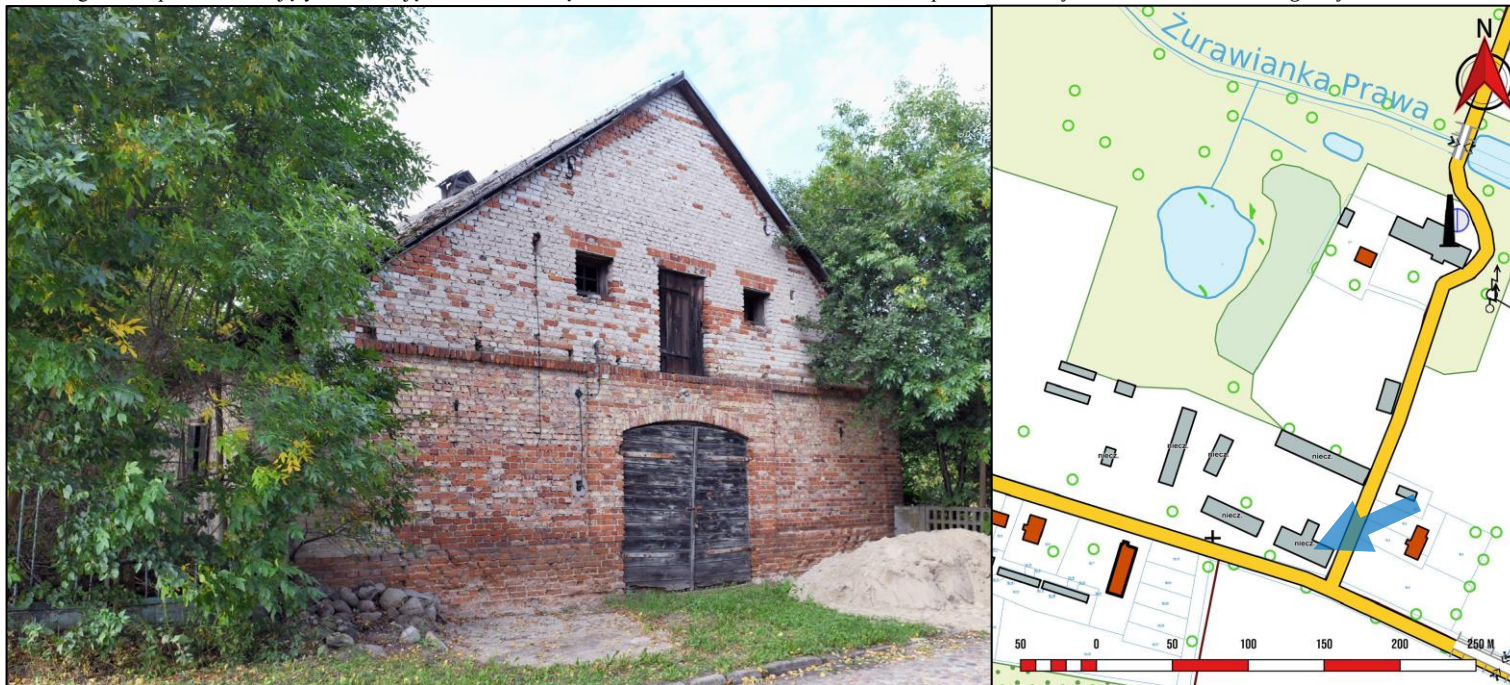
1. Nazwa

OBORA (1) w zespole folwarcznym

2. Czas powstania

1880 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



Obora w zespole folwarcznym – widok od południowego-wschodu

Żukówek
09-162 Żukówek

na działce geodez. nr: 7/2

obręb: PGR ŻUKÓWEK
identyfikator: 142007_2.0043.7/2

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

8. Historia, opis i wartości

W r. 1887 do folwarku Żukówek należało 766 mórg gruntów, w tym 490 mr gruntów ornych, 45 mr łąk, 1 morga pastwisk, 214 mr lasu, 16 mr nieużytków, 4 budynki murowane, 9 budynków drewnianych. Stosowano 9 polowy płodozmian, eksploatowano pokłady torfu, cegielnia. W wiosce było 8 domów, 136 mieszkańców. Prawdopodobnie Żukówek był częścią dóbr Nacpolskich, których właścicielami byli w 3 ćw.XIX w, Tytus i Adela z Lanckorońskich Dembowscy, następnie Szczepan i Jadwiga Tarnowscy, a od 1908 r, Charzyńscy. Założenie składało się z: 1, Zespołu obiektów gospodarczych, oraz rządcówki, 2. Gorzelni i obiektów towarzyszących, 3. Zespołu domów mieszkalnych. Zespół obiektów gospodarczych — zlokalizowany w części środkowej założenia. W skład zespołu wchodzi: obiekty dawne: spichlerz, chlewnia, obora; obiekt nieistniejący-stajnia, wozownia. Budynki zlokalizowane są wokół podwórza folwarcznego o kształcie prostokąta wydłużonego w kierunku wsch.-zach.

Obora murowana z cegły ceramicznej. Budynek na rzucie wydłużonego prostokąta, w osi płn-płd współczesna przybudówka po stronie płn. Bryła budynku w kształcie wydłużonego prostopadłościanu, zamknięta dachem dwuspadowym, część północna współczesna, o analogicznym dachu. Elewacje z cegły ceramicznej. Elewacja pd dziewięcioosiowa, elewacja pn z przybudówką w części środkowej, z dwóch stron po trzy osie otworów okiennych, powyżej lukarny. Elewacja wsch. Z osiowym otworem bramnym, powyżej gzyms ceglany oraz otwór do transportu pionowego i dwa niewielkie otwory okienne. Elewacja zach. analogiczna, bez otworów okiennych. Otwory okienne i bramne zamknięte lukami odcinkowymi. Okna i bramy współczesne.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu folwarcznego w Żukowie ora zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry/dostateczny, brak bieżących prac porządkowych i naprawczych

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejącej bryły budynku; prowadzenie bieżących przeglądów i prac naprawczych, przy pracach remontowych stosować tradycyjne materiały. Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny

22/09/2023

Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ
071

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

ŻUKÓWEK

1. Nazwa

OBORA (2) w zespole folwarcznym

2. Czas powstania

1913 r.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym



Obora (2) w zespole folwarcznym – widok od północnego-wschodu

Żukówek

09-162 Żukówek

na działce geodez. nr: 7/2

obręb: PGR ŻUKÓWEK
identyfikator: 142007_2.0043.7/2

5. Przynależność administracyjna

Województwo **mazowieckie**

Powiat **płoński**

Gmina **Naruszewo**

6. Formy ochrony

8. Historia, opis i wartości

W r. 1887 do folwarku Żukówek należało 766 mórg gruntów, w tym 490 mr gruntów ornych, 45 mr łąk, 1 morga pastwisk, 214 mr lasu, 16 mr nieużytków, 4 budynki murowane, 9 budynków drewnianych. Stosowano 9 polowy płodozmian, eksploatowano pokłady torfu, cegielnia. W wiosce było 8 domów, 136 mieszkańców. Prawdopodobnie Żukówek był częścią dóbr Nacpolskich, których właścicielami byli w 3 ćw. XIX w, Tytus i Adela z Lanckorońskich Dembowscy, następnie Szczepan i Jadwiga Tarnowscy, a od 1908 r, Charzyńscy. Założenie składało się z: 1, Zespołu obiektów gospodarczych, oraz rządcówki, 2. Gorzelni i obiektów towarzyszących, 3. Zespołu domów mieszkalnych. Zespół obiektów gospodarczych — zlokalizowany w części środkowej założenia. W skład zespołu wchodzi: obiekty dawne: spichlerz, chlewnia, obora; obiekt nieistniejący-stajnia, wozownia. Budynki zlokalizowane są wokół podwórza folwarcznego o kształcie prostokąta wydłużonego w kierunku wsch.-zach.

Obora murowana z ciosanych głazów granitowych, Szczyty i otoczenie otworów z cegły cementowo — wapiennej. Obora na rzucie wydłużonego prostokąta. Bryła zwarta, w kształcie wydłużonego prostopadłościanu, zamknięta dachem dwuspadowym. Elewacje z ciosanych głazów granitowych, układanych w wątku cyklopowym. Szczyty i otoczenie otworów z cegły jasnej. Elewacja wsch. i zach. z sześcioma osiami otworów okiennych, dodatkowo na elewacji wsch. w osi otwór drzwiowy. Elewacje pd i pn z otworami bramnymi, powyżej otwór do transportu pionowego. Otwory okienne i bramne współczesne.

Wartości historyczne: dokument materialny rozwoju zespołu folwarcznego w Żukowie ora zabudowy przestrzennej wsi.

Wartości naukowe: jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania: dobry/dostateczny, brak bieżących prac porządkowych i naprawczych

Zalecenia:

Zaleca się zachowanie istniejącej bryły budynku; prowadzenie bieżących przeglądów i prac naprawczych, przy pracach remontowych stosować tradycyjne materiały. Wszelkie prace budowlane należy uzgodnić z właściwymi służbami ochrony zabytków.

10. Opracowanie karty (autor, data i podpis)

Na podstawie dokumentacji ewidencyjnej zgromadzonej w archiwum WUOZ w Ciechanowie

Bogusław Okupny

22/09/2023

Autor zdjęć: Bogusław Okupny

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków